

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Канікули

На Поліссі —
чорничні
«жнив»

▶ СТОР. 18

Екологія

Діти
розуміють,
хто головний
ворог лісу

▶ СТОР. 20

Спорт

Трон уже
вільний

▶ СТОР. 22

№ 117 (4867)

СУБОТА, 26 ЧЕРВНЯ 2010 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

28 червня — День Конституції України

Привітання Голови
Верховної Ради
України
Володимира ЛИТВИНА
з чотирнадцятою
річницею
Конституції України

Дорогі співвітчизники!
28 червня 1996 року Верховна Рада України прийняла Конституцію нашої незалежної держави. Вона стала правовою основою її життєдіяльності, а день схвалення Конституції — державним святом.

Відзначення річниці Конституції України сьогодні набуває особливого символічного значення, оскільки збігається із 300-літнім ювілеєм Конституції і Угоди, укладеної між Пилипом Орликом і старшинами, полковниками та Військом Запорозьким. ▶ СТОР. 2

«Силовики» отримали квартири

В Артемівську (Донецька область) вручено ключі від 35 квартир працівникам правоохоронних та силових структур — співробітникам Міністерства із надзвичайних ситуацій, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ, прокуратури та департаменту з виконання покарань. Будинки на вулицях Сибірцева та Широкої споруджені в рамках програми придбання житла Державним іпотечним закладом, повідомляє наш власкор Ліна Куш. За словами президента концерну «Донецькоблагробуд» Михайла Деркача, всі квартири відповідають сучасним стандартам: у будинках застосовано енергозбережні технології, є гаряча вода, встановлені прилади обліку.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Довгий шлях Основного Закону

У столичному Центральному державному архіві-музеї літератури і мистецтва щойно відкрилася документальна виставка «Конституція України: шлях державотворення». Під склом виставлено копії універсалів Богдана Хмельницького, знаменита Конституція Пилипа Орлика та державотворчі проекти Центральної Ради, Гетьманату, Директорії УНР, УРСР. І на-решті — ухвали та постанови, з яких народилася наша нинішня Конституція. Це лише копії документів. Важко уявити собі простішу експозицію. І враження вона справляє також просте, але сильне. Тут

жовтотворчі проекти Центральної Ради, Гетьманату, Директорії УНР, УРСР. І на-решті — ухвали та постанови, з яких народилася наша нинішня Конституція. Це лише копії документів. Важко уявити собі простішу експозицію. І враження вона справляє також просте, але сильне. Тут

усвідомлюєш, що ніхто персонально (навіть герої знаменитої «конституційної ночі» 1996 року) не може вважати себе в такій справі «автором останнього варіанта». Бо наш Основний Закон, по суті, творився три з половиною століття кількома поколіннями людей, серед яких були і монархісти, і націоналісти, і комуністи. Усіх їх важко уявити за одним столом, проте без них усіх наша нинішня Конституція була б інша. ▶ СТОР. 12

Тема продовжується на 4–5-й стор.

На знімку: найбільший інтерес на виставці викликають «Права і вольності Запорозького війська», відомі як перша в Європі Конституція Пилипа Орлика.

КОНСТИТУЦІЯ ОЧИМА ДІТЕЙ ПОЛІТИКІВ

Ярина ПАРУБІЙ: «Усі повинні бути слухняними, тоді щасливо й добре житимемо»

Наша довідка: Яринка — донечка народного депутата Андрія Парубія. Їй лише 7 років. Доки тато працює в парламенті, вона живе з матюю у Львові. Навчається у міській загальноосвітній школі. Крім того, вчиться малювати в школі мистецтв. Цього року її роботи були представлені на обласному конкурсі дитячого малюнка. Яринка стала дипломанткою конкурсу.

— Я знаю, що таке Конституція, — переконує дівча. — Це — закон, який повинні всі виконувати, щоб краще жити. От у нас у школі всі діти слухняні, гарно вчать і добре поведуться. Повинні дотримуватися законів і дорослі. А міліція повинна краще працювати, аби ніхто не порушував закон. Тоді всі ми будемо добре жити й усі будуть щасливі...

Записала Ірина ШАТРОВА.
Київ.

ПОДІЇ

Вода в річках може знову піднятися

Стихія завдала чималих збитків мешканцям західних регіонів країни. Як повідомляє центр пропаганди Івано-Франківського ГУ МНС України, протягом двох останніх діб внаслідок сильних дощів у п'яти районах Івано-Франківської області (Верховинському, Коломийському, Снятинському, Косівському та Надвірнянському) було підтоплено 309 житлових будинків, 252 підвали, 527 присадибних ділянок та 472 га сільськогосподарських угідь. ▶ СТОР. 10

КОРОТКО

- На 75 році життя відійшов у вічність видатний український історик, громадський діяч, директор Інституту українознавства імені І. Крип'якевича НАН України, голова Національного комітету істориків академік Ярослав Ісаєвич (Укрінформ).
- Міністр праці і соціальної політики України Ва-

силь Надрага вважає доцільним підвищення пенсійного віку для жінок до 60 років (Інтерфакс).

■ 700 грамів ртуті виявлено у Харківській області на футбольному полі (Укрінформ).

■ Уряд Чехії на чолі з Яном Фішером подав у відставку (Укрінформ).

УРОЖАЙ-2010

Луганщина готується до збирання врожаю

Луганська область змінює традиційні строки сівби і вже два роки починає кампанію не в серпні, а у вересні. Заступник голови ОДА Олександр Олшанський пояснює це тим, що ранні посіви переростають, частіше піддаються хворобам і, порівняно з посівами оптимальних строків, гірше перезимовують.

Озима пшениця була й залишається стрижнем сівозміни і найбільш стабільною культурою щодо врожайності та ліквідності врожаю. Область ставить завдання щорічно розширювати посівну площу до 320–325 тис. га. За оцінкою аграріїв, у зерновиробництві області задіяні ще не всі резерви, повідомляє наш власкор Алла АНТИПОВА.

Україна планує видобувати за кордоном не менше 30 млрд. куб. м газу на рік

КОНСТИТУЦІЯ ОЧИМА
ДІТЕЙ ПОЛІТИКІВ

Поліна БОНДАРЕНКО:
«Закон повинен
заборонити
батькам кидати
своїх дітей»

Наша довідка: *Поліна — дочка народного депутата України Олени Бондаренко. Їй — 11 років, вона закінчила 5 клас Донецької середньої школи, до того ж на відмінно, у своєму класі — найкраща учениця щодо успішності. З розповідей її мами, Олени Анатоліївни, Поліна — дитина просунута. Вона вже знає, що в кожній людині є як права, так і обов'язки. І щораз, коли дівчинка натрапляє на порушення власних прав, навіть у своєму дитячому віці, готова обстоювати торжество справедливості.*

— Я знаю, що Конституція України — це Основний Закон країни. І я міркувала над тим, як змінити її на краще. Для мене, наприклад, важливо, щоб в Україні існував закон, який гарантував би дитині право на любов батьків. Я вважаю, що батьки повинні піклуватися про своїх дітей. У кожної дитини мають бути і тато, і мама. Потрібно заборонити батькам кидати своїх малат.
— А ще потрібні такі закони, щоб усі могли лікуватися в лікарнях, якщо занедужають. Навіть ті, у кого немає грошей на дорогі ліки. І вчитися повинні всі, хто хоче й має до цього здібності. Про міліцію ще хочу сказати: вона повинна працювати так, щоб у нас не було злочинців в Україні...
Записала Ірина ШАТРОВА.
Київ.

Привітання Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА
з чотирнадцятою річницею Конституції України

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Три століття свідчать про тривалу хоча й іноді перервану у часі історичну традицію розвитку конституціоналізму в Україні. Багато положень цієї нашої першої Конституції актуальні і нині. Це й імперативне правило покінчити з неправдами і беззаконням, і зобов'язання не лише утвердити права населення непорушними, а й «розширити і розмножити вольності». Уже в першій українській Конституції йшлося про «вибори вільними голосами», «поправу й підняття впалих своїх прав та вольностей», «ствердження непорушного цілістю кордонів», «про сусідську згоду та приязнь і мирні союзи», «з Московською державою про мир дбати». Перша українська Конституція зобов'язувала гетьмана дбати «про цілість Вітчизни, про її загальне добро», «про корисний суспільному станові порядок», вести відкриту підконтрольну народові політику, «не утаюючи ніяких листовних кореспонденцій, особливо закордонних і тих, які можуть пошкодити вітчизняній цілості й загальному добру». Актуальними і тепер є її положення про викорінювання в українському суспільстві корупції, медичне забезпечення «старих, зубожілих і ранами покалічених», про боротьбу із «всілякими утяжненнями та здрисствами, які походять найшвидше від владолюбних накупнів (корупціонерів), які не покладаються на свої заслуги, прагнучи неситою пожадливістю для свого приватного пожитку», про звільнення вдів, сиріт, дітей, жінок від «всіляких посполитих повинностей і вимагання датків», про заборону протекції і здрисств.

Конституція України 1996 року повністю увібрала і розвинула демократичний зміст положень першої української Конституції. Порівнюючи їх в історичному плані, можна констатувати: якщо перша Конституція Українського народу заклала правове підґрунтя досягненню його незалежності, то Конституція України 1996 року остаточно законодавчо утвердила незалежну Українську державу. Разом з тим Конституція чітко визначила місце України серед демократичних європейських держав, відтворила у своїх положеннях загально визнані стандарти прав людини і основних свобод,

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин, Президент України Віктор Янукович, Прем'єр-міністр Микола Азаров взяли участь у церемонії покладання квітів до пам'ятників Т. Шевченку та М. Грушевському з нагоди Дня Конституції України.
Інші фото з цієї події шукайте у фотوماгазині на сайті www.golos.com.ua.

визначила основи демократичної співпраці усіх гілок влади і місцевого самоврядування, стала своєрідним правовим дороговказом розвитку держави і суспільства.

Проте маємо пам'ятати, що без втілення положень Конституції в життя неможливо досягнути прогресу у цих напрямках розвитку країни. На жаль, ми так і не спромоглися викоринити намагання нав'язати суспільству інший підхід: якщо Конституція чогось не дозволяє — треба її міняти. При цьому забуваємо, що цей прикрий етап у нашій конституційній історії вже проходили. Приймаючи у 20-ті роки ХХ століття численні універсали, грамоти, конституції, статuti, основні закони, прокламації, декларації, маніфести, наші попередники такою «закономотворчістю» довели Україну до втрати незалежності. Ми повинні врешті-решт усвідомити, що не буде ладу в суспільстві без стабільного Основного Закону держави, не можна досягти впевненості у завтрашньому дні через непродумані конституційні зміни. Той, хто вносить у неї зміни з частотою прийняття звичайних законів, не зміц-

нює, а розвалює правові підвалини держави.

Час навчитися жити за Конституцією, знати, поважати, застосовувати її положення у повсякденному житті. Слід припинити виправдовувати власні непродумані вчинки і помилки недосконалістю Основного Закону.

Безперечно, життя не стоїть на місці. З часом певні положення Конституції потребують удосконалення. Однак цей процес має бути відкритим, демократичним, гласним, на основі гармонійного поєднання прав і свобод більшості у суспільстві з гарантованим захистом таких прав і свобод меншості й опозиції, реалізовуватися виключно на основі конституційних приписів. Конституція лише тоді виконує функцію Основного Закону держави, коли вона на практиці захищає права кожного її громадянина або тих, хто перебуває на її території.

Вітаючи всіх співвітчизників з чотирнадцятою річницею Конституції України, вважаю за необхідне наголосити, що саме так, як вона захищає нас із вами, ми всі без винятку маємо захищати її. Тоді в Україні будуть порядок і добро!

Місцева влада не заручник
зведення політичних рахунків

Учора Голова Верховної Ради Володимир Литвин під час робочої поїздки на Чернігівщину відвідав дитячий навчальний заклад №7 (на знімку) та обласну дитячу лікарню. Після цього глава парламенту дав прес-конференцію. Зокрема, відповідаючи на запитання про можливість проведення у Києві 31 жовтня дострокових виборів Київського міського голови, він сказав, що з політичної точки зору ця вимога опозиції — цілком правильна і логічна, оскільки вона має всі шанси перемогти. «Але ніхто цього подарунка їм робити не буде», — спрогнозував він. При цьому глава парламенту нагадав, що для ухвалення рішення про проведення позачергових виборів потрібно 226 голосів, та «ніхто не голосуватиме за те, щоб Юлія Тимошенко стала столичним голо-

вою та заборонила державним службовцям пересуватися Києвом». Він також додав, що опоненти проведення дострокових виборів посилятимуться на «залізобетонний аргумент» — рішення Конституційного Суду з цього питання.

Говорячи про можливість ухвалення змін до Конституції в частині врегулювання термінів обрання міських голів та місцевих рад, В. Литвин зазначив, що спочатку потрібно ухвалити рішення простою більшістю голосів, щоб на початку вересня схвалити його конституційною більшістю і відправити на підпис Президенту. Голова Верховної Ради переконаний, що довкола цього питання не повинно бути політичного протистояння, а місцева влада не має бути заручником зведення політичних рахунків.

Вл. інф.

З чого розпочати оновлення країни?

Такої думки дійшли учасники «круглого столу», під час якого обговорювався запропонований Українським юридичним товариством та громадською ініціативою «Оновлення країни» проект нової Конституції України.

«Конституція має відображати три основні речі: рівність всіх перед законом, верховенство права і невідворотність покарання», — наголосив координатор проекту «Оновлення країни» Валентин Наливайченко. Ця переконаність базується на досвіді роботи в СБУ, коли йому неодноразово доводилося мати справу зі скаргами людей, які постраждали від свавілля чиновників. Нині, переконаний він, подібних звер-

нень не менше, але чинне законодавство не сприяє розв'язанню проблем людей. «Так далі тривати не може», — підкреслив політик та закликав «не дозволити ані владі, ані опозиції усунути громадські організації від участі в написанні чи оновленні Конституції».

А голова Українського юридичного товариства Олег Березюк вважає, що основною проблемою нашого суспільства є те, що народ позбавлено будь-якої можливості контролювати органи влади. Отож запропонований проект Основного Закону передусім передбачає, що вся повнота влади належить народові, який, у свою чергу, делегує її частину

Верховній Раді, Президентові та іншим органам влади і дає їм можливість управляти країною. При цьому проект передбачає, що глава держави призначає Прем'єр-міністра та, за його поданням, міністрів і керівництво місцевої влади. Але щоб усі повноваження не зосереджувалися в одних руках, Президент не матиме можливості розпускати парламент — він лише зможе проголошувати референдум з приводу недовіри до Верховної Ради. Якщо ж народ цю ініціативу не підтримає, то керманичу самому доведеться піти у відставку. Кількісний склад Верховної Ради й надалі має становити 450 народних депутатів, але пропонується перейти до ма-

жоритарної системи виборів. Що стосується судової системи, то автори проекту пропонують ліквідувати Вищу раду юстиції та Конституційний Суд, а вищим судовим органом пропонують зробити Верховний Суд, у тому числі в питанні тлумачення Конституції та законів України.

«Ось уже майже 15 років, як живемо з Конституцією, але жодного дня ми не жили за Конституцією, лише за політичною доцільністю», — зауважив перший Президент Леонід Кравчук. Він назвав презентований документ «проектom від народу», але звернув увагу на те, що лад у державі наводити слід виключно на законному підґрунті. Що хочеться зміни-

ти, за його словами, вже чітко виписано. Тож тепер час подумати про те, як втілити подібні зміни. «Без впливу на владу, без порозуміння і консенсусу вийти на референдум і здобути на ньому успіх просто нереально», — наголосив Л. Кравчук.

Народний депутат П. скликання, під час якого, до речі, якраз і ухвалювалася нинішня Конституція, Тарас Процев'ят також наголосив на важливості того, щоб проект Основного Закону писався не якоюсь конкретною політичною силою чи під замовлення, а із залученням громадськості. Тільки так, упевнений він, можна створити систему влади, яка працювала б для народу.

Надія СМІЯН.

Молодь очікує на всебічну підтримку

*Дорогі друзі!
Прийміть найщиріші вітання із
Днем молоді.*

Це свято, в якому на нинішньому етапі нашого розвитку символічно поєднані творчі устремління Української держави з життєствердними прагненнями найактивнішої, найзавзятішої, наймобільнішої суспільної верстви, з її романтичним натхненням, молодіжним ентузіазмом, нестримною енергією, невичерпним запасом рушійної сили.

У тому поєднанні чітко окреслена їхня історична взаємозалежність: сьогодні Україна, як ніколи, відчуває потребу в креативній потузі молодого покоління, його громадянському сумлінні, ґрунтовних знаннях, наполегливій цілеспрямованості, житейських талантах. Навзаємін, молодь справедливо очікує на безсумнів-

ну й всебічну підтримку з боку рідної держави при реалізації всіх своїх планів і сподівань.

Одним із найважливіших завдань нашого сьогодення якраз і є відповідальна робота над гармонізуванням, пошуком найбільш оптимального та ефективного виміру цих взаємин. І всі ми свідомі того, що успіх у цій справі неодмінно ознаменується вагомими загальнонаціональними набутками, досягненнями й перемогами.

Усвідомлюючи особливу значущість цієї проблеми, Верховна Рада України серед пріоритетних напрямів своєї діяльності завжди виокремлювала молодіжну сферу. Вона робитиме все від неї залежне для якнайшвидшого розв'язання таких животрепетних питань, як забезпечення доступності освіти, працев-

лаштування, соціальної захищеності, створення умов для змістовного дозвілля молоді, здорового способу життя. Результатом тієї роботи має стати глибока впевненість молодого покоління українців у своєму щасливому завтрашньому дні.

Переконалий, вже в найближчому майбутньому Україні вдасться вирішити продиктовані обставинами й часом численні проблеми. Як переконалий і в тому, що суспільні зміни на краше відбуватимуться за вашої безпосередньої й найактивнішої участі — творців заможної, процвітаючої, європейської держави.

Успіхів вам завжди і в усьому, творчого натхнення, великих звершень, миру та оптимізму!

Володимир ЛИТВИН,
Голова Верховної Ради України.

КОНСТИТУЦІЯ ОЧИМА ДІТЕЙ ПОЛІТИКІВ

Маша ЗАМЧИНСЬКА:
«Завжди говорити правду — означає жити по совісті»

Наша довідка:
Маша — онука одеського міського голови Едуарда Гурвіца. Їй — 14 років.

— Мій дідусь, коли був депутатом Верховної Ради і жив у Києві, приймав Конституцію. Я тоді ще була дуже маленька, мені було три тижні. А сьогодні я вже велика і знаю, що головніше від Конституції в Україні немає нічого. Хочу, щоб усі жили мирно й любили один одного, не кривдили дітей і допомагали тим, кому погано, — каже Маша. — Дідусь розповідає мені, що коли так буде в житті завжди, значить, люди поважають Конституцію. Я коли стану зовсім-зовсім дорослою, намагатимуся допомагати людям і не кривдити старих.

— У мене є братик Мишко, він менший за мене. Я йому розповідаю завжди, що слабких не можна кривдити, а старших треба поважати. А дідусь каже, що всі ми й дотримуємося нашої Конституції, бо всі ми — одна родина. Це — правда, дідусь завжди каже правду і нас цього навчає, — так вважає Марія Замчинська.

Записав В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеса.

ФОТО АНДРІЯ НЕСТЕРЕНКА

Митна служба обіцяє бути надійною опорою для нашої економіки

Учора в Україні відзначали День митної служби. Того самого дня ще 245 випускників Академії митної служби отримали свої дипломи. Цьогорічним випускникам відверто пощастило. Вперше за всю історію незалежності на випуск до цього вишу приїхав Президент країни Віктор Янукович та Перший заступник Голови Верховної Ради Адам Мартинюк. Голова держави навіть особисто привітав кращих студентів — вручив їм червоні дипломи.

ЗАКІНЧЕННЯ НА 11-Й СТОР.
На знімку: Перший заступник Голови Верховної Ради Адам Мартинюк вручає диплом Ярославу Колюбаєву.
Інші фото з цієї події шукайте в фотомагазині на сайті www.golos.com.ua.

Хтось — у коаліцію, хтось — в опозицію, а хто й — за ґрати

ПІДСУМКИ ТИЖНЯ

Уряд відзначив перші сто днів своєї роботи. Щоправда, вони виявилися не надто святковими. Президент Віктор Янукович, який узяв участь у засіданні Кабінету Міністрів, розкритикував урядовців за проект Податкового кодексу, прийнятого у першому читанні. За його словами, кодекс потрібний промисловцям, підприємцям, а не податківцям, які отримали фактично необмежені права, аж до перевірки помешкання кожного, кого запідозрять у несплаті податків. Окрім того, на думку глави держави, міністри не повинні сидіти у столиці, а відвідувати регіони, щоб знати, що там робиться, допомагати місцевій владі вирішувати проблеми.

Непереконливий вигляд мав на прес-конференції і Прем'єр-міністр Микола Азаров, який запевнив журналістів, що ціни знижуються, а відтак «жити стало краще, жити стало веселіше».

Щоправда, не всім. Після того, як Україна програла у Стокгольмському арбітражі компанії «Росукренерго» суперечку за 11 мільярдів кубометрів газу, з колишнього заступника голови «Нафтогазу» Ігоря Діденка взяли підписку про невинність і порушили кримінальну справу за завданням збитків країні. А цього тижня СБУ порушила кримінальну справу

і проти колишнього керівника Митної служби Анатолія Макаренка. А Печерський суд дозволив взяти його на два місяці під варту.

Опозиціонери розцінили це як спробу висунути звинувачення проти колишнього прем'єра Юлії Тимошенко. Вона вже публічно захистила Анатолія Макаренка і заявила, що особисто давала вказівку розмитнити газ, який нібито належав «Росукренерго». Окрім того, на сайті БЮТ розмістили угоди між «Нафтогазом» і «Газпромом» про купівлю-продаж природного газу, який знаходився у підземних схови-

щах. Там же з'явився іще один цікавий документ — фотокопія довіреності, за якою один із співвласників «Росукренерго» Дмитро Фірташ довіряв нинішньому міністру ПЕК Юрію Бойку «право управляти і розпоряджатися рухомим і нерухомим майном», говориться у заяві БЮТ. Опозиціонери висловили переконання, що саме через це нинішні владці і не хотіли захищати інтереси нашої держави у Стокгольмі.

Як стало відомо цього тижня, чимало роботи очікує народних обранців. Зокрема, Голова Верховної Ради Володимир Литвин в інтерв'ю журналістам сказав, що, можливо, навіть доведеться продовжувати сесію. І це пов'язано з тим, що на 31 жовтня планується призначити місцеві вибори, а тому треба підготувати нове виборче законодавство. За словами голови парламенту, планується запровадити змішану виборчу систему, коли половина депутатів районних і обласних рад буде обиратися на пропорційній основі, а інша — у мажоритарних округах.

Окрім того, Володимир Литвин вважає, що кандидатів на посаду міських голів мають

висувати партії. На його думку, у цьому випадку керівники міст перестануть мімікрувати і не будуть мігрувати від однієї політичної сили до іншої.

Тим часом у парламенті припинила своє існування група «Народна самооборона». Після того, як шість її представників влилися минулою тижня до правлячої коаліції. Як відомо, народні депутати від «Народної самооборони» потрапили у парламент за списком тодішнього пропрезидентського блоку «Наша Україна — Народна самооборона» на чолі з колишнім міністром внутрішніх справ Юрієм Луценком, який і був ідеологом створення цієї групи. Тим більше, що іще одна народносамооборонка Катерина Лук'янова не виключила того, що теж увійде до правлячої коаліції. Натомість Оксана Білозір, про яку теж ходили подібні чутки, їх спростувала і заявила, що не поповнюватиме лави коаліціантів.

Зазнала втрат і партія «Єдиний центр». Її вінницька обласна організація прийняла рішення саморозпуститися і влитися дружними рядами у монолітну Партію регіонів.

Володимир КОРОЛЮК.

Увага: «гаряча лінія»

30 червня з 15.00 до 16.00 відбудеться «гаряча лінія» з 2010 року Одеської обласної ради Миколою Скориком.

По телефону «гарячої лінії» 0482-343-565 голова обласної ради відповість на запитання читачів «Голосу України». Для тих, хто не зможе додзвонитися, повідомляємо поштовою адресою, за якою можна поставити запитання у письмовій формі: 65032, Одеса, проспект Шевченка, 4. Обласна рада.

У ДЕПУТАТСЬКИХ ФРАКЦІЯХ

«Наша Україна» мінус «Народна самооборона»

У середу політрада партії «Народна самооборона» ухвалила рішення про припинення існування парламентської групи «Народна самооборона». «Перейшовши до правлячої коаліції, колишні однопартійці Олег Новіков та Катерина Лук'янова вчинили дії, несумісні з партійним статутом і з загальноприйнятими нормами людської моралі. Вони продали тих, завдяки кому стали народними обранцями», — йдеться в заяві політради. Далі «самооборонці» повідомляють, що «за дії, несумісні з положеннями статуту та програми партії» цих депутатів виключено з лав партії та що «лише недосконалість українського законодавства не дозволяє відкликати своїх колиш-

ніх представників у парламенті». Лідер «Народної самооборони» Юрій Луценко, оцінюючи ситуацію в партії, зокрема, сказав, що «Народна самооборона» — єдина політична сила, яка ніколи не брала грошей за включення до свого виборчого списку та ніколи «не приплачувала» своїм депутатам у Верховній Раді. «Це було принципове рішення, оскільки як тільки ти починаєш платити і змагатися з владою грошима, ти обов'язково програєш», — зазначив він. Проте, ліквідувавши свою парламентську групу, «Народна самооборона» здаватися не збирається. Зокрема, голова Рівненської організації партії Сергій Штурхецький, нагадавши однопартійцям про битву під Берестечком, під час якої Богдан Хмельницький зазнав поразки від польського війська, сказав: «Я знаю одне: і після Берестечка було життя, і

після нього були перемоги. Тому нам усім треба думати, як ми будемо жити після цього «Берестечка».

Депутати скористались «правом вибору»

А тим часом представник тієї ж таки фракції «НУ—НС» Давид Жванія у середу повідомив про створення депутатської групи «Право вибору». Ще один учасник прес-конференції, народний депутат Віктор Шемчук («НУ—НС») сказав, що, крім нього та Давида Жванії, до групи вже увійшли «нунсівці» Олександр Бобильов, Валерій Борисов, Сергій Василенко, Катерина Лук'янова, Володимир Марущенко, Олег Новіков, Олександр Омельченко, Іван Плющ та Сергій Харовський. При цьому він, відки-

нувши звинувачення у тому, що народних депутатів фінансового заохочують до входження в групу та коаліцію, припустив, що найближчим часом до них приєднається ще 12 народних депутатів.

У меморандумі «Права вибору» між іншим зазначається, що група робитиме все для того, щоб нівельувати роль КПУ в коаліції. При цьому Д. Жванія навіть не виключив можливого перформатування коаліції, оскільки вважає, що за участю Компартії не вдасться провести необхідні ліберальні реформи. «Ми вважаємо комуністів своїми ідеологічними опонентами, а їх участь у коаліції, ліберальній за формою та змістом, нелогічною та деструктивною. Компартія в коаліції є основним ступором швидких і ефективних реформ», — сказав він.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

КОНСТИТУЦІЯ ОЧИМА ДІТЕЙ ПОЛІТИКІВ

Марійка БЕВЗ:
«Основний Закон треба знати наизубок»

Наша довідка: Марійка — донька депутата Кам'янець-Подільської міськради Лілії Бевз. Вона — учениця 8 класу навчально-виховного комплексу міста Кам'янця-Подільського. Її мама, окрім депутатства у міській раді, обіймає ще й посаду начальника служби у справах дітей. Дівчинка — ровесниця Конституції, народилися з Основним Законом в один рік.

— Що таке держава, який вигляд має «драбина» влади, відколи в українців є своя Конституція, які права та обов'язки громадян передбачає наше законодавство, я знаю з малих років. Адже моя мама вже не перший раз обирається депутатом міської ради, працює в міськвиконкомі, де очолює службу в справах дітей і опікується їх захистом. Тому ці теми, які багатьом дітям видаються нудними, часто обговорюються в нашому домі, — розповідає Марійка.

— Перший випадок, коли я, ще зовсім мала, заявила дорослим про свої права, був кумедний, — пригадує дівчинка. — Я не слухалася, чимось роздратувала маму, і вона пригрозила мені ремінцем. Я обурилася, скочила на диван і закричала: «Кожна дитина повинна бути захищена від усіх форм недбалого ставлення, жорстокості та експлуатації!». Мама — стороніла. Якраз на той час у школі ми знайомилися з Декларацією прав дитини. Звичайно, ремінцем мене тільки лякали, але саме після того випадку я затимила: закони треба знати.

— Я пишуся, що я — українка. Наша перша Конституція створена в 1710 році, у більшості країн такого документа ще не було. В усьому світі шанують її автора — Пилипа Орлика. Щоправда, перший «Основний Закон» був написаний у вигнанні, тож Конституція не набула реальної юридичної сили. Сучасна ж, я вважаю, має всі юридично неzapepечні норми. Одним із позитивних боків головного закону є піклування про гармонійний розвиток дітей, особливо сиріт та позбавлених батьківського піклування. Держава зобов'язана про них турбуватися. Але, як на мене, в Україні варто більше уваги приділити роз'ясненню статей Конституції громадянам, особливо юним. Я б запровадила обов'язкове вивчення Конституції кожним громадянином. Якби кожен українець знав її наизубок, можливо, посоромився б нехтувати її закони. Народ краще б знав і свої права, й обов'язки перед державою.

Записала Віра ШПИЛЬОВА.
Кам'янець-Подільський
Хмельницької області.

З моменту ухвалення Конституції України у 1996 році тривають дискусії стосовно її ефективності, які набувають особливо загострених форм у період зміни влади. Так і нині, після завершення президентської виборчої кампанії, почалися розмови про перегляд стратегії розвитку сучасної України, її світоглядних засад, геополітичного вибору.

У цих політичних дебатах, на жаль, велика кількість державних діячів, політиків та експертів забувають про те, що, можливо, найважливішим досягненням Основного Закону, за яким живе Україна з 28 червня 1996 року, є так званий ідеологічний чи світоглядний розділ Конституції України — розділ I «Загальні засади». Цей розділ уперше в історії незалежної України чітко прописав загальні базові принципи нової Української держави, загальні засади організації влади, гуманітарної політики та зовнішньополітичної діяльності.

Найважливіше, про що варто сказати сьогодні, це те, що розділ I, який складається із 20 статей, неможливо змінити без волі українського народу, оскільки розділом XIII «Внесення змін до Конституції України» чітко передбачено, що внесення змін до всіх розділів Конституції передбачено так званою традиційною процедурою, згідно з якою на одній сесії необхідно проголосувати законопроект про внесення змін до

Розділ I
Загальні засади

Стаття 1. Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.

Стаття 2. Суверенітет України поширюється на всю її територію.

Україна є унітарною державою. Територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою.

Стаття 3. Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Стаття 4. В Україні існує єдине громадянство. Підстави набуття і припинення громадянства України визначаються законом.

Стаття 5. Україна є республікою.

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

(Офіційне тлумачення положення частини другої статті 5 див. в Рішеннях Конституційного Суду №6-рп/2005 від 05.10.2005 р., №6-рп/2008 від 16.04.2008 р.)

Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.

(Офіційне тлумачення положення частини третьої статті 5 див. в Рішеннях Конституційного Суду №6-рп/2005 від 05.10.2005 р., №6-рп/2008 від 16.04.2008 р.)

Ніхто не може узурпувати державну владу.

(Офіційне тлумачення положення частини четвертої статті 5 див. в Рішенні Конституційного Суду №6-рп/2005 від 05.10.2005 р.)

Стаття 6. Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову.

Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України.

Стаття 7. В Україні визнається і гарантується місцеве самоврядування.

Стаття 8. В Україні визнається і діє принцип верховенства права.

Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй.

Норми Конституції України є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується.

Стаття 9. Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України.

Укладення міжнародних договорів, які суперечать Конституції України, можливе лише після внесення відповідних змін до Конституції України.

Стаття 10. Державною мовою в Україні є українська мова.

Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України.

Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування.

Застосування мов в Україні гарантується Конституцією України та визначається законом.

Конституції більшістю від конституційного складу Верховної Ради України (226), а на наступний черговий сесії проголосувати його не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради (300). Натомість внесення змін до розділу I «Загальні засади», розділу III «Вибори. Референдум» і розділу XIII «Внесення змін до Конституції України», як прописано статтею 156, можливо, лише якщо після відповідних голосувань Верховною Радою в 226 та 300 голосів відбудеться затвердження цих змін на всеукраїнському референдумі, який призначається Президентом України. Слід зазначити, що повторне подання законопроекту про внесення змін до цих розділів і, зокрема, розділу I з одного і того ж питання можливо лише до Верховної Ради наступного скликання.

Отож у 1996 році український парламент ухвалив державницьке рішення, яке не дає можливості політикам реалізовувати свої передвиборні гасла та партійні обіцянки шляхом зміни курсу та стратегії України лише голосуванням у парламенті. Можна сказати навіть більше: можливо, найважливіше, що зробила Верховна Рада України в період 1996 року, — застерегла принцип, за яким лише український народ, а не політики, мусить визначати, якою повинна бути держава, в якій він проживає.

Серед найважливіших статей

розділу «Загальні засади» — стаття 1 Конституції, в якій Україна визначається як **суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава**. Надзвичайно важливою є й стаття 2, яка **форму державного устрою України визначає як унітарну**. Це означає, що теперішні ініціативи низки українських високопосадовців, які активно стимулюються російськими політичними діячами, про необхідність перетворення України на федеративну державу, можливі лише за згодою українського народу через референдум.

Стаття 4 фіксує **єдине громадянство в Україні**. Не менш суттєвою статтею, яка дебатється, і ще раз хочу нагадати, зміна якої можлива лише після референдуму, є стаття 10, яка визначає **українську мову як державну мову України**. Набула актуальності дискусія про місце і роль свободи слова та недопущення цензури. Нагадаємо, стаття 15 Конституції чітко передбачає заборону цензури. У дискусіях про зовнішньополітичну стратегію варта уваги стаття 17, яка визначає, що **на території України забороняється створення і функціонування будь-яких збройних формувань**, не передбачених законом, а також те, що **на території України не допускається розташування іноземних військових баз**.

Першим розділом Конституції передбачено принцип верховенства права (стаття 8), а також загально усталений демократичний правовий порядок життя, який ґрунтується на засадах, відповідно до яких **ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством** (стаття 19).

Принципово, що стаття 20 підвела ризику в дискусії про держав-

ні символи України. Ця стаття визначає державними символами України Державний Прапор України — стяг із двох рівновеликих горизонтальних смуг синього і жовтого кольорів; великий Державний Герб України встановлюється з урахуванням малого Державного Герба України та герба Війська Запорозького законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України. Головним елементом великого Державного Герба України є Знак Княжої Держави Володимира Великого (малий Державний Герб України). Державний Гімн України — національний гімн на музику М. Вербицького зі словами, затвердженими законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України (як відомо, мова йде про відредгований текст на вірш «Ще не вмерла України» П. Чубинського).

Отож, урахувуючи те, що тема можливих змін до Конституції, а найважливіше — перегляду світоглядних засад сучасної Української держави, залишається актуальною передовсім для нової влади, вважаю за потрібне ще раз нагадати, що розділ I «Загальні засади» можна змінити лише за згодою українського суспільства. З огляду на це, пропоную нашим читачам текст цього розділу, який був, є і, переконаний, залишиться в основі ідеології сучасної Української держави, бо, як відомо, президенти, уряди і парламенти змінюються, а Україна залишається.

Микола ТОМЕНКО,
заступник Голови Верховної Ради України, автор книжки
«Історія української Конституції».

нальних інтересів і безпеки шляхом підтримання мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства за загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права.

Стаття 19. Правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Стаття 20. Державними символами України є Державний Прапор України, Державний Герб України і Державний Гімн України.

Державний Прапор України — стяг із двох рівновеликих горизонтальних смуг синього і жовтого кольорів.

Великий Державний Герб України встановлюється з урахуванням малого Державного Герба України та герба Війська Запорізького законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України.

Головним елементом великого Державного Герба України є Знак Княжої Держави Володимира Великого (малий Державний Герб України).

Державний Гімн України — національний гімн на музику М. Вербицького із словами, затвердженими законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України.

Опис державних символів України та порядок їх використання встановлюється законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України.

Столицею України є місто Київ.

19 червня 1996 року — мітинг перед Верховною Радою на підтримку прийняття нової Конституції.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Володимир ШАПОВАЛ: «Завжди вважав, що будь-які спроби нівелювати статус Президента є помилкою»

Голова Центральної виборчої комісії Володимир Шаповал — один з авторів проекту Основного Закону в редакції 1996 року. Він і нині готовий продовжити роботу в руслі конституційної реформи, головне, щоб на це була політична воля. Сьогоднішня наша розмова з Володимиром Миколайовичем про можливість ухвалення досконалої Конституції та про важливість посилення в Україні засад реального парламентаризму.

— Як член робочої групи, яка розробляла проект Конституції, розкажіть, будь ласка, які положення були найбільш дискусійними?

— Основна дискусія, власне кажучи, точилася навколо того, як побудувати виконавчу владу. Тобто яке місце в системі виконавчої влади має зайняти Президент, яке має бути співвідношення у відповідних повноваженнях між Президентом і Кабінетом Міністрів і, врешті, яку роль щодо виконавчої влади відіграватиме парламент. Чи це буде парламент, перед яким уряд нестиме повноцінну політичну відповідальність, чи парламент, який матиме лише обмежені і формальні контрольні функції за органами виконавчої влади. Якщо говорити узагальнено, то основна проблема, що тоді розв'язувалася, — це якою мала б бути форма державного правління. На моє переконання, в тогочасній дискусії з цього приводу переміг Президент Леонід Кучма, який бачив Україну з такою формою правління, де Президент є реальним главою виконавчої влади.

Ще один дискусійний момент стосувався побудови парламенту: однопалатний чи двопалатний. Хоча зазначити, що робоча група пропонувала обидва варіанти, адже відповідний вибір — це питання доцільності. Але у процесі доопрацювання проекту у Верховній Раді схилилися, з цілком зрозумілих причин, до однопалатної побудови.

Найменше дискусій викликали питання конституційного статусу людини і громадянина. Загальний підхід був такий, що в основу відповідної нормотворчості потрібно покласти міжнародні акти про права людини, які були ратифіковані Україною в різні часи. Власне, так і було зроблено.

Хотів би також привернути увагу до однієї важливої обставини. Дискусія, що розпочалася ще в 90-ті роки минулого століття — якою має бути наша країна за формою державного правління, — триває й досі. В явних і неявних проявах. Чим це спричинено? Тим, що питання форми правління — це питання про те, як і де себе бачить та чи інша політична сила, політична постать, з урахуванням того, яку роль у політичному житті вони відіграють, яке місце в ієрархії владних інститутів вони посідають саме на час дискусії. Можна говорити, що ця дискусія для нас поки що безкінечна.

— Прихильником якої форми державного управління є ви?

— Чесно кажучи, дивлячись, як розвивається наша країна, я підходив би до цього питання стримано. Тому що, як засвідчує досвід останніх місяців, Конституція, яка, умовно кажучи, конвульсивно діяла за попереднього Президента, за нинішнього глави держави (передусім через об'єктивні обставини, бо існує політична сила, яка уособлюється більшістю в парламенті, урядом і Президентом) діє ритмічно. Тому, як на мене, головне — щоб була відповідність прийнятої форми правління можливостям демократичного розвитку суспільства і держави. Переконаний, що ознаками бажаної для

нас форми правління мають бути, по-перше, повноважний Президент, який є не просто главою держави, а реальним носієм певних повноважень у сфері виконавчої влади. Друге: повноважний Кабінет Міністрів, який має не просто виконувати службову роль при Президентові, а бути справжнім урядом. І, потрете, повноважний парламент, наділений не лише функцією прийняття законів, а й засобами реального контролю за діяльністю Кабінету Міністрів. Це рафінована, класична модель змішаної республіки, яка функціонує сьогодні у Франції, Польщі та в деяких інших країнах на захід від України. Хотів би також зазначити, що мене не приваблює модель організації влади, яка сьогодні існує в Росії. Поясню чому. На відміну від Франції, Польщі, Румунії тощо, де звільнити міністра може лише парламент, ухваливши рішення про недовіру, в Росії і більшості інших пострадянських країн звільнити будь-якого члена уряду, в тому числі його главу, уповноважений Президент. Це принципова відмінність. Я прибічник того, щоб парламент відіграв вирішальну роль при формуванні Кабміну і мав реальну можливість висловлювати йому недовіру, а також недовіру окремим членам КМ. Це дуже важливо, це є певним запобіжником надмірної концентрації влади, це, врешті-решт, європейський досвід, про який ми так любимо говорити.

— В одному зі своїх інтерв'ю ви сказали, що Конституція в редакції 1996 року не була бездоганною. Зокрема, через те, що ухвалений у парламенті документ несе відбиток певних політичних компромісів. Чи можливо взагалі отримати бездоганну Конституцію?

— Хочу спочатку сказати декілька слів стосовно такої оцінки нашої Конституції, як «бездоганна». Є така сентенція, що хороші Конституції пишуть юристи, а політики, ухвалюючи їх, погіршують те, що було написано. Давайте будемо об'єктивні, адже протягом неповної доби такі речі, як постатейний розгляд і прийняття Конституції в парламенті, не робляться. А у відому ніч шляхом усіляких, нерідко ситуативних політичних домовленостей і навіть «розмінів» (умовно кажучи: ви нам АРК, а ми вам державну мову чи державні символи), відбувалася така подія, як нібито обговорення і ухвалення тексту чинної Конституції на сесії Верховної Ради. Чи це правильно? Чи можна вважати нормальним цей або подібний в інших відомих випадках екстрім?

Стосовно того, чи може Конституція бути досконалою. Очевидно, так. Юридично досконалою. Але чи може вона бути політично досконалою — це інше питання. Для того, щоб Конституція була юридично досконалою, потрібно, щоб вихідну роль в її розробці відігравали фахівці. Наголошую, що у нас дуже мало людей, які здатні фахово написати досконалий текст Конституції. Я колись сказав про те, що наша конституційна нормотворчість схожа на футбол. Усі нібито вміють грати, але реально грає професійна футбольна команда. Узагалі, якщо фахові конституці-

оналісти будуть супроводжувати весь процес від розробки проекту до прийняття Конституції, тоді Основний Закон буде досконалий. Є ще одне: не хотів би, щоб це сприймалося як визнання необхідності відповідного шляху, проте світовий досвід свідчить, що юридично найдосконаліші ті Конституції, які розробляли фахівці, а потім ухвалювали на референдумі. Тому, наприклад, Конституція Російської Федерації є юридично досконалою. Там кожне слово — на належному місці. А в нас нерідко вважають, що Конституція — це твір на вільну тему. За будь-яких умов, головне — щоб близьке до досконалого було суспільно-політичне середовище, в якому Конституція розробляється і приймається, і яке згодом стає об'єктом здійснюваного нею регулювання.

— Ухвалення Конституції на референдумі, власне, це пропонується у законопроекті «Про всеукраїнський референдум», суперечить Основному Закону. Чи ухвалити, на вашу думку, народні депутати відповідні зміни?

— Не хотів би робити прогнози стосовно дій з цього приводу депутатів. Тим паче прогнозувати, як у цьому зв'язку діятиме Конституційний Суд. Якщо названий закон буде прийнятий і в ньому буде збережено пропозиції, зокрема щодо прийняття нової Конституції на референдумі, тобто поза парламентом, то нічого нового не станеться. Добре пам'ятаю рішення Конституційного Суду від жовтня 2005 року. Тоді я був суддею КС, і там про таку можливість прямо було сказано. Між іншим, ніхто цього рішення не скасовував. Але потім, уже в новому складі, суд прийняв два інші рішення, де спостерігався «дрейф» від раніше встановленого. Тому є певна складність у реалізації відповідного шляху. Але хто сказав, що коли цей закон буде ухвалено і згодом відправлено до КС, то суд не знайде талановитої відповіді на це запитання? Конституційний Суд не раз знаходив такі відповіді на запитання, на які в суспільстві та у фаховому середовищі не було відповіді.

Загалом тема референдуму — це спекулятивна тема. Треба чітко артикулювати: чинна Конституція передбачає можливість проведення всеукраїнського референдуму. Все інше — можуть не можуть, хочуть-не хочуть, здатні громадяни-не здатні — це від лукавого. І той факт, що у нас досі діє закон про всеукраїнський та місцеві референдуми від 1991 року, означає, що в політикумі до референдуму ставлення суто кон'юктурне. Багато хто до цієї форми безпосередньої демократії, задекларованої в Конституції, ставиться з пересторогою, хоча час від часу згадує про неї, керуючись політичною доцільністю. Правильно це чи ні — інше питання.

— Конституція, як основоположний закон, мала б створюватися на віки. Але з року в рік тільки чути про необхідність змінити

Основний Закон. До того ж внесені зміни не завжди спрацьовують на краще. Сьогодні багато нарікань на реформу 2004 року. Якщо так, то, можливо, варто не нові зміни ухвалювати, а скасувати попередні?

— Ця тема звучить давно, напевно, від самого початку, як ці зміни було внесено. Ясно, що тоді, під час їх ухвалення, мали місце порушення відповідної процедури і навіть здорового глузду. Адже проект змін до Конституції фактично не обговорювався навіть у парламенті, не кажучи вже про суспільство. Напевно, немає такого юриста чи політика, який з цим не погодився б. Чи можна скасувати так звану політичну реформу, тобто закон, дотепно названий «чотири двійки»? Теоретично можна. Але я намагався з цього приводу аналізувати світовий досвід конституціоналізму, і не згадав жодної прямої аналогії. Можливо, якщо таке скасування відбудеться, це буде українським внеском у практику світового конституціоналізму. Як його оцінюватимуть? По гарячих слідах, напевно, і позитивно, і негативно. З часом писатимуть розумні книжки. Тільки сьогодні однозначної відповіді на поставлене запитання немає. Однак якщо піду цим шляхом (до речі, законопроект про всеукраїнський референдум, про який ми говоримо, таку можливість передбачає), тоді важливо, щоб була розв'язана ключова проблема. Адже не можна стверджувати, що фактом скасування відповідних змін буде поновлено дію попередньо чинних норм Конституції. Це треба обов'язково враховувати. Інакше буде, як писав Ленін, «дірка в законі». Потрібно створити механізм, який за таких умов передбачав би поновлення статус-кво, яке існувало до внесення згадуваних змін до Основного Закону. Є ще одна критична проблема: чи є скасування вже чинного закону про внесення змін до Конституції власне внесенням таких змін, хоча і у своєрідній зворотній формі? Якщо є, то читай розділ XIII Конституції, там все сказано.

Треба також урахувувати, що суспільство і держава еволюціонують, повинні еволюціонувати. Чи буде рухом уперед повернення до тієї організації влади, яка існувала до конституційної реформи 2004 року? Питання зовсім не риторичне.

Критикуючи реформу 2004 року, треба водночас зазначити: з нею було зроблено важливий крок на посилення засад реального парламентаризму в Україні. Зокрема, Верховна Рада отримала ширші, хоча поки що формальні, повноваження у сфері контролю за діяльністю Кабінету Міністрів і його окремих членів. Це якраз і є реальний парламентаризм, одна з його засад. Якщо такого немає, якщо парламент лише супроводжує дії виконавчої влади на чолі з Президентом — це пострадянська подібність парламентаризму. І тут потрібно бути об'єктивним і все це враховувати.

(Закінчення на 8-й стор).

КОНСТИТУЦІЯ ОЧИМА ДІТЕЙ ПОЛІТИКІВ

Гнат РУЩИШИН:
«Закони мають бути чіткі і справедливі, як правила гри у футболі»

Наша довідка:

Гнатові 12 років, він учень уже 7 класу, навчається у Львівській загальноосвітній СШ №28. Його дід Микола Горинь був членом конституційної комісії, яка підготувала для затвердження Верховною Радою сучасний Основний Закон нашої держави.

— Мені був лише рочок, коли Конституція України була затверджена, але досі я мало замислювався над тим, що вона означає для мене, — розгубився хлопець. — Цього року разом з батьками і друзями ми подорожували Україною, проїхали майже три тисячі кілометрів Київською, Чернігівською, Полтавською, Харківською та Дніпропетровською областями. Яка велика і гарна наша держава, які привітні її люди і як потрібно нам більше спілкуватися, щоб порозумілися Схід і Захід.

— Знайомі мого батька з Дніпрозержинська завезли нас у місяць, де народився Пилип Орлик — автор першої української Конституції. Тут наші сучасники-козаки поставили пам'ятний знак видатному українцю. Зізнаюся, ця поїздка і кілька хвилин, проведених біля пам'ятного знаку, змусили мене зацікавитися, що ж таке Основний Закон. Я почав розпитувати про нього родичів, а найбільше — свого діда Миколу Гориня, адже він був членом конституційної комісії, яка готувала для затвердження Верховною Радою сучасний Основний Закон. Від нього почув про події конституційної ночі і про те, як непросто готувався до прийняття текст. Цьому передував важкий політичний процес, що тривав майже п'ять років. А доленосний державницький документ, покликаний утвердити на політико-правовому рівні новостворену державу, був таки прийнятий у першому читанні, незважаючи на шалений опір «лівого крила» парламенту. Дід розповідав, як дискутували тої ночі, як над ранок проголосували «в цілому». Тільки-но на таблиці з'явилася цифра, що засвідчила волю конституційної більшості, зала в єдиному пориві встала. І переважна більшість депутатів, а серед них і мій дід, раділи і співали.

— Коли він про все це розповідав, мені здалося, що я там був також, і у мене так само радісно билосся в грудях серце. Тепер я знаю: Конституція потрібна для того, щоб у державі панував порядок, щоб кожна людина могла вільно жити, навчатися і працювати. Та мені в голову прийшла ще одна думка, можливо, дещо дитяча і наївна, однак, на моє розуміння, правильна. Нині я спостерігаю за матчами чемпіонату світу з футболу і бачу, як важливо на полі дотримуватися встановлених правил гри. У цьому полягає суть футболу. Я сказав дідові: «Такими само чіткими і справедливими правилами ми маємо керуватися і в житті, і ні діда кого не може бути винятку». Дід засміявся: «Тепер я спокійний за Україну!». Хоча я розумію, до справжнього громадянина мені ще рости й рости...

Записала Ірина ЄГОРОВА.

Львів.

ФОТОСПОМИН

28 червня 1996 року — Конституцію України прийнято!

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

КОНСТИТУЦІЯ ОЧИМА
ДІТЕЙ ПОЛІТИКІВ

Ілля ФІКС:
«Усі знають,
що належить.
А що саме —
немає коли
прочитати»

Наша довідка: Ілля Фікс — магістр державного управління, син депутата Верховної Ради Криму Юхима Фікса.

— Кажуть, що «брежневська» Конституція 77-го року була дуже передова і супер-справедлива, немов написана для справжньої демократичної держави. Але чи була така ідеальна радянська дійсність «епохи застою»? Напевно, все-таки не повною мірою. Завжди залишається бажання, щоб наша Конституція — як символ порядку світоустрою в окремо взятій країні — все-таки збіглася, нарешті, з реально існуючим характером взаємин у державі. Щоб все прекрасне, що написано про права людини, про справедливий розподіл суспільних благ, всеосяжні законність і порядок, з казки перетворилися в єдино можливу норму існування для кожного громадянина, для всього нашого співтовариства, для всієї державної системи. Тим більше, що це зовсім не недосяжний ідеал. Треба тільки, щоб кожний індивідум, перебуваючи на своєму посту соціальної відповідальності, чесно й ретельно виконував свої обов'язки.

— Не хочу блюзнити, порівнюючи Конституцію зі Святим писанням, але лихо й того й того документа — що тлумачать його всі, — продовжує Ілля Юхимович. — Тут і до конституційної ересі недалеко. Ось відомий приклад. Люди, які не надто ліберальні в мовному питанні, люблять сказати, як відрізати, мовляв, згідно з Конституцією — в нас одна державна мова. І крапка! Тобто непорушно.

— Дехто каже — Конституція недосконала, потрібно переписати Основний Закон! Конституція — не камінь. Конституція — живе древо. Воно росте разом з нами, дорослішає разом з нашим молодим ще суспільством, набирається соків. Не потрібно рубати молоді пагони. Підправити турботливий садівник завжди встигне. Торік Президент Віктор Ющенко ініціював все-народне обговорення конституційної реформи. Це була блага справа. Залучені в цей процес широкі народні маси змогли, нарешті, просто прочитати — швидше за все, вперше в житті — Основний Закон держави. Упевнений, довідалися для себе багато нового. У нас здебільшого всі знають, що згідно з Конституцією належить, а що саме — немає коли прочитати. А варто було б...

Записав Георгій ВЕРБЕС.
Крим.

100 днів не при владі

Минає 100 днів від офіційного оголошення БЮТ і ще восьми парламентських партій про перехід в опозицію та формування опозиційного уряду. Але чи змогла опозиція стати дієвою та «зубастою», на яку реагувала б нова влада, чи швидше нагадує байку Крилова?

«Ай, Моська! знать, она сильна, что лает на Слона?»

Після поразки Ю. Тимошенко на президентських виборах експерти та журналісти в один голос пророкували, що Юлія Володимирівна тепер повернеться у звичну опозиційну нішу, де вона на критиці влади почувається, як риба у воді. І в цьому, мовляв, її сила, а не слабкість. Але «вовк» виявився не таким страшним, як малювали. Бо опозиція — це не вождь і не одноосібний лідер. Це насамперед команда професіоналів-однотумців, які спроможні не лише критикувати владу та її очільників, а й пропонувати власні альтернативні виходи з ситуації. І не лише пропонувати, а й добиватися принаймні реакції з боку влади на свої дії. Бо країна в нас одна. Проте вже з перших днів формування нового уряду та парламентської коаліції опозиційна команда стала тріщати по швах.

9 березня на народному віче, скликаному з нагоди річниці від дня народження Тараса Шевченка, представники восьми парламентських партій, які входять до Блоків Юлії Тимошенко та «Нашої України — Народної самооборони», проголосили створення Об'єднаної демократичної опозиції, а її лідером одногласно обрали керівника БЮТ. «Кістяк» опозиційного уряду було обрано на спільному засіданні фракцій БЮТ і частини «НУ—НС» 16 березня. Деякі опозиційні міністри дізналися про своє призначення від журналістів чи з Інтернету. Такий успіх пояснювався досить просто: на п'яти одній опозиції наступали інші політики, які претендують на ту саму опозиційну нішу, — «Фронт змін» А. Яценюка, «За Україну» В. Кириленка, позапарламентська «Свобода» О. Тягнибока. Про свій намір сформулювати власний центр впливу заявляв і экс-президент В. Ющенко. А регіоналі, в свою чергу, відверто лобювали проведення через парламент змін до Регламенту, які дозволяли б сформувати не одну парламентську опозицію, а скільки душа забажає. З чим (не без допомоги частини фракції «НУ—НС») успішно справилися. Тимошенко довелося змиритися з тим, що опозиційний стяг доведеться нести не їй одній.

Найскладнішим завданням для політичних сил, які ще донедавна насолоджувалися владою, а відтепер позбулися всіх «козирів», посад і засобів впливу, було зберегти і своїх «лицарів», і «гармати». Однак процес плавного перетикання до коаліції став фактично неконтрольованим. Учорашні соратники дедали впевненіше повертали голову в інший бік, покидаючи своїх політичних «батьків», котрі їх привели у велику політику. І хоча про потребу очищення команди від кон'юктурників та випадкових людей не раз говорили й сама Тимошенко, і її найближчі соратники, але такого потужного відпливу, схоже, не очікував ніхто.

Першим «гарматним залпом» стало призначення Андрія Портнова заступником глави адміністрації Президента і керівником Головного управління з питань судової реформи та судовоустрою. Після чого почали відверто відсторонено позиціонуватися його партнери із фракції БЮТ — Валерій Писаренко, Святослав Олійник та інші, котрих називають «групою Портнова». Щотижня лави парламентської більшості поповнювали нові депутати із фракцій БЮТ і «НУ—НС», яких у кулуарах називали «тушками», а в коаліції — «свіжою

кров'ю». Прикметно, що деякі народні обранці, котрі потрапили до парламенту під «біло-сердечковими» знаменами, навіть відмовлялися давати журналістам будь-які коментарі та інтерв'ю: за словами одного з депутатів, «через невизначену політичну долю». Зі «свіжоспечених» коаліціантів повернувся до опозиційних лав наразі лише один Іван Денкович, продемонструвавши рекордні зі зміни «політичної орієнтації». 1 червня депутат вступив до правлячої коаліції, однак надвечір того ж дня передумав і відкликав свою заяву, попросивши вважати його «вірним членом фракції БЮТ». А 4 червня депутат написав заяву про вихід із «Батьківщини» через «принципову незгоду з процесами» у партії. Митарства політика з одного табору в інший розпочалися після того, як 25 червня президія «Батьківщини» звільнила І. Денковича з посади керівника Львівської обласної парторганізації, яку він очолював з 2003 року. Досить несподіваним було також зняття з посади глави харківського осередку БЮТ його давнього очільника, відомого бізнесмена Бориса Фельдмана.

На місцевому рівні ситуація в опозиційному таборі стає ще заплутанішою, аніж у Києві. З регіонів, навіть у яких БЮТ донедавна мав більшість в обласних та серйозний вплив, мало не щодня надходить інформація про дрейф учорашніх «біло-сердечкових» поближче до влади. І навіть у західних областях, де підтримка націонал-демократичних сил є традиційною. Приміром, Рівненська обласна рада так і не змогла ухвалити заяву щодо Чорноморського флоту через відсутність кворуму. Прихід до коаліції экс-глав сумської та хмельницької парторганізації «Батьківщини» Івана Сидельника та Олександра Буджерака промовисто свідчить, що на одній ідеї, навіть найкрасивішій та найблагороднішій, віжки не втримати. Посади, засоби впливу, входи та виходи до високих кабінетів, на жаль, переважають ідеологічні засади та принципи. Настрої «маленьких українців» після виборів також змінилися: багато з тих, хто в другому турі президентських виборів голосував за Тимошенко, жодних революційних настроїв уже не мають і розмірковують так: нехай працюють, аби все наладилося і заспокоїлося. Насамперед тому, що ідеологічних розбіжностей між представниками антагоністичних таборів вони не бачили й не бачать: олігархи є і там, і там, красиві обіцянки простому народу — також. А працювати все одно комусь треба. Протестні настрої тануть на очах: за даними Київського міжнародного інституту соціології, у березні-квітні рейтинг БЮТ упав до 13,4%.

Юлія Володимирівна, схоже, запаникувала. І хоча важко розпізнати емоції за гладеньким шаром елітного макіяжу та ексклюзивними вбраннями, інтонації її голосу під час засідань опозиційного уряду, брифінгів та інших виступів видавали знервованість. А інколи навіть зовнішні ознаки — то забула вдягнути сережки, то підвели каблук...

Щоб утриматися на плаву, потрібні були нові креативні ідеї та «ходи конем»... 10 травня на засіданні ініціативної групи зі створення Комітету порятунку України, яке проходило в Спілці письменників, «випадково» прийшла і Юлія Тимошенко. Й чи не вперше заявила, що на лідерство в опозиції вона не претендує, бо головне зараз — об'єднатися у боротьбі з «антинародним режимом». Але ані Анатолій Гриценко, ані Арсеній Яценюк, ані В'ячеслав Кириленко, та, звісно, і Віктор Ющенко не підписали документи комітету із закликами до народного спротиву. І демонстративно дистанціювалися. Під час засідань комітету особливо впало в очі те, що більшість його активістів — люди вельми поважного віку, котрі годяться пані Юлії в батьки... Головою коміте-

ту обрано 80-річного поета Дмитра Павличка. З приходом гарячого літа зібрання та акції комітету взагалі притихли.

«А Васька слушает да ест...»

Правда, опозиційний уряд скликається регулярно, щочетверга. Символічно, що попервах засідання «тіньового» кабінету відбувалися в парламенті в тій залі, де традиційно засідає погоджувальна рада голів комітетів та фракцій. Але невдовзі їх перемістили до конференц-зали в підвалі, де раніше був кінозал. Опозиційний уряд, як і належить за Регламентом, має свій апарат, прес-секретаря. Його засідання зазвичай побудовані за таким сценарієм: критика нових ініціатив влади та пропозицій до порядку денного парламенту на середу, яка, за Регламентом, є «днем опозиції». Якщо в зібранні бере участь Ю. Тимошенко, то найбільше говорить вона, а опозиційний прем'єр Сергій Соболєв виступає коротко. До участі в обговоренні (тобто критиці) урядових ініціатив та законопроектів запрошуються представники бізнесових кіл чи органів місцевого самоврядування. Приміром, останнє засідання опозиційного уряду було присвячено проектам Бюджетного та Податкового кодексів. Кожен опозиційний міністр готує власні пропозиції до урядових ініціатив, які роздають усім учасникам засідання. А потім усе відбувається також за «сценарієм»: до поряд-

«Вовк» виявився не таким страшним, як малювали. Бо опозиція — це не вождь і не одноосібний лідер. Це насамперед команда професіоналів-однотумців, які спроможні не лише критикувати владу та її очільників, а й пропонувати власні альтернативні виходи з ситуації.

ку денного сесії пропозиції від опозиції не потрапляють, а якщо і включаються, то «успішно провалюються», розчищаючи дорогу урядовим законопроектам. Найяскравіший приклад — проект Податкового кодексу в авторстві М. Катеринчука тощо, який не виносили на розгляд майже два роки, аж раптом за один день «прокотили» сповна. А через день ухвалили в першому читанні майже 700 сторінок урядового проекту «економічної конституції». Не вдалося опозиції й обійняти вакантні керівні посади в парламентських комітетах, які звільнилися після переходу депутатів в уряд. Регламентний та бюджетний комітети, які традиційно належали опозиції, нині очолюють коаліціанти. Крісло першого заступника глави парламенту, на яке також претендувала опозиція відповідно до попередніх домовленостей, уже втретє за свою політичну кар'єру посів комуніст Адам Мартинюк. Посада голови Комітету з питань свободи слова, на яку, за кулуарними розмовами, претендують і бютівець Андрій Шевченко, і «нашоукраїнка» Ірина Геращенко, і регіоналка Олена Бондаренко, досі вакантна. Хоча БЮТ, маючи посаду першого заступника голови комітету (А. Шевченко), наразі може впливати на хід засідань цього комітету.

Серед результативних кроків опозиції наразі можна відзначити хіба що перепони на шляху «здавання» росіянам стратегічних галузей літако- і кораблебудування, ядерної енергетики. Про що начебто мали домовитися під час останнього візиту до України Президента РФ Дмитра Медведєва. Хоча представники влади пояснюють непідписання відповідних договорів просто тим, що вони ще не готові.

27 травня при опозиційному уряді створено ще один комітет — захисту малого і середнього бізнесу, який очолила экс-голова Ради підприємців Оксана Продан. Серед останніх ініціатив опозиційного уряду — розробка проекту Податкового кодексу, альтернативного урядовому, ухвалення законопроекту про податкові канікули для малого бізнесу до 2016 року, утворення ТСК щодо тиску на свободу слова, відставка міністра внутрішніх справ А. Могильова.

І ще один штрих. Хоча на засіданнях опозиційного уряду та інших акціях і прес-конференціях опозиції камер та журналістів зазвичай не бракує, у випусках новин думка опозиції лунає дедалі рідше, хіба що реплікою на нові ініціативи Президента чи уряду. Один із тележурналістів зізнався: дано команду знімати все, а показувати — «що треба»... Камо грядеши? Аби лише не назад...

Юліана ШЕВЧУК.

На одній ідеї, навіть найкрасивішій та найблагороднішій, віжки не втримати

Наука працювати для людей

Сьогодні свій 70-літній ювілей святкує голова Кіровоградської обласної ради Микола Олексійович Сухомлин. За професією він — гірничий інженер, кандидат економічних наук, має два вчені звання — академіка Інженерної академії України, присвоєне йому у 1992-му, та академіка Академії економічних наук України — у 2006 році.

Хоча народився Микола Олексійович у Кривому Розі, свою трудову діяльність розпочав на Кіровоградщині — на посаді спочатку гірничого майстра, а потім начальника діль-

ниці Кіровоградського гранітного кар'єру. Надалі з кіровоградським краєм доля поєднала його назавжди. Згодом очолював трудовий колектив Кіровоградського кар'єроуп-

равління. А пізніше виробничу кваліфікацію гірничого інженера змінив на не менш важливу суспільно-громадську діяльність «інженера людських душ».

Поруч із ним було багато мудрих наставників, які вчили і підтримували. З часом він і сам став таким же вимогливим та справедливим учителем для тих, хто пізнавав непросту науку державної служби. Науку працювати для людей і служити їх інтересам.

До керівництва Кіровоградської областю Микола Сухомлин прийшов у 1990 році. Звідтоді двічі був головою облвиконкому, представником Президента в області, нині вже втретє очолює обласну раду.

Редакція «Голосу України» щиро вітає Миколу Олексійовича Сухомлина з ювілеєм і życить йому успіхів у всіх справах, життєвого оптимізму та доброго здоров'я ще на довгі роки!

Чорнобильські пільги страшніші за радіацію

ЗАКОН У ДІІ

Виконати положення закону «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», практично неможливо. Насамперед тому, що стільки коштів у держбюджеті просто немає. Але й чекати, поки з'явиться якийсь Кашпіровський і все «розсмокчеється» само собою, теж не вийде: сума судових позовів з вимогами виконати те, що виконати неможливо, вимірюється вже мільярдами гривень.

Дорога розплата за популізм

Читати нинішню редакцію Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» — даремно час гаяти. З тексту нічого ніяк не можна зрозуміти. Адже після багатьох положень йдуть однотипні коментарі: зміну внесено на підставі закону такого-то, від такого-то числа. А далі: зміну визнано неконституційною згідно з рішенням Конституційного Суду.

Якщо під рукою немає старого тексту, без змін, часто взагалі важко здогадатися, про що йдеться. А перелік новаций, з якими КС не погодився, дуже довгий. Та найбільше проблем виникло саме з тими положеннями, де розмір різних виплат був чітко прив'язаний до мінімальної зарплати. Щоб було зрозуміліше, варто процитувати початок статті 37: «Громадянам, які проживають на територіях радіоактивного забруднення, виплачується щомісячна грошова допомога у зв'язку з обмеженням споживання продуктів харчування місцевого виробництва та особистого підсобного господарства в порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України». До внесення такої зміни було чітко зафіксовано, що громадяни, які проживають на забруднених територіях, щомісяця мають отримувати: у четвертій зоні — 30 відсотків мінімальної заробітної плати, в третій — 40, а в другій — 50 відсотків. Насправді ж згідно з постановою Кабміну їм нараховують, відповідно, 1 гривню 60 копійок, 2 гривні 10 копійок і 2 гривні 60 копійок.

Неконституційною визнано й зміну статті 39. Звідси випливає, що в четвертій зоні доплата має становити не 5 гривень 20 копійок, як вирішив Кабмін, а дорівнювати мінімальній зарплаті. У третій зоні, згідно з постановою Кабміну, необхідно доплачувати 10 гривень 50 копійок, а було передбачено дві мінімальні зарплати. Ще більший розрив між цими цифрами у другій зоні: три мінімальні зарплати і 13 гривень 20 копійок.

До мінімальної зарплати прив'язані й виплати інвалідам-чорнобильцям. Суть така. Якщо учаснику ліквідації аварії на ЧАЕС встановили третю групу інвалідності, пов'язану з її наслідками, йому належить одноразова виплата — 30 мінімальних зарплат у розмірі на час встановлення інвалід-

ності. А в постанові Кабміну стоїть зовсім інша цифра — 189 гривень 60 копійок. Так само з другою і третьою групою інвалідності: замість 45 і 60 мінімальних зарплат — трохи більше 283 і 379 гривень. Крім того, неконституційною визнано й цілу низку змін до статті 30 «Пільги та компенсації потерпілим дітям та їх батькам».

Така ситуація склалася через те, що свого часу Верховна Рада змушена була вносити зміни до чорнобильського закону. Бо як можна керуватися тими положеннями, яких неможливо дотримуватися? У свою чергу, Кабінет Міністрів змушений був скоригувати цифри виплат, виходячи з реального наповнення бюджету. А Конституційний Суд керувався іншим — буквою закону. Тож і скасував усі ті зміни.

Однак найгірше те, що ніхто не бачить виходу з цієї правової безвиході. На додачу — економічний потенціал постраждалих територій надто слабкий, що негативно впливає на рівень життя населення. Головною проблемою стало те, що в населення сформувалася психологія пасивного очікування допомоги. Заклики, що краще створювати робочі місця, ніж чекати виплати, не діють.

Уже рахують мільярди

Ще рік тому начальник Народицького райуправління праці і соціального захисту населення розповідав:

— Щотижня мені лягає на стіл не менше 120 копій позовних заяв. Люди звертаються з позовами, суди приймають рішення на їх користь, а потім крайніми виявляються управління праці та соціального захисту: на Житомирщині вже арештовано на їхніх ра-

хунках понад 214 мільйонів гривень. А всього суди області прийняли рішень на 641,5 мільйона гривень на користь 47,5 тисячі громадян. У судах перебуває позовів на 1 млрд. 43 мільйони гривень. Ще рік тому в Овруцькому райуправлінні праці та соціального захисту підраховували, що лише в цьому районі сума виплат недовозі може сягнути близько мільярда гривень.

Загалом ціну питання для всієї країни на виїзному семінарі, що його проводило в Житомирі Мінпраці, його фахівці оцінили в 200 мільярдів гривень — така перспектива, за словами одного з доповідачів, може свідчити нам через кілька років. Не забуваймо: розмір мінімальної зарплати зростає — зростатимуть і суми, заявлені в позовах. Восени 2007 року, коли на Житомирщині сума позовів становила 66 мільйонів гривень, профільне міністерство піддало область критиці. Зазначалося, що такого немає навіть на Київщині, де налічується у 2,5 рази більше чорнобильців. Стверджувалося: усе це через те, що механізм подання позовів має характер чіткої організованої акції, і можна дійти висновку, що органи соціального захисту населення у Житомирській області при роботі з судовими органами не вживають заходів, щоб зупинити

Хто проявить політичну волю?

Результат прогнозований: одні отримують через виконавчу службу великі суми, тоді як іншим не дістається навіть тих мізерних виплат, що передбачені Кабміном. Тож наростає чергова хвиля невдоволення. В Овруцькому районі мінімальна доплата в розмірі 10,5 гривні не виплачується з лютого 2008 року. Крім того, є позови, пов'язані зі статтею закону, яка передбачає, що люди, які отримали житло на чистій території, мають отримати компенсацію за майно, втрачене на забрудненій. У Народичах сума арештів по таких видатках — 16 мільйонів гривень. Діапазон заявлених до відшкодування сум широкій — від дев'яти тисяч до майже півмільйона гривень. Причому суди приймають рішення про виплату компенсації поза чергою. Це теж провокує потік позовів.

Єдиний вихід — створити окрему бюджетну програму з виплат по судових рішеннях, виділити під неї якусь суму — тоді буде все розблоковано. Такий рецепт прозвучав на одному із зібрань. Щоправда, були і вочевидь нереальні пропозиції: закласти в держбюджет усі належні до виплат суми повністю. Інша думка — оголосити державним боргом.

Як повідомила Алла Машталір, начальник управління з питань соціального захисту громадян, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, голова облдержадміністрації Сергій Рижук за короткий час перебування на цій посаді направив уже п'ять листів до столиці з приводу чорнобильських проблем.

Розмови про необхідність навести лад із виплатами нагадують безплідні намагання розібратися з другою зоною безумовного (обов'язкового) відселення. Теоретично там давно вже ніхто не мав би жити. Насправді, навіть землю розпайовано, а в Народичах довелося дитсадок розширювати — місць бракувало... Хоча згідно із законом коштів у ті населені пункти вкладали не можна. Тому обласна влада й запропонувала: на сесіях місцевих рад дати згоду про переведення в третю зону. Реакцію можна передати коротко: ми згодні. Тільки пільги другої зони залиште.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.
На знімку: один з краєвидів райцентру Народичі. Настане час, і заговорять, що треба вкладати гроші у відбудову зруйнованих об'єктів чи нове будівництво.
Фото автора.

КОНСТИТУЦІЯ ОЧИМА ДІТЕЙ ПОЛІТИКІВ

Ірина СЛОБОДЮК: «Щоб депутат не сподівався на свої прудкі ноги, треба скасувати депутатську недоторканність»

Наша довідка:

Іринка — онука відомого в області політика, заступника голови Рівненської обласної ради Валентина Івановича Кроки. Вона — учениця Рівненської гуманітарної гімназії, їй — 14 років.

— Уже цілих 14 років Конституція України дбає про забезпечення гідних умов життя громадян нашої держави, включаючи й їхні права, — розмірковує Іринка. — На превеликий жаль, досить часто люди нехтують прийнятими законами, знаючи, що від справедливого покарання їх врятують або депутатська недоторканність, або ж власні прудкі ноги і хитромудрий план. Судячи зі стану, в якому зараз перебуває Україна, так воно і відбувається насправді. Саме тому я вважаю, що необхідно внести деякі зміни до Конституції України, а саме: створити закон про збільшення кількості робочих місць задля зменшення чисельності безробітних; варто також звернути увагу на тих, хто завдає шкоду природі та культурній спадщині (найчастіше саме вони не відшкодовують завданих збитків, оскільки у більшості випадків залишаються невідомими для правоохоронців).

— А ще — раджу переглянути статтю 80-ту. Чому? Давайте краєм ока заглянемо до приміщення Верховної Ради України в момент засідання парламенту. Дорослі «тьоті» й «дяді», провідні люди держави, наче уперті дітлахи, відстоюють свої думки в кулачних бійках та в метанні яйцями на влучність. Кумедне видовище. Ось чому, на мій погляд, краще скасувати депутатську недоторканність. Може, тоді народні депутати схамнуться, замисляться над своєю поведінкою і згадають про український народ, який гостро потребує підвищення рівня життя.

Записала Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

Житлово-комунальна сфера має стати приватним бізнесом, а не головним боєм місцевої влади

Теми, порушені читачами «Голосу України», коментує

голова Донецької обласної державної адміністрації **Анатолій БЛИЗНЮК**

РЕГІОН: ВІД ПРОБЛЕМИ — ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ

Сьогодні є очевидним той факт, що зовсім не абстрактні відсотки, не тонни, не кілометри й не мегавати роблять місто чи село зручними для людей. Якість життя людини визначають зовсім інші чинники: житло, транспорт, якісні комунальні послуги, чисте довкілля, можливість навчатися та лікуватися. Щодня в донецький корпункт газети надходять листи й дзвінки читачів. Більша частина з них — про конкретні проблеми конкретних людей. З найбільш типовими питаннями та побажаннями від читачів я прийшла до голови Донецької обласної державної адміністрації Анатолія Близнюка. Адже саме сьогодні обласна влада, як ніколи, відкрита для діалогу й демонструє інноваційний підхід до розв'язання болючих проблем.

Уперше в Донецьку обласну державну адміністрацію мій співрозмовник прийшов працювати заступником голови 1997 року. Новий заступник запам'ятався у «Білому домі» тим, що заглядав до кабінетів й велів виключати лампочки там, де вони горіли навіть удень. Це були часи, коли енергозбереження ще не стало актуальною темою — просто колишній директор заводу зберіг звичку звертати увагу навіть на дрібниці. Саме з таких деталей і складеться життя в окремому будинку, місті, районі, в області.

— Анатолію Михайловичу, пенсіонери — найактивніша категорія наших читачів. За останній рік до газети надійшло чимало звернень, пов'язаних із розміром пенсій. Колишній шахтар зі Сніжного Іван Петров вважає несправедливим, що шахтарські пенсії залежать від року виходу на заслужений відпочинок. «Ті, хто йшов на пенсію на десять років пізніше, одержують на 700 гривень більше», — скаржиться ветеран. На аналогічні невідповідності звертають увагу й представники ради ветеранів війни та праці металургійного комбінату «Азовсталь». Розумію, що розмір пенсій — не в компетенції обласної влади. Але сьогодні у країні точаться дискусії навколо теми пенсійної реформи. Во-на зачепить інтереси мільйонів жителів регіону. Яку позицію тут займає обласна державна адміністрація?

— Люди порушують ці питання справедливо. Але для того, щоб об'єктивно оцінити ситуацію, треба подивитися комплексно. По-перше, сьогодні ми маємо солідарну систему. Тобто сплачуємо державі певний відсоток і після виходу на пенсію одержуємо певну частку заробітної плати. Ця частка не є оптимальною для переважного числа людей — за винятком державних службовців, колишніх правоохоронців тощо. Справді, є несправедливість. Коли людина, що відпрацювала тридцять років у шахті й двадцять років тому вийшла на пенсію, — вона одержує 700—800 гривень. При тому, що свого часу була найвисокооплачуваною серед працівників. А ті гірники, які виходять на заслужений відпочинок сьогодні, одержують півтори, дві й навіть три тисячі гривень пенсії. Тобто у два-три-чотири рази більше, ніж люди, які трудилися не менше за них. Щоб відновити

справедливість, держава повинна ухвалити рішення про індексацію. Але тоді треба в півтора разу, щонайменше, збільшити пенсійні надходження. Можливо, тому на цей захід держава не йде.

Де вихід? Не буду казати про підвищення пенсійного віку. Але перше, що ми повинні зробити, — це запровадити дво- або трирівневу систему пенсійного забезпечення. Є категорія працівників, які виходять на пенсію в 45, 50 або 55 років у зв'язку з важкими умовами праці. Роботодавець має створювати корпоративний пенсійний фонд, накопичувати кошти і виплачувати людям до досягнення чоловіками 60-літнього, а жінками — 55-літнього віку. Сьогодні ця схема не працює. Держава бере на себе всі виплати й має, грубо кажучи, борги.

Другий захід — соціально відпівідальний бізнес. Сьогодні приватний підприємець показує, скажімо, заробіток в 500 гривень і пенсію не нараховує, грошей не відкладає. А треба так: заробив на ринку дві-три тисячі гривень — віднеси 200 чи 500 гривень у недержавний пенсійний фонд для забезпечення себе в майбутньому. Наприклад, у Росії працює така схема: якщо людина кладе собі щомісяця певну суму в недержавний пенсійний фонд — держава таку само суму доплачує. І соціально відпівідальний бізнес теж може запровадити аналогічні програми. Це величезний інвестиційний потенціал для країни, і він зовсім не використовується.

Ми запропонували провести експеримент і пілотний проект з пенсійної реформи у Донецькій області. На жаль, поки що зворотного зв'язку немає. Але ми розуміємо проблему й усе, що потрібно, на своєму рівні робимо. Адже це й

розв'язання кадрової проблеми, приміром, у медицині. Сьогодні ми маємо 34 відсотки пенсіонерів-лікарів. Якщо завтра ці фахівці підуть, охорона здоров'я зруйнується. Тоді що ми маємо зробити? Стимулювати їх. Щоб і медицина працювала, і в державну медицину люди йшли, і щоб професія була престижною. Держава, приміром, платити за накопичувальною схемою пенсійні внески медичним працівникам. І люди розуміють, за що вони працюють. І знають, що після виходу на пенсію через 20 чи 30 років їхня пенсія дорівнюватиме нинішньому доходу. Вони нічого не втратять. Їхні гроші будуть і повинні працювати там, в інститутах спільного інвестування.

— Багато звернень із шахтарських міст, пов'язаних із проблемами вугільної промисловості. Ніна Цуканова з Макіївки скаржиться на погане забезпечення побутовим паливом пенсіонерів закритих шахт. Такі скарги не поодинокі. Знаю, що в Донецькій обласній державній адміністрації є пропозиції з реформування вугільної галузі. Що це дасть звичайним людям?

— Ми не управляємо галуззю, є міністерство вугільної промисловості. Принципово Донецька обласна державна адміністрація не заперечує проти тих підходів, що їх намічає міністерство. Але у нас є своє бачення питань приватизації. Це треба робити по шахтах, що добувають коксівне вугілля. Що ж стосується енергетичних шахт, ге-

чекає дитину. Адміністрація попередила, що гуртожиток — тільки для самотніх громадян, а для проживання з дітьми умов немає. Нам вдалося підключити до розв'язання проблеми відповідальних чиновників. Але це поодинокий випадок. А як можна комплексно вирішити житлове питання для тисяч молодих родин?

— У Конституції записано, що держава гарантує право на житло. Але держава нікому не гарантує, а створює рівні умови. Тому кожний має право й зобов'язаний займатися своїм житлом. Так, є питання: у нас дуже складна демографічна ситуація. Тому для таких людей, які, як ваша читачка, не мають власного житла, потрібні тимчасові гуртожитки. Такі жінки можуть жити у гуртожитку й одночасно стояти на квартирній черзі, очікуючи, коли держава у встановленому порядку надасть їм житло. Або у стратегічній перспективі займатися цим питанням самостійно. Тут теж не повинно бути готових рецептів. Це справа кожної конкретної людини.

— Чимало листів і дзвінків у газету присвячені комунальним проблемам. Свого часу «Голос України» написав про непрацюючий ліфт в одному з багатоповерхових будинків Горлівки. Ліфт відремонтували, але після цього надійшов дзвінок від ще одного читача із цього міста: мовляв, допоможіть із ремонтом даху. Нещодавно у Красноліманському районі сільські голови поскаржилися: мовляв, водогінні мережі, які колись були на балансі колгоспів, є «нічийними» уже вісім років. Чи бачить об-

ВІД РЕДАКЦІЇ

Цим інтерв'ю ми починаємо серію матеріалів під рубрикою «Регіон: від проблеми — до розв'язання». У співавторх рубрики хотіли б бачити насамперед вас, шановні читачі. Зі свого боку, обіцяємо залучити до обговорення експертів, представників влади та громадськості. Нам цікавий ваш досвід розв'язання проблем, ваші ініціативи та пропозиції. Давайте разом змінювати життя на краще.

нерації й дистрибуції електроенергії, то тут необхідна побудова єдиної вертикально інтегрованої державної компанії — від видобутку вугілля до продажу електроенергії.

Ми вимагаємо, щоб красиве слово «реструктуризація» у вугільній промисловості полягало не в тому, щоб засипали стовбур і витратили десять мільйонів гривень на розбирання будов на поверхні шахти. Ми кажемо: треба виконати проект на всі сто відсотків. Виконати технічну сторону, екологічні заходи тощо. У нас є своя позиція стосовно всього комплексу робіт із забезпечення виробничої діяльності вугільних підприємств, закриття шахт, забезпечення ветеранів побутовим паливом, що належить їм за законом. Є мільйон питань, з яких ми з Мінвуглепромем не зовсім згодні. Хоча знаходимо консенсус.

— Нещодавно редакції газети довелось займатися проблемою молоді читачки з Маріуполя Оксани Землянської. Вона живе у гуртожитку й

ласна державна адміністрація вихід із замкнутого кола проблем житлово-комунальної сфери?

— Треба сказати людям чесно: ми ніколи не будемо мати гарячу воду в будь-який час доби, ми завжди одержуватимемо холодну воду за графіком, ми мерзнутимемо взимку у квартирі або відкривати квартирки восени, коли батареї дуже гарячі. Ніколи не буде нормальних умов для життя доти, доки не вбудуємо систему. Її принципи: платити за послуги треба стільки, скільки це коштує — раз. Має бути створено альтернативне, конкурентне середовище — два. Не повинно бути монополізму зі встановлення цін — три. Треба із цим до людей прийти й сказати: мовляв, якщо ви бідні — ми вам через пільги та субсидії доплатимо. Але ви обов'язково їх оформіть. Причому не повинно бути такого, щоб одна людина жила у п'ятикімнатній квартирі й одержувала субсидію на всю площу. Ми оплатимо тільки частину, а за інше

платять самі. Не заплатите — борги, штрафи, пеня, аж до виселення.

А багаті платитимуть стільки, скільки коштує послуга, ще й із прибутком. І доти, доки система комунального господарства не стане чиймсь бізнесом, ми мучитимемося. Що буде з будинками, яким по п'ятдесят років і більше? От сьогодні скаржаться на ЖЕКи. А ви знаєте, що більше 56 відсотків фірм, що обслуговують житло в області, — це приватні підприємства? Які ЖЕКи? Це вже не сфера відпівідальності держави. І ми повинні сказати людям, чим ми можемо допомогти й за якою схемою надалі житимемо й працюватимемо.

— Наш читач із Донецька, ветеран війни Георгій Миколайович Лагода просить привернути увагу до проблеми забезпечення медикаментами. Ветеран скаржиться, що в лікарню доводиться лягати зі своїми ліками. Сфера охорони здоров'я — одна із пріоритетних в області. Як зробити фінансування цієї сфери більш ефективним?

— Як і у випадку із правом на житло, у Конституції продекларовано безплатне медичне обслуговування. Насправді його немає. Задекларовано й інші гарантії, які не виконуються. Ми розуміємо проблему, але як її розв'язати? Якщо ми живемо в ізольованому світі, нічого не знаємо й знати не хочемо, то ми самі будемо придумувати якісь там варіанти. А увесь світ уже давно пройшов цей етап і використовує страхову медицину. Така сама схема, як і з пенсійними накопиченнями: і соціально відпівідальний бізнес дає кошти на страховку, і держава вибудовує систему, і громадянин самостійно відкладає грошки.

Страхова медицина, зрештою, теж має свої переваги й недоліки. Якщо сьогодні, припустимо, вам лікар виписує таблетки, ви йдете до лікарні й бачите, що таблетки коштують, приміром, 250 гривень. Допустимо, на курс потрібно дві трий упаковок. Ви береете упаковку — скільки вистачає грошей. І ставите запитання газеті: де ж безплатні ліки? З урахуванням страхової медицини після того, як лікар провела лікування й пред'являє рахунки, страховий агент починає розбиратися. Почекайте, Маріє Іванівно, от ви виписали людині медикаменти по 250 гривень за упаковку. А є й інші — удвічі дешевші й удвічі ефективніші! От ці примочки, які ви виписали людині, — вони йому, вибачте, для м'якого місця. А ви на голову прописували. Разом ви, лікарю, пред'являєте 1000 гривень на оплату. А фактично могли б допомогти людині за 500 гривень. От ваші 500 гривень, а інше — за ваш рахунок. Таким чином, система працює в інтересах пацієнтів. І це повинні зрозуміти всі: і влада, і громадянське суспільство.

Інтерв'ю провела Ліна КУЩ.

Володимир ШАПОВАЛ: «Завжди вважав, що будь-які спроби нівелювати статус Президента є помилкою»

ПОЧАТОК НА 5-Й СТОР.

— У 2007 році робоча група на чолі з вами підготувала власний проект Конституції. Що спонукало вас до його підготовки і які саме зміни були передбачені в ньому?

— Це була нова редакція Конституції. Тому що за основу було взято чинний Основний Закон. Причин, чому ми займалися її підготовкою, було кілька. По-перше, коли мене в 2005 році запросили на роботу до секретаріату Президента, одна з передумов згоди була в тому, що я займатимуся вдосконаленням конституційного регулювання. Бо абсолютно не сприймав тих недоліків, які були спричинені так званою політичною реформою. По-друге, тоді зібралася майже вся робоча група, яка писала проект Конституції 1996 року. Мотив тих, хто зібрався, — зробити чинну Конституцію юридично досконалою. Я б це назвав «фаховою захоханістю у справу». Ніякого впливу на членів групи, навіть з боку тодішнього керманіча держави, не було. Хоча, може припустити, що на мою свідомість впливала моя робота в секретаріаті Президента. Але мене «амністує» те, що я завжди вважав: будь-які спроби нівелювати статус Президента в Україні є помилкою.

— Венеціанська комісія висловила низку суттєвих зауважень до вашого законопроекту. Тоді цей висновок ви назвали суб'єктивним. Чому?

— По-перше, я був здивований, в який

спосіб проект потрапив до Венеціанської комісії. Є ж певна процедура. Його офіційно туди не передавали. Це була самодіяльність одного з тодішніх членів Венеціанської комісії, не варто називати його прізвище. Було зроблено неадекватний англومовний переклад проекту невідомо ким. Між іншим, жоден із авторів цього проекту не був присутній на засіданні комісії, хоча на той час я був заступником члена Венеціанської комісії. Дуже показово, але запрошення мені взяти участь у відповідному засіданні не надійшло.

Якщо говорити про критику, то не скажу, що в проект все було добре. Чесно кажучи, коли ми його писали, то сподівалися, що він буде в подальшій роботі. Іноді ми закладали в проект такі положення, які потім припускали «здати» або на щось «помянати» в дискусії. Це нормальна технологія нормопроєктувальників, які знають, чого хочуть. Це також можна було б пояснити, якщо хтось із нас був присутній на засіданні Венеціанської комісії. Упевнений, тоді більшості зауважень просто не було б. Ще раз акцентую: проект був робочим матеріалом для подальшого політичного обговорення. Але з нього, скажу так, неординарні люди зробили офіційний документ.

— Багато говорять про посилення місцевого самоврядування. Свого часу ви були противником ліквідації державних адміністрацій. Ваша думка не змінилася?

— Це зовсім не так. У нашому конституційному проекті було запропоновано (і пере-

конаний, що це правильно) ліквідувати районні держадміністрації. Щоб на рівні районів, міст, селищ і сіл не було ніяких державних «наглядачів». Натомість залишити обласні адміністрації, але зменшити обсяг їхніх повноважень у сфері виконавчої влади. Основну ж функцію облдержадміністрацій визначити як контрольну. Це модель, яка існує у Франції. Там основні повноваження префекта — контроль за тим, як у межах відповідної території реалізується державна дотація чи субвенція щодо місцевого бюджету, як функціонують державні установи, підприємства, які виникають колізії між місцевим самоврядуванням і так званими державними агентствами. І в разі, коли така колізія наявна — звертатися від імені держави до суду. Це, як на мене, мало б тягнути зміцнення місцевого самоврядування в Україні.

Але конституційна реформа в цій царині не буде достатньою, якщо не прийняти відповідного законодавства, яке чітко розмежує повноваження рад і державних адміністрацій. Це не так складно, і напрацювань з цього питання вистачає.

— Дата місцевих виборів — дискусійне питання. Яка дата, на вашу думку, відповідає Конституції? І яка виборча система буде найоптимальніша для України?

— Абсолютно правильно, конституційно буде, якщо вибори відбудуться цього року. Але говорити про конкретну дату мені, як голові ЦВК, було б некоректно. Навесні, коли

у Верховній Раді постало питання, щоб узагалі перенести вибори на невизначений термін, я казав, що це грубе порушення Конституції. Тому що обраний орган має функціонувати в межах відповідно визначеного терміну повноважень. Якщо він функціонує за цими межами або його повноваження якимось чином продовжуються — це схоже на ситуацію надзвичайного або воєнного стану. У нас, слава Богу, такий стан не передбачається.

Стосовно системи виборів, то тут, на мою думку, все залежить від рівня ради. Якщо виходити з логіки врядування, то що нижчий рівень ради, що ближче вона до населення, то справедливіше буде запровадження мажоритарної системи. «Партизація» місцевих виборів через пропорційну виборчу систему обов'язково їх політизуватиме. Політизуватиме вона й відповідні ради. Але на по-справжньому місцевому рівні ніякої політики в діяльності рад не повинно бути.

Що ж до обласних рад, то тут може бути змішана або пропорційна система, однак з відкритими списками. Зауважимо, що в Європі існує об'єктивна тенденція до регіоналізації, адже остання — це спосіб децентралізації влади, тобто наближення влади до населення, до її, так би мовити, споживачів. У свою чергу регіони забезпечують реалізацію певних політичних функцій, що уможливорює пропорціоналізм на відповідних виборах.

— Дякую.

Розмову вела Олена ГОРБУНОВА.

Ірина БЕРЕЖНА: «Жінкам-політикам ближче пошук компромісу»

ХТО Є ХТО

— Ваш шлях у велику політику був стрімкий і... загадковий. Розкажіть, як ви потрапили до списку Партії регіонів на дострокових парламентських виборах 2007 року. Чому саме в «регіонах»?

— Немає ніякої загадки в розвитку моєї політичної кар'єри. Під час навчання на юридичному факультеті я пройшла стажування в Державній комісії з цінних паперів і фондового ринку у відділі розслідувань правопорушень на ринку цінних паперів. Також під час навчання працювала помічником-консультантом глави підкомітету з питань законотворчості, систематизації законодавства і його відповідності міжнародному праву Комітету ВР із питань правовий політики. Після закінчення університету одержала свідоцтво про право на заняття нотаріальною діяльністю й зареєструвала приватну нотаріальну практику. За три роки роботи моєї нотаріальної контори вона стала однією з найвідоміших і успішних у місті Києві, а у 2008 році одержала професійну нагороду міжнародного рівня — «European quality» Європейської бізнес-асамблеї (м. Оксфорд, Великобританія). Як наслідок — серед моїх клієнтів як нотаріуса було багато відомих бізнесменів і політиків.

Ви, звичайно, розумієте, що прогресивна політична сила, якою є Партія регіонів, зацікавлена в нових особах, молодих професіоналах. Тому коли у 2007 році порушили питання про перевибори у Верховну Раду, мені як професійному юристові запропонували увійти до виборчого списку Партії регіонів.

— В якій родині ви виростили? Ким мріяли стати в дитинстві? Який найяскравіший спогад дитинства?

— Я виросла в інтелігентній родині. Базова освіта батьків — економічна. Але мама, починаючи власний консалтинговий бізнес, одержала другу юридичну освіту. Я дуже влячна своїм батькам за те, що виховали мене як самостійну і цілеспрямовану людину. Відтоді, як себе пам'ятаю, я завжди була лідером. У дитинстві я вирішила стати юристом, чим дуже здивувала батьків. Вочевидь, на мій вибір вплинуло підвищене почуття справедливості, а також

На вердикт народних депутатів у другому читанні вже давно очікує проект закону України «Про соціальний діалог в Україні». Законопроект, який мав би зняти непрості суперечності у стосунках і між соціальними партнерами (профспілками, роботодавцями та урядом), і між суб'єктами кожної зі сторін соціального діалогу (СД) на всіх його рівнях. Фактично його редакція, в разі схвалення Верховною Радою України, може не лише зруйнувати еволюційні надбання соціальних партнерів за весь період новітньої України, а й призвести до непорозуміння зі світовою спільнотою через відсутність у ньому демократичних громадянських цінностей щодо сутності СД.

Україна є однією зі 179 країн, які прийняли у 1992 році на Конференції ООН з питань довкілля і розвитку в Ріо-де-Жанейро глобальні стратегії розвитку: «Порядок денний на XXI століття» та «Локальний порядок денний XXI століття»; підписали Декларацію, взиваючи на себе зобов'язання прийняти національні стратегії стійкого розвитку та втілювати їх в життя. Україною також було підтримано відповідний План дій у 2002 році.

Однією з найважливіших передумов успішності національних стратегій стійкого розвитку є участь в їх опрацюванні та реалізації всіх соціальних груп суспільства, цивілізованість взаємин між владою та інститутами громадянського суспільства, зокрема, розвиток СД між організаціями найманіх працівників та власників бізнесу у відповідності до принципів, задекларованих Конвенціями Міжнародної організації праці та іншими міжнародними угодами.

У цьому зв'язку вдосконалення СД між самодостатніми, з міркувань історичної та конституційної репрезентативності, самоорганізованими соціальними партнерами, є нагальним завданням держави. Це особливо актуально для сучасного українського суспільства з його загрозливими тенденціями поглиблення дефіциту довіри власників бізнесу (підприємців, роботодавців) до владних інституцій та суперечностями між політично налаштованими національними новітніми

приклад мами, що завжди була й залишається для мене беззаперечним авторитетом. Зараз вона активно займається суспільною й політичною діяльністю в Луганську й області.

— Як вам вдалося у 19 років відкрити

ІЗ ДОСЬЄ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Ірина БЕРЕЖНА, народний депутат України від Партії регіонів. Народилася 13 серпня 1980 року в Луганську. У 2002 році закінчила юридичний факультет Київського національного університету ім. Т. Шевченка за фахом правознавство. 2004 року відкрила приватну нотаріальну контору в Києві, де працювала до обрання народним депутатом на дострокових парламентських виборах у вересні 2007 року. Цього ж року захистила дисертацію й одержала науковий ступінь доктора філософії в галузі права. 2009-го закінчила Національну академію управління при Президентові України, одержавши другу вищу освіту за фахом державне управління. Голова підкомітету з питань захисту прав, свобод, інтересів громадян і систематизації, адаптації законодавства України до міжнародно-правових стандартів у сфері правосуддя й статусу суддів Комітету Верховної Ради з питань правосуддя.

свій перший бізнес — туристичну фірму? Де взяли стартовий капітал?

— Будучи студенткою юридичного факультету Київського національного університету імені Шевченка, ми з подругою відкрили туристичну фірму. У той час у мене були ексклюзивні контракти, я точно знала, в якій саме ніші туристичного бізнесу збираюся працювати, тому бізнес пішов добре. Після закінчення університету займатися цим бізнесом нам стало нецікаво, тому ми досить вигідно його продали.

— Ви прийшли до парламенту після роботи приватним нотаріусом і неодноразово ініціювали законодавче регулювання українського нотаріату. Зокрема, зміни в чинний закон про нотаріат. Наскільки зараз досконала законодавча база в цій галузі? Які ваші нові законодавчі ініціативи?

— Євроінтеграція й декларування Україною приєднання до «Міжнародного Союзу Латинського нотаріату» вимагає від на-

шої країни якісно нового законодавства про нотаріат. Нині необхідно прийняти комплексний новий Закон «Про нотаріат», а не постійно вносити зміни у старий нормативний акт. На основі аналізу й узагальнення як власного досвіду, так і досвіду закордонних країн варто також розробити

Державний план розвитку українського нотаріату на найближчі два роки, що буде передбачати й умови перехідного періоду до єдиного нотаріату.

Мною розроблено і внесено до парламенту проект Нотаріального процесуального кодексу України, що пройшов тривалу процедуру узгодження із представниками нотаріату й експертами. Прийняття цього кодексу дасть змогу ефективно регулювати процесуальні аспекти нотаріальної діяльності, створити чіткі процедури здійснення кожної нотаріальної дії. І, безперечно, прийняття Нотаріального процесуального кодексу — ще один крок до гармонізації українського законодавства з нормами права ЄС і Міжнародного латинського нотаріату.

— На чи всіх засіданнях парламенту ви присутні? Чи комфортно почуваєтеся в ньому?

— До приходу в політику я була добре знайома з парламентською «кухнею», бо довго працювала помічником народних депутатів. Безумовно, не завжди вдається на сто відсотків почуватися комфортно в парламенті, особливо якщо врахувати, що опозиція іноді влаштовує «воєнні дії» з димовими шашками й метанями яєць у спікера. Але це політичні реалії, в яких доводиться працювати. Я дуже відповідально ставлюся до своїх обов'язків, тому відвіую практично всі засідання парламенту, за винятком тих, які проходять у період моєї роботи в складі парламентських делегацій за кордоном.

— Чим відрізняється жінка-політик від чоловіка? Чи треба, щоб в українській політиці було більше жінок?

— За даними Ради Європи, кількість жінок в українській політиці не перевищує 10%, а це рівень таких країн, як Туреччина, Албанія й країни Сходу. У скандинавських країнах, де найвищий рівень соціального забезпечення, — кількість жінок у політиці сягає 50%. Це говорить про те, що жінки-політики приділяють значно більше уваги соціальним питанням розвитку суспільства й економіці. Крім того, зовсім очевидно, що жінкам-політикам ближче пошук компромісу і балансу інтересів. Навіть соціологічні дослідження доводять, що багатьом чоловікам політика потрібна лише для налагодження нових бізнес-зв'язків або підвищення соціального статусу, а жінки-політики поведуться відповідальніше і, як правило, займаються розв'язанням конкретних проблем суспільства або окремих соціальних груп. Тому цілком очевидно, якщо ми хочемо, щоб політика в Україні була соціально-орієнтованою, кількість жінок-політиків має обов'язково збільшитися.

— Хто з жінок-політиків вам імпонує?

— Мені імпонує Маргарет Тетчер, що змогла реанімувати британську економіку, не побоявшись впровадження непопулярних заходів і проведення реформ. Так само з повагою ставлюся до Ангели Меркель і Хілларі Клінтон. У них є чого почитати — вміння приймати правильні й оперативні політичні рішення, робити сміливі кроки і водночас завжди знаходити вчасний компроміс із опонентами.

Інтерв'ю взяла Юліана ШЕВЧУК.

данню порозуміння підбираються «під себе свої» чи привілейовані соціальні партнери, що робить неможливим дієве розв'язання конфліктів між соціальними партнерами на правовій основі формально законодавчих правил.

Фрагментація — зведення форм соціального діалогу до двосторонніх (білатеральних) контактів і взаємин: державні установи — працівники та роботодавці — працівники.

Інструментальність та вибіркова інтерпретація юридичних механізмів, за якими визначаються принципи ведення соціального діалогу.

Персоналізація (персоніфікація) діалогу — надмірна участь у процесі окремих індивідуальностей замість цілих інститутів, покликаних вести соціальний діалог незалежно від особистостей.

Ідеологізація — діалог в основному зацікалюється на символах та цінностях або на взаємних чи односторонніх звинувачуваннях у колишніх провинах чи упущеннях, на висловлюванні емоцій і невдоволення, переважно негативних.

Звукування діалогу до проблем вторинного плану, коли вирішення питань стає неможливим з огляду на обмеження вибору та ідеї «вищого порядку». Вторинні явища порушуються і розглядаються організаціями чи діячами, які перебувають поза обсягом дії суб'єктів.

Слабка інституційність діалогу на різних шаблях учасників соціального діалогу.

Відсутність (слабкість) так званого інтелектуально-експертного забезпечення й підтримки учасників соціального діалогу.

Тож законопроект «Про соціальний діалог в Україні», який містить загрози СД, логічно, ослаблює спроможність відкритих соціальних систем забезпечувати репрезентативність соціальних партнерів (профспілкової сторони та сторони роботодавців) в СД, а також результативну участь пересічних суб'єктів сторін в реалізації урядових антикризових реформ. Виникає питання щодо конституційності таких законопроектів.

Віктор ХМІЛЬОВСЬКИЙ, кандидат сільськогосподарських наук, президент Спілки орендарів і підприємців України, заслужений економіст України, член-кореспондент МКА, член Спілки журналістів України.

Міський голова Немирова Віктор Качур вимагав у підприємця 1,85 млн. грн. за оренду землі, *повідомляє Укрінформ*

Голова правління ВАТ «Газпром» Олексій МІЛЛЕР заявив, що «Газпром» і «Нафтогаз» обговорюють можливий набір активів від кожної сторони для створення СП на паритетних принципах, *передає Укрінформ*

У НОМЕР

► *ЛУГАНСЬК*

Травмовано семеро гірників

На шахті «Никанор-Нова» державного підприємства «Луганськвугілля» сталася надзвичайна пригода. Під час руху кліті, що везла зміну, на глибині 535 метрів сталася тверда посадка. У результаті цього шестеро шахтарів і підземний електрослюсар дістали травми і були госпіталізовані. Їхній стан оцінюють як тяжкий.

Однією із причин називають порушення інструкцій машиністом підйому. Представники Держгірпромнагляду в Луганській області вже почали розслідування того, що відбулося.

Алла АНТИПОВА.

► *КРИМ*

На півострові відкриють 40 соціальних аптек

Міністерство охорони здоров'я Криму розпочало створення мережі соціальних аптек. У неї ввійдуть дві базові установи і 40 аптечних пунктів. За словами міністра охорони здоров'я Сергія Донича, нині місцева влада готує список установ, на базі яких створять такі аптеки. Однак не всі регіони підготували інформацію. «Якщо в когось не буде виходити, попросимося з керівниками», — пригрозив С. Донич.

Соціальні аптеки в першу чергу будуть призначені для інвалідів і учасників бойових дій. Можливо, через них також поширюватимуть інсулін.

Податківці вилучили павичів

Податківцям Феодосії відпочивальники по телефону повідомили про здійснення незаконної комерційної діяльності. Біля одного з феодосійських санаторіїв усім бажаючим пропонували за гроші фотогографуватися з екзотичними птахами.

Як з'ясували співробітники податкової міліції, заповзятлива дама за 10—20 гривень дозволяла гостям міста сфотографуватися з павичами. Якихось дозвільних документів у підприємниці не було.

У громадянки вилучили двох павичів, оцінених у дві тисячі гривень. Умови утримання птахів і поводження з ними були незадовільні. За цим фактом буде ухвалено рішення відповідно до чинного законодавства.

Георгій ВЕРВЕС.

► *МИКОЛАЇВ*

Претендує на титул міста воєнної слави

Депутати міськради звернулися у Верховну Раду із проханням заснувати в Україні звання «Місто воєнної слави». Миколаїв — серед багатьох населених пунктів України, гідних високого титулу. В його історію вписано багато славних сторінок масового героїзму, проявленого в роки Вітчизняної війни. Один з них — подвиг 68 десантників-ольшанців, яким присвоєно звання Героїв Радянського Союзу.

Галина ПОРФИР'ЄВА.

Сьогодні — Всесвітній день боротьби з наркоманією

Вилікувати байдуже суспільство

За даними МВС, в Україні налічується більш як 500 тисяч наркоманів. За неофіційною статистикою — в рази більше. А якщо до загальної кількості наркоманів додати ще так званих співзалежних — їхніх рідних, друзів, колег, то вийде, що мало не вся наша країна потопає в смертельній трясовині. Пам'ятаючи, що порятунок потопаючих справа рук самих потопаючих, «співзалежні» підтримують одне одного в біді, створюючи батьківські клуби при лікувальних центрах. Поступово включаються в цей процес держава та політики.

Догляд за наркоманом — довічний хрест. І ті, хто його несе, майже завжди самотні у своєму горі. Психіатри вважають, що в результаті спільного життя з наркоманом його родичі заробляють собі тяжку психічну патологію (яка, у свою чергу, спричиняє й інші хвороби), і навіть придумали діагноз для близьких наркомана: «співзалежність».

І хоча наркоманія — це хвороба, в нашій повсякденній свідомості міцно сидить стереотип, що коли людина вживає наркотики, то єдина причина цього — її «непутящість», схильність до злочинного способу життя. Тому в багатьох думка про наркоманів складається на основі інформації із ЗМІ, як про жорстоких бандитів, готових за дозу задушити власну матір. Або виникає образ деградованих людей, які втратили все й живуть у страшних кублах. Чи так званої золотої молоді, для якої згорнута в трубочку столодарова купюра і кокаїнова доріжка — частина способу «солодкого життя».

Усі ці типижі — реалістичні, але життя значно багатогранніше й складніше. Саме тому ни-

ні українська влада вважає, що суспільство й держава повинні йти шляхом реабілітації наркозалежних людей, а не їхньої ізоляції, презирства або нехтування проблеми як такої.

На думку віцепрем'єра України Сергія Тігіпка, який очолює Всеукраїнський батьківський комітет по боротьбі з наркотиками й давно допомагає «співзалежним» і їхнім хворим дітям, програма замісної терапії, що була прийнята Міністерством охорони здоров'я України, замість застосування реабілітаційних методів лікування наркозалежності в наших умовах тільки ускладнює проблему. Так, із 40 тисяч пацієнтів наркологічних диспансерів лише чотириста проходять потім курс соціально-психологічної реабілітації — решта просто не виходять із залежності.

У багатьох розвинених країнах давно дійшли висновку: розв'язувати проблему необхідно через шаблі соціально-психологічного відновлення,

тоді й медикаментозне лікування може взагалі не знадобитися або ж проходить успішніше. «Нам потрібно навчитися лікувати своїх громадян, які потрапили в наркозалежність, допомагати їм, а не переслідувати їх. Цей підхід урятує тисячі життів, збереже родини, дітям залишить батьків, а батькам поверне дітей», — вважає віце-

Вода в річках може знову піднятися

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У Верховинському районі внаслідок розмиття шляхового полотна немає автомобільного сполучення із селами Дземброня, Волова і хутором Кохан. Загалом пошкоджено близько десяти кілометрів доріг місцевого значення, близько ста двадцяти метрів берегоукріплень. Мешканці села Рудники Снятинського району та селища міського типу Битків Надвірнянського району залишилися без газопостачання.

Комісії райдержадміністрацій вживають заходів з ліквідації наслідків стихії та уточнюють збитки. На жаль, синоптики прикарпатцям не обіцяють найближчими днями нічого втішного. На Дністрі на ділянці Галич—Залішки очікується продовження підйому рівнів води на 1,2—1,7 м. На річці Вороні біля міста Тисмениця також прогнозують підйом води із виходом на заплаву і початковим підтопленням будівель, **застерігає наш власкор Дарина НАЗАРЧУК.**

Тим часом подільські рятувальники вже

відновили сполучення із навколишнім світом для кількох сіл у найвіддаленішому закутку Кам'янець-Подільського району. На це їм вистачило менше ніж півтори доби.

Людей відрізало від «великої землі» внаслідок падіння мосту через річку Жванчик між Лисківцями та Грушкою по дорозі на Чабанівку. Споруда постраждала через потужні зливи в сусідньому Дунаєвському районі: там розмило греблі трьох великих ставків, і вода рушила в низину. Течія Жванчика переповнилася в кілька разів, хвилями несло навіть великі дерева, вирвані з корінням. Такого не пам'ятають навіть старожили.

Люди в Лисківцях, Липах, Гуті-Чугорській, Чабанівці в паніці кинулися до магазинів та розкупили хліб, сіль, найуживаніші товари, адже не знали, скільки часу пробудуть в ізоляції. Проте бійці кам'янець-подільського міськрайонного та хмельницького обласного підрозділів МНС швидко розчистили дорогу, облаштували тимчасовий проїзд та встановили понтонний міст. На місці подій цілодобово

во чергували голова районної державної адміністрації Михайло Желізняк та чабанівський сільський голова Ігор Сендюк. Тепер мешканцям цих сіл можна доставити хліб, пошту і свіжий «Голос України», який у Чабанівському районі має чимало передплатників. Газета потрапила до читачів тільки з одним днем затримки, **повідомляє наш власкор Віра ШПИЛЬОВА.**

Дунай вийшов із берегів

На Півдні країни в результаті злив та зміни вітру різко піднявся рівень води у нижній течії Дунаю в районі міста Вилкове. Річка вийшла із берегів і підтопила 47 ділянок на семи вулицях міста.

За прогнозами метеорологів, дощі та шквальні вітри в Придунав'ї найближчим часом триватимуть, **інформує наш власкор В'ячеслав ВОРОНКОВ.** Отже, дунайська вода прорветься до центральної частини міста. Підрозділи МНС перебувають у постійній готовності на випадок виникнення надзвичайної ситуації, що вимагатиме евакуації населення.

Грім і блискавка зупинили рух на залізниці Харків—Сімферополь

Знеструмлена ділянка Таврійськ—Канкринівка стала причиною зупинки відразу семи пасажирських поїздів на кримському напрямку. Пізно увечері 23 червня удар блискавки потрапив у контактну опору і вивів з ладу електропостачання на ділянці залізничних колій довжиною 29 кілометрів — уздовж майже всього лівого берега Каховського водосховища. Через напружений графік руху двогодинна затримка призвела до зупинки відразу семи пасажирських поїздів. На щастя, вжитими залізничниками заходами вдалося поновити сполучення того ж дня.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

Громадська організація «Поштовх» провела акцію на підтримку дій прокуратури м. Києва, регіонального відділення Фонду держмайна та столичного БТІ на захист прав та інтересів мешканців гуртожитків у Київському апеляційному адміністративному суді.

Фото Ярослави ЧУХМАНЕНКО.

Митна служба обіцяє бути надійною опорою для нашої економіки

ПОЧАТОК НА 3-Й СТОР.

Почесні відзнаки з рук глави держави дісталися і кільком митникам «зі стажем». Решта представників цієї непростой професії почули на свою адресу чимало добрих слів. Та ще більше уваги зосередив глава держави на завданнях митниці.

— В усі часи митниця була невід’ємною частиною державного суверенітету України, передовим форпостом на її рубежах. На митницю покладено місію особливої відповідальності — захищати економічні інтереси держави, бути надійним заслоном проникнення на внутрішній ринок контрабанди товарів, — сказав у вітальному слові Віктор Янукович.

І хоч митники мають чимало приводів для гордості, працювати їм ще є над чим. Так, нагадав глава держави і про євроінтеграційні плани України. І тут, мовляв, на митників покладаються ключові ролі.

— Найближчим часом Україна має підписати угоду про вільну торгівлю із ЄАВТ. Після цього аналогічні торговельні режими ми плануємо запровадити з Росією та іншими нашими сусідами й партнерами. Необхідно остаточно гар-

монізувати митне законодавство та стандарти до вимог ЄС.

Окрім цього, переконаний Віктор Федорович, митник має бути другом та помічником туристам. Адже саме він першим зустрічає і останнім проводить гостей України. Відтак від якісної роботи митників залежить ставлення іноземних туристів до нашої країни.

— Сьогоднішній день є справді знаковим для митної служби. Уперше нам випала честь урочисто відсвяткувати професійне свято та випуск курсантів академії за участю глави держави, — каже голова Державної митної служби Ігор Калетник. — Його присутність засвідчила не тільки значимість внеску митної служби у розвиток країни, а й високий ступінь відповідальності. Запевняю, що митна служба виконає свої завдання і буде надійною опорою для української економіки в період реформ на шляху до стабільності та процвітання держави. Професіоналізм, помножений на бажання, досвід і розсудливість, органічно поєднаний з молодістю та енергійністю, стане запорукою нашого успіху.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

3 нагоди Дня Конституції України біля адміністрації Президента відбулася акція протесту проти порушення владою конституційних прав і свобод громадян.
Фото Ярослави ЧУХМАНЕНКО.

На экс-голову завели кримінальну справу й оформили протокол затримання

Стосовно колишнього глави Державної митної служби Анатолія Макаренка порушено кримінальну справу за статтею «службова недбалість», повідомив його адвокат Євген Солодко. Як розповів адвокат журналістам у Києві, 23 червня Макаренко був викликаний на допит у Службу безпеки України як свідок у «справі Діденко» — колишнього першого заступника голови правління НАК «Нафтогаз України».

У СБУ, за словами адвоката, довелося перебувати весь день, і зрештою їм повідомили про те, що стосовно Макаренка складено протокол затримання, і пред’явили постанову про пору-

шення кримінальної справи за частиною 2 статті 376 КК України (службова недбалість).

Солодко висловив здивування необхідністю поспішного обрання запобіжного заходу для свого підзахисного. Крім того, за його словами, незрозумілим залишається питання — чому запобіжний захід обирається в Печерському районному суді. Адвокат зазначив, що був поставлений перед фактом безпосередньо напередодні засідання з обрання запобіжного заходу — його ніхто задалегідь не попереджав. Він також додав, що його підзахисний «абсолютно свідомо йшов

на допит» як свідок. Водночас адвокат не став конкретизувати, які запитання ставилися його підзахисному, уточнивши, однак: «Запитання стосувалися розпоряджень стосовно розмитнення газу — хто давав ці розпорядження».

У залі судового засідання сам Макаренко розповів, як його допитували в СБУ, повідомив про те, що йому вручено постанову про порушення стосовно нього кримінальної справи: «Мене допитували більше 9 годин, мене протримали незаконно в СБУ понад 2 години між допитами».

ВІСТІ З ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Кишеньковий злодій поранив трьох міліціонерів

У розпал дня на площі біля Центрального залізничного вокзалу Дніпропетровська кишеньковий злодій під час затримання відкрив стрілянину з пістолета і поранив трьох міліціонерів. Коли зловмисник відкрив вогонь, правоохоронці своїми тілами стали закривали людей, які опинилися в епіцентрі події. На щастя, ніхто з перехожих не постраждав. Один з міліціонерів отримав поранення черевної порожнини, двоє інших — передпліччя та ноги. Почувши постріли, на допомогу поспішили колеги. Зловмисника наздогнали, коли він намагався сісти у маршрутку, і обеззброїли.

Продавали бази даних

Двох жителів області засудили за торгівлю інформацією з обмеженим доступом. Злочинців у серпні минулого року затримали на гарячому при спробі реалізації бази даних одного з державних відомств. Під час обшуків у них виявили бази даних інших держустанов. Операція з купівлі-продажу проводилася з додержанням умов конспірації у кілька етапів, повідомили в прес-центрі СБУ. Визнавши провину і допомігши слідству, обидва отримали умовне покарання — два роки позбавлення волі з випробувальним терміном на цей же період.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

У Львові буде новий театр

На останній сесії Львівської міськради депутати проголосували за створення в місті ще одного муніципального театру. Муніципальний театральний художньо-дослідницький освітній центр «Слово і голос» засновують на базі громадської організації «Майстерня пісні», яка працює з 2003 року, його художнім

керівником стане лауреат державної премії імені Т. Г. Шевченка Наталка Половинка.

Співачка відома далеко за межами України. Автор унікальної методології роботи з голосом, Наталка Половинка передавала свій досвід у Колумбійському, Пенсильванському, Єльському університетах

США, Уельському (Великобританія), є педагогом «Ательє» Міжнародного Інституту Гротовського (Польща).

Культурна установа ставить перед собою високі завдання: заснувати творчу лабораторію традиційного співу, працювати над створенням нової методології роботи з пісню, проводити майстер-класи, фестивалі пісні, театральних вистав.

Ірина ЄГОРОВА.

Військові стоматологи допомагають ветеранам

Учора в Києві в Головному військовому клінічному госпіталі військові стоматологи безплатно провели дентальну імплантацію 60 ветеранам Великої Вітчизняної війни. Захід відбувся в рамках Всеукраїнської благодійної акції асоціації імплантологів України «Якість життя для наших батьків».

Президент об’єднання військових стоматологів України Рафік Камалов розповів «Голосу України», що метод дентальної імплантації дає змогу істотно поліпшити якість життя. «Імплантат — це, умовно кажучи, корінь зуба, на його основі можна здійснити протезування», — роз’яснив лікар. Цю акцію було розпочато наприкінці травня в Сімферополі. Тоді кільком ветеранам вживили імплантати, на основі яких потім здійснили зубопротезування. Тепер люди можуть нормально їсти! За словами Рафіка Камалова, для ветеранів ця акція безкоштовна. Адже без допомоги спонсорів та медиків пенсіонери навряд чи відважались на такі операції — один такий імплантат коштує близько 120 доларів. Військові стоматологи сподіваються, що акція «Якість життя для наших батьків» продовжиться у всіх обласних центрах країни.

На знімку: (на передньому плані) президент асоціації імплантологів України Ярослав Заблоцький, Рафік Камалов та начальник Головного військового клінічного госпіталю Михайло Бойчак.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Інші фото з цієї події шукайте в фотوماгазині на сайті www.golos.com.ua.

У НОМЕР

► КІРОВОГРАД

Плати або іди!

Заступник голови Кіровоградської ОДА Людмила Давиденко погрожує звільнити керівників державних підприємств, які не розраховуються з працівниками, — у разі невиконання до 1 липня вимоги Прем’єр-міністра Миколи Азарова щодо ліквідації заборгованості. Про це вона повідомила під час засідання профільної обласної комісії.

Збільшення заборгованості з виплати заробітної плати відбулося в усіх галузях економіки області. Найбільші темпи зростання спостерігаються на будівельних та транспортних підприємствах, **повідомляє сайт Кіровоградської ОДА.**

На початку літа підприємства області загалом завинили своїм працівникам 66,5 млн. грн.

► ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ

Зернових продали менше

У січні—травні сільгоспідприємства Херсонської області реалізували 111,828 тис. тонн зернових і зернобобових культур, що на 42,3% менше, ніж за такий само період минулого року. Про це **повідомляє головне управління статистики в Херсонській області.**

► ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ

Аеропорт для одного пасажир

Авіакомпанія «Мотор Січ», яка місяць тому відкрила сполучення між Тернополем і Києвом, зазнає великих збитків. Продають по 3—4 квитки, а минулої п’ятниці до столиці летів лише один пасажир. Для мешканців найбіднішої області 600 гривень за квиток — завелика ціна.

Якщо рейс з Тернополя до Сімферополя через Київ, який має відкритися у липні, теж буде збитковим, «Мотор Січ» навряд чи залишиться на місцевому ринку. Авіакомпанія активно допомагала утвердженню іміджу экс-голови облдержадміністрації Ярослава Сухого, який у прощальному слові просив місцевих депутатів зробити все, щоб аеропорт працював. Днями затверджено обласну програму розвитку «повітряних воріт» Тернополя на 2010—2011 роки, яка стане у 28,9 мільйона гривень. З них 6,4 мільйона виділять з обласного бюджету.

Нині аеропорт (підприємство «Тернопільавіаавтотранс») у суцільних збитках: протягом першого кварталу вони стягнули 350 тисяч гривень.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 117 (4867)
СУБОТА, 26 ЧЕРВНЯ 2010

ДЕНЬ КОНСТИТУЦІЇ

Довгий шлях Основного Закону

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У центрі уваги виставки — копії сторінок Конституції гетьмана Пилипа Орлика (1710). Як відомо, латиномовний оригінал документа зберігається у Стокгольмі. А копія—переклад XIX століття — в Москві. Минулого тижня «Голос України» писав про книжку, яка щойно вийшла в київському видавництві «Темпора». В ній подано факсимільне відтворення «московського» варіанта Конституції Орлика. На виставці було зроблене суттєве уточнення: згадане видання — лише копія з копії. Книжка корисна, але академічно-науковою її назвати не можна.

Тим часом наш Центральний історичний архів (ЦДІА) придбав у москвичів якісну електронну копію Конституції Орлика. Й за півроку мож-

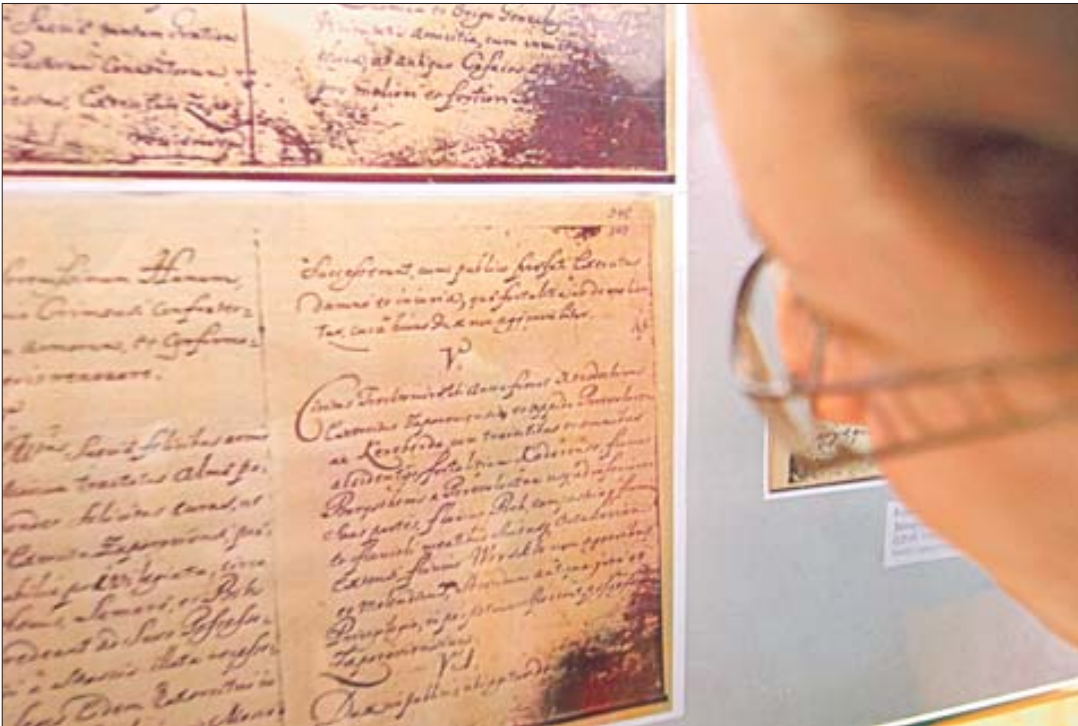

Примірник Конституції України, який зберігається в першому управлінні Верховної Ради України. На ньому складає присягу Президент України.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА (з архіву «Голосу України»).

Як у Конституції багато авторів, так само їх багато в цієї виставки. Ось вони (зліва направо): заступник директора Центрального державного архіву громадських об'єднань Ольга Бажан, заступник директора Центрального державного архіву вищих органів влади та управління Оксана Пашенко, директор Центрального державного історичного архіву Іван Кисіль, голова Держкомархівів України Ольга Гінзбург, директор Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва Леонід Скрипка, директор Центрального кінофотофоноархіву Ніна Топішко.

Під час святкування однієї з попередніх річниць прийняття Конституції: кожен бажаючий міг отримати примірник Основного Закону (акція «Захистіть свої права»).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА (з архіву «Голосу України»).

на чекати її наукового видання в Україні, каже директор ЦДІА Іван Кисіль. Подейкують, що ту електронну копію у москвичів купили не за державні, а за меценатські кошти. Можна було вкотре зітхнути з приводу не уваги держави до своєї історії. Утім, держава таки дещо робить. Зокрема, голова Держкомархівів Ольга Гінзбург повідомила, що «згори» отримано дозвіл на будівництво нового архівного приміщення на київській вулиці Солом'янській. Востаннє таке помічено аж 1962 року. Отож пані Гінзбург висловила щиру вдячність урядові. Утім, нікого з високих урядовців чи народних депутатів на виставці не було помічено.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Картинка з виставки: цей указівний палець шукає когось із діячів УНР на архівному знімку 1918 року. Над пальцем видно постать Симона Петлюри.

Славутич — вдалий приклад створення СЕЗ

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Шляхи законодавчого врегулювання регіонального розвитку території на прикладі міста Славутич обговорювали на виїзному засіданні Комітету Верховної Ради з питань промислової і регуляторної політики.

За словами голови комітету Наталії Королевської (на знімку вгорі праворуч), спеціальні економічні зони (СЕЗ) необхідно створювати на окремо взятих територіях під конкретні інвестиційні проекти. Вона зазначила, що створення СЕЗ у кожному окремому випадку повинне супроводжуватися ухваленням відповідного законопроекту.

На засіданні зазначалося, що комітет вивчає досвід міст, в яких реалізовувалися проекти розвитку територій, і Славутич — це конкретний проект мономіста, яке диверсифікувало економіку шляхом розвитку малого і середнього бізнесу. Сьогодні 50 відсотків його доходів — надходження від Чорнобильської АЕС, і стільки ж — від малого і середнього бізнесу. Таким чином, керівництво Славутича, вважаючи члени комітету, розвиває економіку міста.

На думку Н. Королевської, головним завданням створення спеціальних економічних зон є стимулювання експорту, оскільки на внутрішньому ринку всі мають працювати в рівних умовах. Депутат спрогнозувала, що «при вдалому поєднанні влади, бізнесу і науки» економічний ефект від створення таких зон можна досягти вже через 1—3 роки.

Народні обранці вважають, що за державні кошти першочергово повинні купуватися товари, вироблені

в Україні. Комітет планує внести відповідний законопроект на розгляд парламенту. На думку депутатів, прийняття такого закону буде серйозним антикризовим кроком щодо підтримки вітчизняних товаровиробників. В умовах кризи всі держави захищають інтереси власних виробників, зазначалося на засіданні, і Україна не має бути винятком.

«У Славутичі ми побачили прекрасні підприємства, що мають можливість займати велику нішу на внутрішньому ринку, але вони страждають через недосконалість дозвільної системи і не можуть конкурувати в тендерах на державні закупівлі, наприклад, при підготовці об'єктів до Євро-2012», — підкреслила Н. Королевська, — тому саме таким підприємствам необхідно законодавчо надати преференції як національним виробникам».

За повідомленням інформаційного управління апарату Верховної Ради.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Із держбюджету на програму з реалізації Європейської хартії регіональних мов виділено понад мільйон гривень, *повідомляє Укрінформ*

За словами начальника управління Держгірпром–нагляду Олександра ГОЛОВАЩЕНКА, з 1180 ліфтів житлового фонду Сум 517 негайно потребують заміни або капітального ремонту (*Укрінформ*)

У НОМЕР

► *ОДЕСА*

Едуард Гурвіц
учетверте став
батьком

Одеський міський голова Едуард Гурвіц, якому в січні нинішнього року виповнилося 62 роки, вчетверте став батьком. У п'ятому пологовому будинку Одеси на світ з'явилася донька Гурвіца. Вага новонародженої — 2800 грамів, ріст — 51 сантиметр. Мама Ольга Меньшикова і донька почувалися добре. Нагадаємо, в родині міського голови четверо дітей — 35-річна Євгенія, 27-річний Станіслав і 2-річний Олександр. Едуард Гурвіц і Ольга Меньшикова разом крокують по життю вже 30 років. Перша дружина одеського міського голови загинула в аварії. Батьки нині визначаються з іменем новонародженої доньки

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

► *ТЕРНОПІЛЬСЬКА
ОБЛАСТЬ*

Кошти
на пам'ятник
розікрали

Якщо вірити актам про виконання робіт, то пам'ятник Соломії Крушельницькій у Тернополі мав стояти ще у грудні минулого року. На спорудження гранітного постаменту для скромної скульптури славетної співачки з міського бюджету було виділено 212 тисяч гривень. Але будівельна фірма, з якою міськрада уклала договір, приписала собі виконання робіт більш як на 72 тисячі гривень. У міськраді такій «липі» повірили. За словами прокурора Тернополя Сергія Банаха, приписки на десятки тисяч гривень також було виявлено під час ремонту вулиці 15 Квітня і міського стадіону. Важко повірити, що посадовці міської ради, які підписували акти, не бачили, що обсяги виконаних робіт і використаних матеріалів набагато завищені. У зв'язку зі зловживаннями кримінальні справи порушено стосовно керівників фірм-підрядників. До відповідальності притягується і один із заступників міського голови Тернополя. Слідство триває.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Асоціація народних депутатів України з глибоким сумом сприйняла звістку про передчасну смерть 25 червня 2010 року члена Асоціації, народного депутата першого скликання **СТАРІЧЕНКА Олександра Гавриловича**. Олександр Гаврилович народився 20.06.1947 року в селі Старомихайлівка Донецької області. Свого часу закінчив Харківський сільськогосподарський інститут; агроном-економіст. З 1971 року починав роботу в радгоспі «Червона зірка» на посаді головного економіста, потім завідувача відділу обласного тресту «Донецькплодоовочгосп». З 1985 року — директор радгоспу «Червона зірка» Костянтинівського району Донецької області. У 1990 році був обраний народним депутатом від колективу радгоспу. Під час каденції був членом Комісії Верховної Ради України з питань планування бюджету, фінансів і цін. Після завершення каденції повернувся в КСП і з 1996 року донині — голова правління. У політичному, громадському житті був активним учасником законотворчого процесу. Олександр Гаврилович назавжди залишиться в нашій пам'яті порядною і самовідданою людиною, активним громадянином держави. Найщиріші співчуття сім'ї і близьким покійного.

Хай упокояться праведні душі

У День скорботи на Волині перепоховали останки воїнів, які загинули в роки Другої світової війни. Найбільше їх — 314 — знайшли свій вічний прихисток на Гнідавській гірці в Луцьку. Це колишні в'язні створеного в місті фашистами концентраційного табору. З червня 1941–го по лютий 1942 року у ньому від виснаження, холоду, хвороб померли кілька тисяч військовополонених. Їх тіла закопували неподалік мурів замку Любарта.

На жаль, лише тепер земля відкриває нам страшні таємниці тих літ. Два роки тому 24 червня мешканці Луцька врочисто провели в останню путь 370 колишніх воїнів, цюгоріч у цей само день — ще 314. Прикро, що записки в ебонітових так званих «смертних капсулах» у більшості з них

не було знайдено. Встановити особу вдалося лише трьох загиблих: це рядовий Сергій Понедельников з Івановської області (Росія), Андрій Лахнін із Харкова та осетин Абджа Аділев.

Потрібно віддати належне міській владі, яка і цього року потурбувалася про

вшанування пам'яті полеглих. На траурній церемонії грав оркестр, лунав рушничний салют. Панахиду над останками червоноармійців відслужили священники луцького кафедрального Святотроїцького собору УПЦ КП.

Не менш врочисто відбулося перепоховання невідомого радянського льотчика, який у 1944 році був збитий і мученицьки загинув поблизу села Бортнів Іваничівського району від рук місцевих нелюдів. Завдяки наполегливості Бужанківського сільського голови Сергія Тимошука, активіста громадської організації «Сумління» Геннадія Гулька, жителя міста Нововолинська Михайла Березюка кілька днів тому на лісовій галявині було віднайдено місце його захоронення. На траурну церемонію на місце колишнього поховання і кладовище Бортнева прийшли понад сто мешканців довколишніх сіл, прибули керівники району. Кілька кілометрів труну з останками льотчика несли на руках, переважно місцева молодь.

Особливого історичного забарвлення траурній церемонії надала участь у ній членів волинської молодіжної військово-патріотичної організації «Орел», які прибули в одязі військовослужбовців Червоної Армії часів війни і супроводжували похорону процесію від місця колишнього захоронення аж до кладовища.

Крім того, 24 червня в селищі Цумань відбулось урочисте перепоховання останків десяти червоноармійців, які загинули в перші дні війни. Пошук невідомих могил воїнів на Волині продовжується. Щороку їх ставатиме менше...

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.
На знімку: перепоховання останків 314 червоноармійців у Луцьку.

Фото автора.

Роботодавці прагнуть об'єднатися

Значення соціального діалогу, який є важливим елементом розвитку демократії та соціально-трудових відносин, дуже зросло. Саме нині, коли розробляються такі стратегічні довгострокові документи, як Податковий та Бюджетний кодекси, приймається програма соціального й економічного розвитку нашої країни, формується бюджет на 2011 рік, Генеральна угода, соціальний діалог за участю роботодавців, профспілок та влади має набувати реального, а не декларативного змісту, ефективно впливати на соціально-економічну політику в державі.

У цьому контексті особливой актуальності набуває питання встановлення скоординованих і погоджених взаємовідносин між самими організаціями роботодавців. Ці питання обговорювали на засіданні ради Об'єднання організацій роботодавців України.

Організації роботодавців погодилися з тим, що сьогодні необхідно об'єднувати зусилля всіх учасників соціального діалогу, долати непотрібну конкуренцію і з кожного гострого питання трудових відносин, соціально-економічного роз-

витку формувати сильну, професійну, погоджену позицію. Усі проблеми у трикутнику «профспілки—роботодавці—уряд» мають вирішуватися не шляхом конфронтації чи дестабілізації, а на основі рівно-правного цивілізованого партнерства, дієвого зворотного зв'язку.

На засіданні ради ООРУ було прийнято рішення прийняти до складу об'єднання десять нових структур — організацію роботодавців Хмельницької області, Запорізьку обласну федерацію роботодавців, організацію роботодавців «Рівненщина», Асоціацію суднобудівників України «Укрсудпром», Українську аграрну конфедерацію, Міжрегіональну спілку рибгосподарських об'єднань та підпри-

ємств «Південьрибцентр», Асоціацію ливарників України, Асоціацію інженерів України, Українську лігу молодих підприємців.

Голова ООРУ Анатолій Кінах наголосив, що Об'єднання організацій роботодавців України відкрите для вступу всіх структур, які прагнуть ефективно працювати щодо подальшого соціально-економічного розвитку країни. Він окреслив коло першочергових завдань: удосконалення українського законодавства із соціального партнерства, гідне представництво роботодавців у фондах державного соціального страхування, відновлення принципу рівноправної участі роботодавців у діяльності фондів тощо.

Кирило СТЕПАНОВ.

Батюшка дав благословення на охорону курортників

У селищі Мелекіному Першотравневого району (Донецька область) відбулося урочисте розведення на службу під час курортного сезону. Традиційно допомогу в охороні громадського порядку місцевим міліціонерам надаватимуть працівники органів внутрішніх справ із різних міст області.

Вони патрулюватимуть 75 кілометрів узбережної зони. «У період відпусток населення території, яку ми обслуговуємо, перевищує півмільйона осіб, — розповів начальник Першотравневого райвідділу міліції Анатолій Щербина. — Природно, чимало бажаних поціпити чуже майно: мобільні телефони, фотоапарати та гроші з будинків відпочинку. Крім того, відпочивальники часто кидають на пляжі речі без нагляду. Збільшення кількості міліціонерів дає можливість розкрити злочини по гарячих слідах та запобігти правопорушенням у громадських місцях».

Із напутнім словом до правоохоронців звернулися представники місцевої влади. Після благословення священнослужителя міліціонери вирушили до місць несення служби.

Ліна КУЩ

Фото відділу зв'язків із громадськістю ГУМВС України в Донецькій області.

Страшилки про «свинячий грип» виявилися перебільшеними

Учора у Страсбурзі завершилася літня сесія Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ). Одним із найрезонансніших рішень стала резолюція з пандемії грипу А/Н1N1.

На думку асамблеї, відношення до пандемії Всесвітньої організації охорони здоров'я, ЄС, установ охорони здоров'я та урядів країн призвело до розтрати великих сум держкоштів, а також невиправданих страхів і побоювань серед населення Європи

із приводу ризиків для здоров'я. У документі, ухваленому 24 червня Асамблеєю, йдеться про наявність незаперечних доказів того, що ВООЗ значно переоцінила серйозність пандемії, і в результаті були перекручені пріоритети громадської охо-

рони здоров'я. Асамблея ви-робила низку невідкладних рекомендацій для підвищен-ня прозорості та поліпшення управління громадською охо-роною здоров'я й захисту від так званого «надмірного впливу з боку зацікавлених кіл». Вона закликала створи-ти громадських фонд для під-тримки незалежних дослід-жень, тестів і вироблення ек-спертних рекомендацій, який міг би фінансуватися за раху-нок обов'язкових внесків фармацевтичної промисло-

вості. ПАСЄ також закликала ЗМІ уникати сенсаційності та панікерства під час висвіт-лення питань здоров'я лю-дей, **повідомляє прес-служба Ради Європи.**

Отже, фармкомпанії все-таки вплинули на Всесвітню організацію охорони здоров'я, і та перебільшила небезпеку «свинячого грипу». Результат — уряди багатих європей-ських країн витратили мільяр-ди євро на купівлю вакцин, які їм так і не знадобилися.

Тетяна ПАСОВА.

Москвичі пропонують назвати одну з вулиць Вінниці іменем Юрія Левади

Таку пропозицію внесли представники соціо-логічного центру «Левада-Центр» (Москва) спільно з колегами із київського фонду «Де-мократичні ініціативи». Міський голова Вінниці Володимир Гройсман, за їхніми словами, під-тримав її і запевнив, що одна з нових магис-тралей міста над Південним Бугом носитиме ім'я відомого вченого-соціолога зі світовим ім'ям Юрія Левади.

— «Левада-Центр» — один із небагатьох у Росії, який дотепер зберіг свою незалежність, цю норму поведінки соціологів у нашій країні задав Юрій Левада, — наголосив на прес-конференції у Він-ниці керівник відділу соціокультурних досліджень аналітичного центру «Левада-Центр» Олексій Левінсон. — Створював його ваш земляк, він же був засновником наукової соціології на пострадян-ському просторі.

Працювати у сусідній державі вінничанин почав після закінчен-ня Московського державного університету імені Ломоносова. Всту-пати в університет приїхав із золотою медаллю випускника Він-ницької школи №4. У 2006-му вчений пішов із життя. У квітні ц. р. відбулася наукова конференція соціологів країн СНД, приуроче-на до 80-річчя з дня народження Юрія Левади. У 2004-му в Москві його назвали «Людиною року».

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

ФОТОФАКТ

Розважальний комплекс «Небесний парк» у Сінгапурі розташований на висоті 340 метрів на дахах готельного комплексу.

Фото СІНЬХУА (Укрінформ).

Президент Росії Дмитро Медведєв прибув у Між-народний аеропорт Торонто на саміт «великої ві-сімки».

Фото Сінхуа (Укрінформ).

Підручник з демократії замовляли?

Днями у столиці презентували одразу три підручники, з яких школярі повинні нарешті з'ясувати — що таке де-мократія. Точніше, для дітей підходить лише одна з пред-ставлених книг — «Живемо у демократії». Ще дві — «Демократичне врядування у школі» та «Посібник для підготовки вчителів з питань освіти для демократично-го громадянства та освіти з прав людини» — призначені для педагогів та директорів шкіл.

Підручники створено за допомогою Ради Європи та фінан-сування уряду Швейцарії. У презентації взяв участь автор книг, професор Цюрихського педагогічного університету Рольф Голлоб. За його словами, уряд Швейцарії, країни старої демократії, хотів поділитися досвідом з державою молодого демократії, такою як Україна. Тому 2008 року з'явився проєкт «Освіта для демократичного громадянства», і ось перший ре-зультат — три підручники. Як розповів пан Голлоб, основне послання, яке він хотів донести, — «демократія сьогодні — це не ідея, це — практика». Необхідно навчити школярів, як захищати свої права, розповісти, як працюють державні органи.

Українським школярам, які, вийшовши з атестатом зрілості за межі шкільного подвір'я, постійно стикатимуться з корупці-єю та порушенням їхніх прав, ці знання, безумовно, знадоб-ляться. Засмучує інше — книги вийшли дуже обмеженим накла-дом — по тисячі примірників кожна. Тоді як в Україні налічу-ється близько 20,5 тисячі шкіл. Електронну версію цих видань можна знайти на сторінці Національної академії державного уп-равління при Президентові України, яка, до речі, з нашого бо-ку доклала найбільше зусиль для того, щоб ці видання побачи-ли світ. Але ж хіба у маленьких містечках учителі та діти навча-тимуться за підручником з Інтернету? Крім того, на запитання журналістів, для учнів якого класу призначені ці підручники, у рамках якого предмета цей курс вивчатиметься, заступник мі-ністра освіти України Борис Жебрівський узагальнено відповів: «Я б не сказав, що це — підручники, це — книги для життя». Тобто конкретно ще не визначено, як школярі скористаються з того досвіду, яким з ними так хоче поділитися уряд Швейцарії.

Насамкінець, аби перевірити, як насправді діти у школах ознайомлюються зі своїми правами та обов'язками, я запита-ла в учениці сьомого класу однієї зі столичних шкіл Надії, чи навчають їх демократії: «Здається ні, — відповіла Надя, але на уточнююче запитання про права людини додала: — У нас був такий урок на ЛГД (Людина. Громадянин. Держава), але ми не дуже про це зрозуміли».

Тетяна ПАСОВА.

ПЛАНЕТА

► КАНАДА

Приймає відразу два саміти

Саміт «великої вісімки» стартував учора в канадському місті Хантсвілл. А сьогодні й завтра в Торонто пройде ще один — «великої двадцятки».

Для зустрічей у рамках «ве-ликої вісімки» зібралися лідери Канади, Росії, США, Великої Британії, Німеччини, Франції, Японії та Італії. Спектр питань досить широкий — від міжна-родної безпеки і стану справ в економіці до глобальних кліма-тичних змін і ситуації в «ураз-ливих» державах. Зокрема, об-говорять конфлікт між Півден-ною й Північною Кореєю і ядерною програмою Ірану. Крім того, канадський прем'єр-міністр Стівен Харпер як голо-ва «великої вісімки» своєю го-ловною ініціативою на саміті висунув програму поліпшення якості життя та здоров'я дітей і матерів по всьому світу.

У рамках саміту «великої двадцятки» планується провес-ти бізнес-форум, на якому бу-дуть представлені по два біз-несмени від кожної країни. Також у бізнес-форумі візь-муть участь міністри фінансів країн «великої двадцятки».

За повідомленнями закордонних інформагентств.

► ВАРШАВА

Коморовський виграв у Качинського. Поки що у суді

Напруження перед другим туром президентських перего-нів у Польщі не спадає. У спе-ціальному режимі суд розгля-нув справу кандидатів Ярослава Качинського і Броніслава Ко-моровського. Ярослава Качин-ського зобов'язали спростувати через телеканали ТВП-1 і ТВН та через Польське пресове агентство своє висловлювання, що «Броніслав Коморовський хоче приватизації системи охо-рони здоров'я». Суд також за-боронив Ярославу Качин-ському поширювати таку ін-формацію у майбутньому, зок-рема, у ході передвиборчої кам-панії напередодні другого туру голосування, 4 липня.

Те, що справа — частина пе-редвиборчої кампанії, стало зрозуміло у судовій залі у ході заслуховування свідчень лідера Права і Справедливості Яро-слава Качинського, який на під-твердження свого висловлю-вання (вжитого на зустрічі з виборцями у Любліні 9 червня 2010 року) навів проєкт програ-ми Громадянської Платформи, в якому йшлося про те, що система охорони здоров'я «по-вина бути державна і приват-на, оскільки це допоможе їй нормально функціонувати».

Броніслав Коморовський довів, що у його програмі, висловлюваннях та діях не бу-ло жодних натяків на підтрим-ку виключно приватної служби охорони здоров'я, за яку ко-жен платить з власної кишені.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

► ОДЕСА

Міста стали побратимами

Делегація міста Південне, перебуваючи з робочою поїз-дкою в Болгарії, підписала Меморандум про встановлен-ня побратимських відносин з містом Димитровградом.

У меморандумі зазначено про великий спектр співробіт-ництва між двома державами — економіка, спорт, культура. У болгарському місті розташо-вано флагман нафтохімії — за-вод «Неохім», у будівництві якого брали участь українські фахівці й, зокрема, нинішній директор Одеського припорто-вого заводу Валерій Горбатко.

У цей час завод «Неохім» — у стадії реконструкції, і бол-гарських фахівців зацікавив досвід ОПЗ з роботи в кризо-вих умовах.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Уряди багатих європейських країн витратили мільярди євро на купівлю вакцин, які їм так і не знадобилися

«Газ України» обмежив постачання газу АК «Київенерго» через борги, повідомляє прес-служба ВАТ «Київгаз»

Глава МЗС України Костянтин Грищенко підписав Угоду про вільну торгівлю між Україною та Європейською асоціацією вільної торгівлі, до складу якої входять Норвегія, Швейцарія, Ліхтенштейн та Ісландія, повідомляє прес-служба МЗС України

«Оксамитовий шлях» у майбутнє

«Укрзалізниця» представила на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки на 2010 рік проект «Будівництво та реконструкція залізничної мережі України для збільшення пропускної спроможності та запровадження швидкісного руху поїздів».

Проект, який за тривалістю реалізації не має аналогів у країні

Понад десять років над цим проектом працювала ціла команда авторитетних вчених, фахових залізничників, відомих підприємців та виробників. Його автори — знані у залізничній галузі особистості, справжні професіонали своєї справи і що найголовніше — великі ентузіасти. Це Михайло Костюк (ДАЗТ «Укрзалізниця»), Володимир Козак (комітет з транспорту Верховної Ради України), Едуард Даніленко (Державний економіко-технологічний університет транспорту), Сергій Тараненко (ВАТ «Дніпропетровський стрілочний завод»), Ярослав Дубневич (корпорація «Колійні ремонтні технології»), Василь Яковлев (ДАЗТ «Укрзалізниця»), Ярослав Микитін (ВАТ «Каховський завод електрозварювального устаткування»), Юрій Швець та Олександр Мазур (Інститут електрозварювання імені академіка Є. Патона).

Останніми роками в Україні дуже модно говорити про інноваційність. І хоча за роки незалежності були започатковані трансформаційні процеси в

Даніленка, все розпочалося з модернізації стрілочних переводів, які були найбільшою перепорою на шляху впровадження швидкісного руху поїздів. Завдяки одному з авторів проекту, а колись новопризначеному керівнику «Дніпропетровського стрілочного заводу» Сергію Тараненку саме це підприємство стало своєрідним експериментальним майданчиком для випробування та впровадження нових наукових розробок. Як результат цієї тісної співпраці стало те, що уже в 1998-99 роках були модернізовані типові стрілочні переводи на залізобетонних брусах для швидкості руху 140 км/год. замість існуючих 120 км/год., а слідом за тим до 2003 року було створено якісно нові конструкції стрілочних переводів, які дають змогу підвищити допустимі швидкості руху поїздів до 160—200 км/год.

Водночас проводилась активна робота зі створення «оксамитового шляху» з безстикових довгих рейкових плітей (від станції до станції). Згодом вчені і конструктори розв'язали проблему поєднання стрілочного переводу та безстикового шляху. На базі Каховського заводу електрозварювального обладнання вчені Інституту електрозварювання імені академіка Є. Патона розробили спеціальні вставки з нержавіючої сталі, завдяки яким вдалося з'єднати конструкції. Водночас була розроблена та впроваджена тех-

нологія й устаткування для контактного стикового зварювання рейок пульсуючим опаленням у цехових та польових умовах. Це дало змогу укладати «оксамитову» колію з довгих рейок необмеженої довжини протяжністю від станції до станції у широкому температурному діапазоні. Приємно зазначити, що розробки вітчизняних вчених-зварювальників ще раз підтвердили високий авторитет української науки, адже відповідають світовим вимогам та стандартам. До речі, сьогодні українські електрозварювальні машини широко використовуються в усіх розвинених країнах і становлять основу світового парку рейкозварювальної техніки.

Колія стала надійнішою

Ще одним важливим етапом реалізації проекту стала розробка і впровадження в експлуатацію нових вітчизняних удосконалених конструкцій пружних рейкових скріплень на залізобетонних шпалах. Призначення цих скріплень — забезпечити довготривалу і надійну роботу колії.

Використання залізобетонних шпал, окрім технологічних переваг, розв'язувало і важливу екологічну проблему.

Річ у тім, що на початку дев'яностих років «Укрзалізниця» почала активно переходити на залізобетонні шпали, адже дерев'яні, які використовувались до цього, потребували високоякісної сировини. На 1 км такого шляху йшло 2 га сортової деревини, українські ліси не витримували такого натиску. Тому використання залізобетонних шпал, окрім технологічних переваг, розв'язувало і важливу екологічну проблему. Але залізничники зіштовхнулись із гострою потребою розробки нового пружного скріплення, тому що впровадження залізобетонних шпал, які мають строки служби в 5—6 разів більші порівняно з дерев'яними, потребує спеціальних конструктивних рішень для створення оптимальної пружності конструкції колії. Річ у тому, що традиційне жорстке скріплення типу КБ було багатоеlementним, потребувало великих експлуатаційних затрат і при цьому не забезпечувало стабільність колії під впливом значно підвищених колісних динамічних навантажень, пов'язаних з високою вантажнонапруженістю і підвищеними швидкостями руху поїздів.

Задля вирішення цього завдання було створено спеціальну групу науковців та спеціалістів «Укрзалізниці» та Львівської корпорації «Колійні ремонтні технології», очолюваною Ярославом Дубневичем. Фахівці вивчили роботу найперспективніших рейкових скріплень «Пендрол» і «Фоссло» в Англії та Німеччині, згодом за рахунок виробника було спроектовано, виготовлено і випробувано в Україні, Росії, інших європейських країнах нове сучасне українське скріплення пружного типу КПП-5, яке, як показала практика, повністю забезпечує пружне й водночас надійне прикріплення рейки до опори, та, крім

того, максимально знижує витрати на монтаж та експлуатацію.

У результаті наукових пошуків та виробничих інновацій в Україні вдалося створити необхідну основу для можливості впровадження швидкісного руху на залізниці. Але спеціалісти добре знали, що це неможливо виконати, до-

Розробки вітчизняних вчених-зварювальників ще раз підтвердили високий авторитет української науки, адже відповідають світовим вимогам та стандартам.

науково-технологічній та інноваційній сферах, сьогодні темпи розбудови сучасного формату інноваційної сфери є занадто низькими. Наука і далі залишається відірваною від виробництва. Винаходи часто вмирають, не дочекавшись своєї реалізації. Бракує підприємливих лідерів, бізнес-команд, які вміють вчасно оцінити винахід, відчуття його затребуваності на сучасному ринку та застосувати його на практиці. Адже без розумного підприємництва навіть супервинахід буде приречений на забуття. Розумного підприємництва бракує і саме тому, незважаючи на науковий потенціал, Україна не може здійснити стрімкого інноваційного прориву.

Тому так важливо сьогодні демонструвати приклади успішної інтеграції науки та виробництва. Досвід такої співпраці необхідно підтримувати на державному рівні та всіляко заохочувати. Проект, що представлений на здобуття Державної премії України, є прикладом результативної співпраці представників фундаментальної, прикладної наук та практиків. За тривалістю реалізації цей проект не має аналогів в Україні, і що найцінніше — результати його успішно впроваджені у життя.

...А почали з модернізації стрілочних переводів

Починаючи з 2000 року команда авторів розпочала роботу над проектом, метою якого було розробити та впровадити на українських залізницях нові конструкції і технології колії, які б збільшили пропускну спроможність, надійність експлуатації, термін служби елементів колії, підвищили б швидкість руху поїздів і водночас гарантували б безпеку та комфортність для пасажирів. Саме на початку дев'яностих новостворена «Укрзалізниця» відчувала гостру потребу у власній науковій базі, завдяки якій можна було б розробляти технічні проекти в галузі модернізації та реконструкції магістралей. Україна інтегрувалась у систему міжнародних транспортних коридорів, а це потребувало підвищення швидкості та безпеки руху поїздів. За словами автора методологічної основи проекту професора Едуарда

поки не буде чітко розмежовано вантажні та пасажирські потоки. Приклад російських залізниць якраз показав, що незважаючи на технічне досягнення можливості впровадження швидкісного руху на окремо взятій Октябрській залізниці наприкінці 1970-х років, реалізацію регулярного швидкісного руху не вдалося здійснити протягом останніх 30 років у зв'язку з наявністю сумішеного руху пасажирських і вантажних потягів. Саме тому 2008 року «Укрзалізниця» спільно з «Київгіпротрансом» розробила схему розмежування залізничного руху на вантажний та пасажирський. Таким чином, Україна стала першою державою на теренах СНД, де були проведені розробки в масштабі всієї мережі залізниць.

Успіх приносить командна робота

Загалом усі автори проекту переконані: запорукою їхнього успіху стала злагоджена командна робота. Тісний співзвуччя, вузівської, галузевої науки, підігрітий потужністю промислових та транспортних організацій видав «на-гора» масштабний інноваційний проект, результати якого може відчутися сьогодні кожен українець. Окремо варто зазначити важливу роль у цьому процесі Михайла Костюка, генерального директора «Укрзалізниці». Завдяки його цілеспрямованості, інноваторству, організаційним здібностям проект вдалося довести до кінця і реалізувати. Українські залізниці зараз технічно готові для впровадження швидкісного пасажирського руху до 160 км/год. на головних напрямках магістральних ліній. Не вистачає тільки спеціального тягового рухомого складу, який передбачено закупити за кордоном до 2012 року.

Пошаду десятиліття клопіткої, виснажливої, але завжди самовідданої, цілеспрямованої та творчої роботи сотень людей. Без їхнього ентузіазму, віри у власні сили, любові до країни, у якій вони живуть, не вдалось би реалізувати цей проект. Вони заслуговують на визнання! Їм важливо знати, що вони стали тим прикладом, який запалить натхненням нові серця і подарує віру в те, що і в рідній державі можна реалізовувати масштабні інновації, здійснювати мрії, стрімко рухатися вперед.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

► [ВІННИЦЯ](#)

Зекономлені кошти
витратили на зарплату

Майже мільйон гривень зекономили протягом опаловального сезону на підприємстві «Вінницьке трамвайно-тролейбусне управління» за рахунок упровадження альтернативних джерел енергії.

— Найбільшу економію нам дала реконструкція системи опалення, — зазначає керівник підприємства Володимир Бугайчук. — У трамвайному депо встановили новий котел. Завдяки чому з вугілля перейшли на деревину. Котел простий у технічному плані, тому недорогий, але дуже ефективний у роботі. З його допомогою обігріваємо приміщення трамвайного депо, гуртожиток, а також підігріваємо воду. На інших господарських об'єктах запровадили електроопалення. Тож повністю відмовилися від послуг міського підприємства «Теплокомуненерго».

На даху тролейбусного депо встановлено сонячні колектори. Виготовили їх майстри підприємства. У сонячні дні на підігрів води гроші не витрачаються.

Майже мільйон гривень вдалося зекономити на підприємстві за рахунок упровадження енергозберігаючих технологій протягом осінньо-зимового періоду. «Планували використати кошти для подальшого запровадження енергозберігаючих новацій, — каже Володимир Бугайчук. — Однак ситуація змусила розпорядитися ними по-іншому. Несвоєчасне прийняття бюджету стало на заваді отриманню підприємством коштів за перевезення пільгових категорій населення. Щоб не залишати людей без зарплати, використали зекономлені гроші...»

Віктор СКРИПНИК.

► [ДНІПРОПЕТРОВСЬК](#)

Ця машина
сподобається і дітям,
і двірникам, і дачникам,
упевнені студенти

Електромобілі, які сконструювали власноруч студенти Дніпропетровського національного гірничого університету, можна використати і для дитячих забав, і як базову техніку для міського комунального господарства. Вони стануть у пригоді й дачникам — замість велосипедів, і на великих підприємствах — їздити між цехами та корпусами.

Це дві триколісні моделі, їхня вага — 35 і 62 кілограми, швидкість — до 35 кілометрів за годину, запас руху — понад 4 кілометри, вантажопідйомність — 130 і 200 кілограмів. Електромобілі обладнано акумуляторами, які підзаряджаються від побутової електромережі. Запасу електроенергії вистачає, залежно від навантаження, на півтори години. Підвищити екологічність машин можна, встановивши сонячні батареї (адже акумулятори, в яких використовують сірчану кислоту і свинець, після закінчення терміну придатності потрібно утилізувати), але для студентів це дорого. Свої витвори вони сконструювали з непотребу, а сидіння випросили у трамвайному депо.

За словами координатора проекту, завідувача кафедри автомобілів та автомобільного господарства механіко-машинобудівного факультету НГУ Костянтина Баса, виготовлення одного зразка коштувало три тисячі гривень. Якщо налагодити серійний випуск, то машина буде ще дешевша.

Ідея створення електромобілів виникла в четвертокурсників під час вибору тем курсових робіт. Дві команди, які очолювали Ігор Сидоркін та Олександр Широченко, впоралися із завданням за три місяці. Результати роботи студенти презентували на конференції молодих вчених. Тепер планують удосконалити свої винаходи й колективно захищати на цій базі курсові та дипломні роботи. А в найближчих планах конструкторів — створити всюдихід для заболочених доріг.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

Тріски летять... у топки котлів,

або Поклонися сосновим полінцям — зігрієшся

У Ківерцівському районі чи не найкраще в області використовують місцеве паливо і впроваджують енергозберігаючі технології.

Гілки і хмиз — у діло

Ківерцівський район — один із найлісистіших в області. Бори і діброви розкинулися на 43 відсотках його території. Протягом століть основним паливом тут були дрова. Хто не лінувався, заготовити їх не було проблем. Тепер замість звичних соснових, грабових і березових полінців, люди переважно використовують газ. А тим часом тисячі кубометрів зрубаного гілляччя, дерев-маломірок, викорчуваних садів спалювалися на вогнищах. У районі вирішили покласти край такому марнотратству. Тепер значна частина низькосортної деревини переробляється на тріски і використовується як паливо.

Найбільшим їх споживачем стала котельня комунального підприємства «Енергія», що в

ні на котельні використали 888 кубометрів дерев'яних трісок вартістю 123,2 тисячі гривень. Щоб отримати таку кількість тепла, потрібно було б спалити 64 тисячі кубометрів газу, витративши на нього 167,4 тисячі гривень. Тобто вже за рік нові котли окуплять витрачені на їх придбання і монтаж кошти.

А чи не виникне проблем із забезпеченням котельні цим паливом? З'ясувати це вирішили на приватному підприємстві, розташованому в селі Муравище, що за дев'ять кілометрів від Ківерців. Його власники Сергій Гетьманчук та Михайло Мелех переконали, що дві тріскобійки, до речі виробництва місцевого заводу «Ківерціспецлісмаш», можуть виготовити стільки палива, що його вистачить для кількох таких котельень, як «Енергія». Проблем із деревиною для переробки теж немає. До того ж одну установку, яка працює від тракторного приводу, можна перевозити з місця на місце, виключивши зайві транспортні витрати на доставку сировини. Як зауважив заступник голови держадміністрації Богдан Семенович, наступного року тепловіддача такого палива зросте, оскільки тріски реалізовуватимуть лише висушеними, а не так як тепер — просто з-під дробарки.

Відмовилися від газу і в Цуманській селищній раді. І хоч тут уже було змонтовано два газові котли, вирішили поруч із ними поставити ще й твердопаливний «КАЛВІС». Тепер за сезон спалюють лише 30 тонн торфобрикетів. Витрати на опалення приміщення площею 360 квадратних метрів скоротилися більш як у півтора рази.

До речі, селище Цумань може бути прикладом у питаннях використання місцевого палива. У лікарні вже кілька років замість вугілля використовують як паливо торфокрихту і торфобрикет. Це дає змогу за сезон економити 115 тисяч гривень.

Ще більший вигрaш отримали на ВАТ «Цумань», яке виготовляє із цінних порід дерева шпон. Якщо раніше на цьому підприємстві для отримання технологічного тепла щомісяця спалювали по 250 тисяч кубометрів газу, то тепер як паливо використовують відходи виробництва. Економічний ефект від цього нововведення обраховується мільйонами гривень. Водночас зникла і проблема із забрудненням довколишнього середовища.

Війна дірявим вікнам і дверям

Починаючи з 2006 року в бюджетній сфері Ківерцівського району повністю відмовилися від такого виду палива, як кам'яне вугілля. Його здебільшого замінили набагато дешевші торфобрикет, торфокрихта. Як з'ясувалося, через значно меншу зольність брикетів, їх калорійність навіть дещо вища, ніж вугілля.

В Олишків загальноосвіт-

ній школі, де нам довелося побувати того дня, минулого року змонтували новий високоєфективний твердопаливний котел «КЛІПЕР-K820». Якщо на старому котлі за сезон спалювали 157 тонн торфобрикетів, то на новому лише 65 тонн удвічі дешевшої торфокрихти і 135 кубометрів дерев'яних трісок. Економія на паливі становить майже 50 відсотків. І це за того, що до котельні підключили розташований поруч зі школою дитячий садок. До речі, в останньому на електроопалення за рік витрачали 90 тисяч гривень. Тепер ці видатки скоротяться в кілька разів.

Таких прикладів у районі можна навести десятки. Уже п'ятий рік тут серйозно займаються питаннями енергозбереження. До того ж розв'язують цю проблему в комплексі: починаючи від утеплення приміщень, заміни вікон, монтажу високоєфективного котельного обладнання і закінчуючи монтажем теплоізоляції труб. Так за 2009 рік у бюджетних установах було

вив ім завдання: забезпечити нас торфокрихтою. Вони ж мають намір установити там навіть обладнання для виготовлення торфобрикетів. Дивує, що в 2002 році, коли торфобрикетний завод у Журавичах ще працював, у Журавичівській школі котельня використовувала не дешевий місцевий торф, а вугілля. Таке марнотратство було і в сусідніх Берестянах, Омельному та інших селах. Це якоюсь мірою і згубило завод. Тепер будемо виправляти ситуацію.

Якби не високі тарифи

Не менш ефективно працюють у Ківерцівському районі і над економією електричної енергії. Протягом минулого року тут замінено 2234 освітлювальні лампи розжарювання на енергоощадні, що дало змогу зекономити 137 тисяч кіловат-годин електроенергії на суму 103 тисячі гривень. У дитячих навчальних закладах сіл Липне, Дерно, Карпилівка, Омельне, Городище, селища Цумань замість ста-

НАША ДОВІДКА

Волинь посідає перше місце в державі за запасами торфу. Вони становлять 372 мільйони тонн, або 21 відсоток загальноукраїнських. За щорічним видобутком торфу — 207 тисяч тонн — область поступається лише сусідній Рівненській (207 тисяч). На ці дві області припадає понад 60 відсотків усього загальнодержавного видобутку.

встановлено 257 енергозберігаючих віконних та дверних блоків. Реалізація лише цього заходу дасть змогу зекономити за рік теплоенергії на 770 тисяч гривень.

Позитивні зрушення в питаннях енергоощадності в Ківерцях пов'язують насамперед із теперішнім головою райдержадміністрації Леонтієм Кричкевичем. Саме він узав'язав напрям на більш широке використання в котельнях місцевого палива, впровадження сучасних енергоощадних технологій. Однак не бракує і проблем, які значно гальмують цю роботу.

— Прикро, що мої попередники не змогли зберегти торфобрикетного заводу в селі Журавичі. Підприємство, яке могло б працювати ще не одне десятиріччя і забезпечувати нас дешевим місцевим паливом, розібрали на металобрухт, — обурюється людською безгосподарністю Леонтій Кричкевич. — Тепер завозимо його з двох торфобрикетних заводів сусіднього Маневицького району. Це зайвих 50—70 кілометрів. Чимало сподівань покладаємо на відновлення розробки торфовищ поблизу села Сильне. Сьогодні зустрічався з підприємцями, які планують займатися цією справою. Поста-

НАША ДОВІДКА

Ціни на паливо станом на 1 січня 2010 року: вугілля — 500 грн./т; торфобрикет — 350 грн./т; відходи торфобрикетів (крихта) — 180 грн./т (усі ціни з видатками на перевезення); електроенергія — 0,70152 грн. за 1 кВт-год. (середня ціна за 2009 рік); природний газ — 2665,506 грн. за тисячу кубометрів; тріска дерев'яна — 140 грн. за 1 кубометр (з ПДВ).

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

На знімках: директор комунального підприємства «Енергія» Леонід Васильченко; ось такі тріски спалюють у котельні КП «Енергія» замість газу; попри свою велику потужність котли «КАЛВІС-950М» досить компактні.

Фото автора.

Ідея створення електромобілів виникла в четвертокурсників під час вибору тем курсових робіт

Перший в Україні обласний комп’ютерний клас для інвалідів відкрито у приміщенні Центру реабілітації молодих інвалідів у Харкові, *повідомляє Укрінформ*

Столична влада оцінює будівництво канатної дороги для огляду міста туристами у 12 млн. євро, розповів в. о. заступника голови КМДА Ігор ДОБРУЦЬКИЙ, *повідомляє Укрінформ*

ОГОЛОШЕННЯ

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) від 17 травня 2010 р. порушив провадження по справі № Б-50/86-10 про банкрутство ТОВ "АРКА Компані" (61002, м. Харків, вул. Сумська, 68; п/р 26000961052873 у філії ЗАТ ПУМБ, м. Харкова, МФО 350385, код 32763326). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Вакуленка В. В. (ліц. АБ № 176218 від 07.09.2005 р., 61045, м. Харків, вул. Шекспіра, 12-А, к. 5-А, тел. 773-01-30). Претензії приймаються протягом місяця.

Постановою господарського суду Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) від 14.06.2010 р. по справі № Б-50/63-10 фізичну особу-підприємця Косінова Олександра Ігоровича (дата народження 30.01.69 р., ідентифікаційний номер 2523211650; зареєстрований за адресою: 61080, м. Харків, проспект Гагаріна, 314-А, кв. 18) визнано банкрутом. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Вакуленка В. В. (ліц. АБ № 176218 від 07.09.2005 р., 61045, м. Харків, вул. Шекспіра, 12-А, к. 5-А, тел. 773-01-30). Претензії приймаються протягом місяця.

Постановою господарського суду Харківської обл. (Держпром, 8-й під'їзд, майдан Свободи, 5, м. Харків, 61022) від 02 червня 2010 року по справі № Б-27/131-10 ФОП Подольного Володимира Івановича (код 1912306612, 64200, Харківська обл., м. Балаклія, вул. Молодіжна, 1-А, кв. 116) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Цимберова Дмитра Ілліча (ліц. АВ № 347104 від 06.08.2007 р.; м. Харків, вул. Бакуліна, 9/13, кв. 52). Вимоги кредиторів приймаються протягом 60 днів з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) від 10.06.2010 року по справі № 4/16 визнано банкрутом ТОВ «Іваноселищенський» (Полтавська обл., Глобинський р-н, с. Іваново Селище, код ЄДРПОУ 30951223). Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Бончака Степана Антоновича (ліцензія АВ № 499157 від 26.01.10 р.; адреса: 39600, м. Кременчук, вул. 50 років СРСР, б. 29, кв. 6). Заяви з претензіями до боржника приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Господарським судом Волинської області Постановою від 03 червня 2010 року по справі 7/58-Б було визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру по відношенню до Фізичної особи-підприємця Котової Лони Олександрівни (Волинська область, Луцький район, с. Лище, Код 2832515443). Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Михайловського Сергія Володимировича, ліцензія Державного департаменту з питань банкрутства серія АВ № 456306 від 15.01.2009 р. Поштова адреса: 43000, м. Луцьк, вул. Ландау, 1. Тел.: 067 361 75 85.

Тамаш Беркі — угорським підприємцем: «Ідіть в Україну, поки великий світовий бізнес не прокинувся...»

Керівник відділу з питань економіки Посольства Угорщини в Україні Тамаш Беркі до Києва прибув 1989 року — ще в Радянський Союз — наладжувати міжрегіональні зв'язки. Коли ще мало хто усвідомив, що в столиці УРСР з'явилося іноземне торгове представництво — не в Москві, а в Києві! Якби хто тоді сказав, що воно буде перше у щойно створеній незалежній державі, то такого сприйняли б за божевільного. Утім, сам торговий представник Угорщини не сумнівався у цьому, оскільки в його країні перебудовні процеси вже набирали силу.

Тамаш Беркі всі ці роки з невеликими перервами працював у Києві й сам каже про своє перебування в Україні, що він тут — наполовину вдома. Насправді так: не лише тому, що за дружину взяв українку з Черкащини, а двійко його дітей навчалися у київських школах, а й тому, що щиро вболіває за все, що відбувається в нашій країні. І його знають практично у всіх регіонах: торговельний оборот між двома країнами дедалі зростає — також і завдяки Тамашу Беркі, який нині закінчує свою роботу в Києві. Про прожите і пережите, про Україну — у розмові з ним кореспондента «Голосу України».

— **Пане Беркі, які перспективи ви бачили 20 років тому у співробітництві уже не соціалістичної Угорщини і ще радянської України?**

— Я бачив величезний потенціал міжрегіонального співробітництва з Україною. У ра-

зі, якби Україна обрала той самий шлях, що й Угорщина — демократизації і ринкових реформ. Але тоді спрацювали інші механізми. Які саме — ясно простежується у працях американського політика Бжезінського. Та й чимало «фахівців» переконували українців, що саме вони годують не лише «москаля», а й цілий світ, і що коли перестануть це робити, то для них швидко в Україні настане рай, і всі стануть мало не багатими. Дуже приваблива політична приманка, котра не має нічого спільного з економічними інтересами. Тоді ще мало хто говорив про глобальний світ, де головну роль відіграє інтеграція, а не дезінтеграція.

— **У зв'язку з розвалом Радянського Союзу?**

— Загалом і зокрема. Тоді я писав в аналітичних звітах: Україна — одна з найрозвинутіших країн світу, має такі технології, які є далеко не у всіх.

Приміром, у літакобудуванні: літака Аеробус-380 не було ще й у кресленнях, а «Мрія» Антонова, чий технічні параметри досі ніхто не перевершив, вже літала! Хто володіє такими машинами, той цілком володіє технологіями. Тож насправді перспективи в Україні в цій галузі були величезні, але... за умови її тісної економічної інтеграції з Росією. Адже на ці українські досягнення колись працював увесь Радянський Союз, який здійснював програму кооперації, котрої доти у світі не існувало. Та й жодна країна самотужки з таким завданням не впоралася б. Україна, тобто її політики, обрали інший шлях, результати якого не забарилися: зірвалися домовленості щодо поставок «антонових» для збройних сил європейських країн. Можна назвати ще багато прикладів, але в історії немає умовного способу: «Що було б, якби». У цьому немає сенсу, але вивчати: «Що було б, коли б», аби не повторити помилок — надзвичайно важливо...

— **Але ж, нехай там що, а Україна хоч і сьак-так, а виборсувалася з криз, провалів, інфляцій...**

— Так, через п'ять років ми всі дуже розумні, й бачимо помилки куди краще, ніж доти. Щодо виборсування, то я б сказав, що Україна це робила всупереч політиці деяких керівників держави, її лідерів, які не усвідомлювали загроз дезінтеграції, та й досі не всі вони це усвідомлюють. Колишня система розвалилася і на її обломках почали створюватися нові бізнес-структури, котри-

ми управляли дуже потужні особистості. Вони створили острови — економічні утворення, які зможуть пережити безлад і вистояти в економічних кризах. Принаймні я бачу, що Україна підійшла до тієї межі, від якої чітко простежується, куди саме вона прямує. Це, як і її передбачуваність, відзначають також керівники Євросоюзу, в який Україна прагне інтегруватися.

— **А якщо говорити про торгово-економічні відносини України та Угорщини...**

— Вони пережили різні часи, але зростання товарообороту було постійне, за винятком минулого року. Останні п'ять місяців спостерігається стабільне зростання показників. Звичайно, угорським підприємцям доводиться пристосовуватися до правил гри, які часто змінюються. Важливо, що співробітництво наших країн здійснюється у таких народногосподарських галузях, як машинобудування, металургія, хімічна промисловість. Звичайно, тутешнє суспільство охоплене корупцією, якої бояться західні інвестори та великий бізнес. Але я раджу угорським підприємцям: «Ідіть в Україну, тут є можливості для розвитку підприємництва. Ідіть, поки великий світовий бізнес не прокинувся і не помітив цих можливостей. Тим паче що Угорщина була і присутня на українському ринку».

Інтерв'ю взяла
Валентина ПИСАНЬКА.

На знімку: керівник відділу з питань економіки Посольства Угорщини в Україні Тамаш Беркі.

На Поліссі — чорничні «жнива»

Вранці, їдучи у відрядження, на околиці села Малушка, що в Березнівському районі, помітила дитячий гурт, який, судячи з прив'язаних до поясів скляночок-поберушок, прямував до лісу за чорницями. Уже під кінець робочого дня біля дворів малеча із синіми від ягід долонями пропонувала їх автолюбителям, що проїжджали через село. Не втрималась, зупинилась. Хлопчина років семи-восьми (найменший із гурту) називає ціну за літр — десять гривень. Не торгуюсь, знаючи змалечку на власному досвіді, як важко збирати чорниці. Задоволене хлоп'я радісно біжить у двір, показує купюру матері: мовляв, дивись — заробив. Вона гладить сина по голові і каже:

— Молодець, — а потім, киваючи на старших, продовжує:

— Так вони у мене заробляють собі на зошити, приладдя у школу... Все ж тепер дороге. А у мене четверо дітей шкільного віку, тож щоб відправити їх по-людськи у школу, ой скільки грошей треба...

Зрештою, чорничні «жнива» на Поліссі — це можливість багатьом сім'ям (а тут, до речі, чимало багатодітних родин) поправити свій сімейний бюджет. Тож щойно з'явилися перші ягоди, люди днюють у лісі. Кажуть, цього року чорниці вродили рясно, але через часті дощі дозрівають повільно.

А цю жіночку із двома доньками-близнючками та немовлям у візку (на знімку) ми зустріли у лісі за чотири кілометри від села Мушня Рокитнівського району. Одна з дворічних близнючок пила молоко з пляшечки, друга — погойдувала колиску, щоб заспокоїти немовля — така собі нянька, допоки мама у чорничнику збирає ягоди.

— Як ви наважились з такими маленькими дітьми до лісу податися? — цікавимося у молоді, але вже багатодітної мами.

— Життя змусило. Годувати та одягати дітей треба. А для цього гроші потрібні. А де ж їх знайти, як не в наших лісах? — каже вона.

— Куди ж діваєте ягоди? Заготівельникам здаєте?

— Я що, не маю розуму, щоб свій труд за копійки продавати, а заготівельники щоб на мені наживалися? Відвезу в Рівне, Київ чи Львів — дарма, що добу потрачу, зате виручку матиму. Наші ж заготівельники беруть чорниці по такій ціні, ніби ми їх коробками черпаємо з наших лісів. Тут спину пологнеш, поки відро надибаєш. Та ще й з дітьми, які час від часу відволікають і потребують уваги.

Жіночка справді має рацію: заготівельники не дуже щедрі на ціну. У Володимирецькому районі пропонують по вісім гривень за кілограм (а це півтора літра), в Рокитнівському, було, що й по сім, у Корещівському, як розповіли селяни на ринку «Андріївський» у Рівному, — по десять. Звичайно, перші ягоди, які завжди дорожчі, вигідніше продавати самому — більше заробиш, тож жіночки зранку — на маршрутку і в Рівне. Адже, скажімо, 24 червня на рівненських ринках за літр чорниць правили по десять гривень (а це набагато менше кілограма). А ось у кого немає часу на те, щоб везти зібране до міст, продають ягоди

стихійним перекупникам, які партіями везуть чорниці до мегаполісів і на цьому заробляють і собі копійку. Та й більше платять за ягоди тим, хто їх збирає, ніж «офіційні» заготівельники.

На жаль, чорничні «жнива» не обходяться без «перекосів». Адже не всі заготівельники сплачують до місцевих бюджетів податки за збір ягід; дехто із сільських мешканців, їдучи у ліс за чорницями, бере із собою гребінки, завдаючи цим самим великої шкоди чорничникам, які пошкоджуються, а потім відновлюються не один рік; до того ж гребінки захоплюють і ще недостиглі ягоди, які потім збирачі викидають...

Узагалі-то, по собі знаю, чорничні «жнива» вчать цінувати зароблену власним трудом копійку дітей, які замість того, щоб байдкувати з однолітками, збирають ягоди, відмахуючись від надокучливої мошкарні. Одне слово, чорничні «жнива» на Поліссі — у розпалі.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Фото Миколи КИРИЛЬЧУКА.

Що? Де? Почім?

ПРОГНОЗНІ ЦІННИКИ ЛИПНЯ

На мій погляд, зростання споживчих цін стимулюватиме активізація промислового виробництва — з одного боку, а також підвищення адміністративно регульованих енерготарифів і соціальних стандартів — з другого. Сезонне розширення асортименту сільськогосподарської продукції і стабільний курс гривні унеможливлять гіпотетичні цінові несподіванки, а інфляція послуг (житлово-комунальних, освітніх, з охорони здоров'я) навряд чи вийде за межі, які уряд не передбачив заздалегідь.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Зниження роздрібних цін на продукти харчування, які мають найбільшу питому вагу в індексі інфляції, відбувається на тлі млявого зростання доходів домогосподарств, що змушує виробників утримувати внутрішній попит за рахунок здешевлення своєї продукції. Це пригнічує монетарну складову інфляції, але водночас обмежує ресурси виробників для повноцінного розвитку, гальмує насичення товарної пропозиції. Разом з тим дефляційний період, як на мене, вже закінчується, на що вказують такі деталі, як незначне зростання роздрібногo товарообігу в травні, а також нестримне збільшення дефіциту коштів для фінансування бюджетних видатків, що провокує уряд вдаватися до емісійних джерел їхнього покриття.

БЕНЗИН ВИСОКООКТАНОВИЙ — середня вартість літра А-95 зростає до 7,9 гривні, А-92 — до 7,5 гривні, дизпального — до 7,0 гривень.

Я виходжу з того, що роздрібні ціни на нафтопродукти уникнуть заявленого експертами лінійного подорожчання після підвищення акцизів, але що зростуть, то це очевидно. Свого роду ціновим амортизатором виступить тенденція до зниження світових цін на нафту і збалансованість пропозицій на внутрішньому ринку. Тож я очікую подорожчання А-95 в середньому на 10—15 копійок за місяць. Як на мене, уряд утримається від встановлення імпортного мита на нафтопродукти, хоча для цього є неабиякі резони (завантаження власних НПЗ, захист від білоруського імпорту тощо).

БОРОШНО — зниження середніх роздрібних цін у межах 10 копійок на кілограмі.

Борошно подешевшає внаслідок падіння вартості зерна, наявності істотних обсягів перехідних залишків на початку нового маркетингового року, райдужних прогнозів стосовно врожаю зернових цього року на тлі готовності низки євробанків інвестувати в зерновий сектор АПК.

ХЛІБ — подорожчання в середньому на 2 відсотки.

Хліб та вироби з нього зберігатимуть тенденцію до подорожчання внаслідок зростання його собівартості, складовими якої є заробітна плата, електроенергія, вартість кредитів.

КРУПИ — зниження роздрібних цін у середньому на 5 відсотків.

Сезонна тенденція до подешевшання круп збережеться через ослаблений споживчий попит і переорієнтований товар у попередні місяці.

МОЛОКО, МОЛОКОПРОДУКТИ — подешевшання в середньому на 8 відсотків.

Цього літа ціни на молочну продукцію стануть більш доступні, ніж торік, з огляду на відновлення дотування виробників приватного сектору і наміри МінАПК обстоювати на законодавчому рівні часткову компенсацію будівництва молочних ферм.

М'ЯСО: подешевшання кілограма свинини і яловичини в середньому на 5—8 гривень, курятини — на 5 гривень.

Сезонну стабільність цін на м'ясо забезпечить збільшення його виробництва і реалізації, яке за темпами випереджає зростання доходів домогосподарств.

ОЛІЯ — подорожчання літра в середньому на 1—2 гривні.

Я виходжу з того, що економічних передумов для зміни цінників на олію немає жодних, але ціни можуть піднятися символічно на сезонному зростанні споживання цього продукту.

ЦУКОР — подорожчання кілограма в середньому на 3—4 гривні.

Як на мене, цінові коливання у зв'язку з відкриттям сезону «варенняваріння» будуть незначні через затовареність приватних господарств і присутність на ринку стабілізуючого продукту — тростинного цукру, а також завдяки посиленій увазі в цей період до торгівлі з боку контрольних органів.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

На думку багатьох експертів, теперішні фінансові негаразди на європейському континенті створюють непогані перспективи для залучення інвестицій в нашу країну. В найближчі десять років інвестиційний потенціал АПК України, згідно з доповіддю ООН і Організації економічного співробітництва та розвитку, стимулюватиме зростання світового попиту на сільськогосподарську продукцію. До 2020 року ціни на продовольство у світі зростуть на 15—40 відсотків. За оцінками експертів, зростання сільськогосподарського виробництва в Україні може сягнути 29 відсотків. Водночас у найближчі два-три роки різких цінових коливань не очікують.

ОВОЧІ — подешевшання в середньому на 15 відсотків, **ФРУКТИ** — подешевшання в середньому на 2—5 відсотків.

Літо — пора, коли овочі та фрукти стають доступніші, так буде й цього липня, але доведеться рахуватися з втратами фруктів (особливо ягід) через сувору зиму, а також з присутністю на ринку недешевого імпорту.

АЛКОГОЛЬНІ НАПОЇ: зростання середніх роздрібних цін на горілку на 20 відсотків, коньяк — на 15 відсотків, натуральні вина — на 15 відсотків, міцні вина — на 25.

Уже в травні в країні різко зросло виробництво алкогольних напоїв, але цього виявиться недостатньо для відмови від перегляду цін унаслідок зростання акцизів.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

В адміністрації Президента схиляються до того, що низька цінова динаміка дасть змогу закінчити рік з інфляційним показником, меншим за 10 відсотків. При цьому, як правило, зважають на оптимістичні прогнози врожаю зернових, який, справді, може зменшити інфляційний тиск. Але головні стимулятори — адміністративне підвищення вартості послуг та емісійні наслідки монетарного характеру — дотепер породжують сумніви в досягненні оптимістичних очікувань уряду.

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ — зростання тарифів у середньому на 10 відсотків.

Як на мене, переговори з МВФ стосовно відновлення кредитування України пришвидшать такий непопулярний крок, як підняття тарифів на житлово-комунальні послуги. МінЖКГ уже заявило про свою готовність розпочати цей процес зі столиці, де тарифи, як очікується, зростуть на 15—20 відсотків.

ТРАНСПОРТНІ ПОСЛУГИ: зростання середньої вартості пасажирських перевезень залізницею на 5 відсотків, авіаперевезень — на 10 відсотків, послуг комунального транспорту — на 5 відсотків.

На мій погляд, сезонне зростання пасажиропотоків у зв'язку з відпускним періодом стане доброю нагодою для всіх видів транспорту підняти плату за проїзд.

ТУРИСТИЧНІ ПОСЛУГИ — зростання в середньому на 15 відсотків.

Розпал курортного сезону принесе низку сюрпризів (у Криму, наприклад, відпочиватиме менше українців і більше росіян, ніж зазвичай), але що вартість відпочинку в Україні і за її межами корелюватиметься з річним показником інфляції, то це, як мінімум.

ОФІЦІЙНИЙ КУРС — 7,91 грн. за 1\$.

У липні ми спостерігатимемо активніший попит на валюту у зв'язку з відпускним періодом, але це не позначиться на стабільності курсу гривні.

Сергій ВЛАД.

РЕГІОНАЛЬНИЙ МОНІТОРИНГ

➤ **КИРОВОГРАД**

Зростає товарообіг

Перевірка фахівцями державної інспекції з контролю за цінами в області засвідчила тенденцію до стабілізації та незначного зниження вартості овочевих продукцій, зростання середніх роздрібних цін на крупу гречану (на 0,5 відсотка) та цукор (0,01). Практично не змінилися ціни на яловичину та свинину (37,99 та 41,05 гривні за кілограм, відповідно). Водночас спостерігається зниження середніх роздрібних цін у підприємствах торгівлі на рис (на 1,5 відсотка), яйця курячі (на 1,6 відсотка).

Найбільш проблемною є цінова ситуація на молочну продукцію, що обумовлено практично відсутністю місцевих товаровиробників.

Обсяг роздрібногo товарообігу в розрахунку на одну особу в середньому за місяць становив 305,68 грн. Найактивніше скуповувались жителі Кіровограда (714,77 гривні), Ульяновського району (398,16 гривні) та Олександрії (380,61 гривні).

Ольга ПИЛИПЕНКО.

➤ **ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ**

Ясчня з салом — обід для бідних

Хоч як дивно, а саме ці продукти стали одними з найдешевших на ринку. За свідченням статистики, протягом місяця найбільше подешевшали яйця — майже на третину. Та й кілограм сала можна купити лише за 10—12 гривень. Загалом в області офіційно зафіксована дефляція: ціни знизилися на 0,7 відсотка. При цьому на споживчому ринку на продукти харчування вони впали на 1,8 відсотка. Трохи дешевшими стали молоко та молочні продукти. Однак дочекатись сезонного обвалу молочних цін покупцям так і не вдалось. Дешо менше споживачі платили за овочі, фрукти, борошно, цукор та рис.

Наче в протипагу тому, що нижчою стала ціна на яловичину та сало, збільшилась вартість м'яса птиці. Крім того, зафіксоване подорожчання хліба. Це сталося через те, що окремі пекарні підняли вартість деяких сортів свого хліба. Не зуміли втриматися на місці ціни на рибу й рибопродукти, подорожчали макарони та кондитерські вироби.

Ірина КОЗАК.

➤ **ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ**

«А краще в магазині купувати...»

Це слушне зауваження героя мультфільму, пса Шаріка, сьогодні актуальне і для споживачів Донецької області. Правда, якщо для чотирилапого друга головним аргументом була кількість кісток у шматку, то для покупців — ціна. А вона, як свідчить аналіз обласного управління із контролю за цінами, в магазинах нижча, ніж на ринках. Середня вартість кілограма яловичини І категорії в організованій торговельній мережі — близько 37 гривень, свинини — 41 гривня, курятини — близько 18 гривень. Тоді як на ринках ці продукти продаються в середньому на півтори-дві гривні дорожче.

Протягом останніх трьох місяців ціни на основні продукти харчування на ринках Донецької області залишалися стабільними, а в деяких випадках навіть знизилися — наприклад, на молочні продукти. Проте це пов'язано із сезонністю та збільшенням виробництва молока в приватних господарствах. І в магазинах, і у приватників літр молока коштує однаково — близько 6 гривень. А от за домашню сметану на ринку правлять удвічі більше — 30—40 гривень за кілограм, тоді як магазинна обійдеться в 15—18 гривень. Незмінною залишається ціна на курячі яйця — близько п'яти гривень за десяток. І рафіновану олію в магазині, й нерафіновану — на ринку — можна придбати за 11 гривень за літр. В організованій торгівлі дещо вища ціна на вершкове масло — близько 48 гривень за кілограм, тоді як на базарі — на 5 гривень дешевше.

Із сезонних овочів і фруктів найбільшу динаміку до зниження вартості демонструють огірки: за місяць ціна впала втричі — до 2,5 гривні за кілограм. Інші овочі також подешевшали з початку літа, хоча й не так суттєво. Кілограм капусти на донецьких ринках можна купити за 3—4 гривні, цибулі — за 8—10, моркви чи буряка — за 8, картоплі — за 5 гривень. Падіння курсу євро ніяк не позначилося на ціні імпортованих товарів повсякденного вжитку, як-то прального порошку, зубної пасти тощо. Продавці не бажують відмовлятися від додаткових прибутків.

За даними обласного управління статистики, середня номінальна заробітна плата на Донеччині у квітні становила 2448 гривень — це на 3,6 відсотка більше, ніж у попередньому місяці.

Ліна КУЩ.

➤ **ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ**

М'яса стало менше

Сподівання споживачів на літнє здешевлення м'ясо-молочної продукції не справдилися. Хоч і багато жінок-молочниць щодня везуть свій товар на обласний ринок, але літр молока як коштував зимою 5 гривень, так на цій позначці й «завис». Як і раніше, задорогі для «худих» гаманців більшості городян сир м'який, сметана і масло.

Менше в літню спеку почали завозити на продаж м'яса, однак ціна на яловичину та свинину не впала. Невдоволені сьогоднішньою торговицею продавці сала. З масовою появою на прилавках ринку «зеленої» продукції садів та городів попит на стратегічний український продукт різко впав. І тепер кілограм підчервини можна виторгувати за 10—15 гривень. Проте, за делікатес «з прорістю» правлять по 45 гривень.

Очевидно, більше не повернеться на споживчий ринок докризова ціна на цукор. Бо немає найменшої надії на відновлення в області майже двох десятків розвалених цукрозаводів. Тому домогосподарки марно шукають по торговельних рядах дешевих, «урядових», солодких кристалів для консервації улюбленої полуниці. «До сезону варення», — поінформувала продавець цукру на центральному ринку, — кілограм піску коштував 8,50, а тепер нам завозять його по 8,75 гривні». Утім, можна побачити в продажу також цукор і за 8,90, а в сільській місцевості — й за 9—10 гривень.

Лілія ТИТАРЕНКО.

У Київському зоопарку померла самка гаяла на ім'я Туай, повідомляє Укрінформ

Британська нафтова компанія «Брітіш Петролеум» витратила вже 2,35 млрд. доларів на ліквідацію наслідків розливу нафти у Мексиканській затоці, повідомляє Укрінформ

Від теплових електростанцій вимагатимуть дотримання європейських екологічних стандартів

Шкідливі викиди слід скоротити у 6—10 разів. Чи готові до цього вітчизняні енергетики?

Труба Зуєвської теплоелектростанції піднімається на 330 метрів. Станцію споруджували із розрахунку на потужне виробництво, тож і викиди до атмосфери планували відповідні. За словами заступника директора департаменту стратегічної політики і перспективного розвитку ПЕК Мінпаливенерго Миколи Борисова, питання про розвиток теплової генерації в Україні гостро постало після аварії на Чорнобильській АЕС. До того моменту блоки, які працюють на вугіллі, мазуті та газу, планувалося поступово виводити з експлуатації. Атомна енергія видавалася дешевою і безпечною. Сьогодні до теплових електростанцій знову прикуто увагу. Адже вугілля — головний енергоносіє країни.

Грами перетворюються на мільйони

«Ще наприкінці 80-х років було зроблено глибокий аналіз щодо вибору можливих майданчиків для будівництва нових ТЕС. З'ясувалося, що таких територій в Україні майже не залишилося, — зазначив

М. Борисов. — Гостро стояла екологічна проблема: необхідність розташовувати поруч з енергоблоками і засоби газоочищення, передусім від пилу, оксиду сірки та азоту. Використання нового обладнання за обсягами капіталовкладень видавалося дешевшим. Тому було розроблено план реконструкції існуючих ТЕС».

Старший оператор енергоблока № 2 Зуївської ТЕС Олександр Кошельников не без гордості зауважує, що на блоці витрачається 356 грамів умовного палива на один кіловат електроенергії. «Це один з найкращих показників в Україні, а може, і в усьому СНД, — пояснює співрозмовник. — У середньому на вітчизняних ТЕС витрачають близько 400 грамів палива на кіловат». На цьому блоці працює обладнання, розроблене ще в 60—70-ті роки минулого століття. А на сусідньому енергоблоці №1, де щойно завершилася реконструкція, на виробництво одного кіловата іде лише 342 грами палива. Така економія — результат модернізації, яка тривала понад сім місяців і

обійшлася компанії «Східенерго» майже у 184 млн. гривень.

Повузлова реконструкція включала модернізацію турбіни, котла, електрофільтра, комплексного розподільчого пристрою, електрообладнання. Головним нововведенням стало впровадження повномасштабної системи контролю і управління енергоблоком. Партнерами проекту виступили провідні українські та зарубіжні компанії. Виконана робота дозволила наростити встановлену потужність енергоблока на 20 мегават, підвищити діапазон маневреності та коефіцієнт корисної дії. За рахунок скорочення питомої витрати палива економія становитиме 29 мільйонів гривень на рік.

Зуївська ТЕС — наймолодша теплова електростанція в Україні: її введено в експлуатацію в 1982 році. Але обладнання, розроблене ще за радянських часів, потребує оновлення. Навіть напис на одному з котлів: «Завод «Червоний котельник» видається історичним. Що казати про інші станції, чий вік перевищує 40—50 років!

Чому в Європі немає териконів?

Ще один результат реконструкції — вперше на Зуївській ТЕС споруджується установка із сіркоочищення. На цьому етапі сірка пов'язуватиметься з пилом та осідатиме на електродах електрофільтрів. Поки що енергетики «вписуються» в українські нормативи припустимих викидів до атмосфери. Але незабаром постане проблема відповідності більш жорстким європейським нормам. Тому підприємці діють «на випередження», хоча таких прикладів у галузі небагато.

«Україна прагне стати членом Європейської енергетичної співдружності. Після ратифікації протоколів парламентом у нашої країни з'явиться зобов'язання дотримуватися норм викидів забруднюючих речовин до атмосфери відповідно до європейських стандартів, — розповів генеральний директор

ТОВ «Східенерго» Геннадій Туранов. — Наприклад, по сірці нам потрібно буде досягти зниження викидів у десять разів, по пилу — у шість-вісім разів. Це великі витрати на модернізацію. За нашими оцінками, для досягнення цих цілей Україна потребує близько 25 мільярдів доларів, із них «Східенерго» — 4—4,5 млрд. дол. Це дуже великі гроші й дуже короткі терміни. Тому ми вже зараз на рівні держави повинні складати комплексну програму із досягнення вимог екологічних стандартів Європи».

Фахівці вважають, що нині потрібно говорити про перехідний період для української теплової енергетики та шляхи фінансування реконструкції підприємств. У тому числі — шляхом залучення коштів, які енергетики сплачують за забруднення навколишнього середовища.

«Сьогодні розроблено механізм залучення кредитних ресурсів, які повертаються за рахунок інвестиційної складової, — пояснив представник Мінпаливенерго Микола Борисов. — Технологічна частина погашається в обсязі 80 відсотків, а екологічна — 95 відсотків від інвестпроекту. Тобто ми створюємо

такі умови, щоб у нас впроваджувалися бодай пілотні зразки сірко-азотоподавлення. На жаль, Україна, порівняно з Європою, перебуває в такому неприглядному становищі. І зараз експертиза нових проектів із реконструкції не проходить без включення установок з очищення».

У «Східенерго» подумують і про використання золовідвалів — накопичень промислових відходів після спалення вугілля. «Торік ми їздили до Великобританії, були у північній частині країни, — пригадав виконавчий директор компанії ДТЕК Юрій Риженков. — І не побачили жодного терикона, жодного золовідвалу. Це дуже сильно здивувало, бо ми відвідували теплові електростанції, спускалися до шахт, — але відвалів не було. Як з'ясувалося, це «добро» там утилізується під час будівництва автошляхів, житла. Фактично іде на розвиток економіки». Виконавчий директор зазначив, що компанія вивчає технології переробки золовідвалів і вітала би підприємців, які б зацікавилися такими відходами та використали б їх у будівництві.

Ліна КУЩ.
Фото автора.

Діти розуміють, хто головний ворог лісу

У Криму підбили підсумки дитячих конкурсів на тему «Людина і ліс»

Ліс і людина. Кожна дитина бачить цей зв'язок по-різному. Проблеми й загрози зеленим насадженням, хай то буде пожежа, що спалахнула, або покинуте на галявині сміття, зламана гілка або спилане дерево, не залишають наших дітей байдужими. Вони розуміють: більшість лих лісу приносить людина. Але вони знають і про те, що є люди, котрі захищають ліс, допомагають йому вижити в урбанізоване й науково-технічне століття.

Викласти своє бачення взаємин між людиною і лісом запропонували школярам працівники лісового господарства Криму. У рамках всеукраїнської акції «Майбутнє лісу у твоїх руках», проведеної на території півострова республіканським комітетом автономії з лісового й мисливського господарства разом із кримською організацією товариства лісників України, учні шкіл із усіх регіонів Криму взяли участь у конкурсі дитячого малюнка та написанні твору.

Протягом місяця діти старанно пробували себе в прозі й образотворчому мистецтві на задану тему. Потім державні лісові господар-

ства разом з міськими й районними відділами освіти визначили кращі конкурсні роботи та передали їх до Республіканського комітету АРК з лісового й мисливського господарства.

Церемонія нагородження переможців республіканського етапу обох конкурсів відбулася на початку червня. Вибрати й визначити кращих авторів виявилось непросто, зізналися організатори. На конкурси було надіслано кілька десятків робіт. Довелося їх відбирати відповідно до умов проведення конкурсів, наприклад, малюнки, виконані фломастерами, не потрапляли під формат,

ненської школи Білогірського району за твір «Ліс — наше багатство!».

«По тому, як ми ставимося до насаджень, можна судити про наш культурний рівень. А чи знаєте ви правила поведінки в лісі? Скільки лісу згорає щорік від неправильного поводження в ньому?! Адже справедлива відома приказка: «З одного дерева можна зробити мільйон

сірників, а одним сірником можна спалити мільйон дерев» — написала Аня.

Почесне друге місце посіла Тетяна Сударикова, котра вчиться в 7-Б класі Джанкойської ЗШ №1, за роботу «Життя дерева». Її творчий задум зводиться до дружби і зради між маленькою дівчинкою та гарним деревцем, що росте в лісі. За сюжетом дівчинка часто приходила й спілкувалася зі своїм другом, вони ділилися одне з одним найпотемнішим. Але одного разу вона прийшла й обламала найкрасивіші гілки, щоб порадувати маму. Дереву стало неймовірно боляче і сумно. Зрадиство й біль минули з часом, тоді, коли в дерева з'явилася нова подруга, яка на відміну від попередниці ніколи його не кривдила.

Третє призове місце присудили Русланові Архітку, учневі 8-го класу освітньої школи Джанкойського району за твір «Не губи природу, людино!». Цей хлопчик, котрий живе в посушливому степовому регіоні Криму, часто бував у ялинковому лісі й, надихнувшись південнобережною природою, склав гарні вірші.

Ось уривок з вірша Руслана.
В сквері гроздьє калини горят,
Уже пошел десятый месяц году.

Ось уривок з вірша Руслана.
В сквері гроздьє калини горят,
Уже пошел десятый месяц году.

Ось уривок з вірша Руслана.
В сквері гроздьє калини горят,
Уже пошел десятый месяц году.

Вы слышали, как ели говорят
В осеннюю и тихую погоду?

А если не слышали, —
Вас приглашаю в лес.
Тропинкой узкой — она не будет против.
Там вытянулись ели до небес,
Вы их язык без словара поймете.

Не менш цікавими виявилися дитячі малюнки. Пальму першості завоювала Анастасія Копилова, учениця 2-го класу Батальненської ЗШ Ленінського району. Друге місце журі присудило Ірині Жидковій, учениці 2-Б класу Старокримської школи-гімназії № 1. Марія Нестерова, учениця 2-Б класу Судакської загальноосвітньої школи №2 також була визнана переможцем, їй присвоїли 3-тє місце.

Усі діти отримали призи і подарунки від організаторів, а як культурно-дозвільну програму для школярів організували пізнавальні екскурсії по ботанічному саду Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського і столичному зоопарку. Кращі роботи відправлять у Державний комітет лісового господарства України, де вони братимуть участь у заключному етапі конкурсів на загальнонаціональному рівні.

Георгій ВЕРВЕС,
Максим ГОЛОВАНЬ.

На знімках: робота Ірини Жидкової; малюнок Анастасії Копилової «На лісовій галявині»; малюнок Марії Нестеренко.

Фото Максима ГОЛОВАНЯ.

«Корупційний ланцюг «міліція — прокуратура — суд» розірвати дуже складно» Так вважають активісти профспілки «Солідарність», які «вступили в бій» з правоохоронною системою

МІЛІЦЕЙСЬКІ ІСТОРІЇ

Пікетуванням обласної прокуратури у Полтаві особливо нікого не здивуєш. Однак акція, яка відбулася тут цими днями, вражала не лише кількістю мітингувальників (близько двохсот чоловік), а й безпрецедентними досі вимогами: відставки ледь не всього керівництва прокуратури. Люди, які прийшли сюди, представляли не лише обласний центр, а й інші куточки Полтавщини. Вони обурювалися неналежним наглядом за розслідуванням вбивств, приховуванням злочинів та іншими порушеннями законодавства.

Особливо емоційними були виступи людей, які стали жертвами ... самих правоохоронців. Зокрема, це й батьки трьох дівчат з Кобеляцького району, які загинули за дивних обставин (люди вважають, що вони були вбиті міліціонерами, а не стали жертвами нещасного випадку). Закидають правоохоронцям й інші злочини, однак, як це зазвичай буває, справи ці розслідуються дуже мляво, усіляко затягуються...

— Обласна прокуратура не бореться з корупцією, а йде з нею пліч-о-пліч. Нині ніхто б і не здивувався, якби тут вивісили тарифи — за закриття кримінальної справи середньої тяжкості — 2 тис. доларів, особливо тяжкі злочини — до 10 тис. доларів і т. д., — каже організатор цієї акції, голова профспілки «Солідарність» Валентин Волошин. — Корупція торкнулася декількох державних структур і боротися з нею потрібно вже на державному рівні радикальними методами. Адже корупційний ланцюг «міліція — прокуратура — суд» розірвати дуже складно.

Валентин Волошин знає, що каже, адже сам став жертвою дій правоохоронців. Однак декілька місяців тому Октябрський районний суд Полтави ухвалив безпрецедентне рішення: стягнути з держави на користь керівника «Солідарності» В. Волошина ... 1 мільйон 981 тисячу 346 гривень 20 копійок! «За моральну шкоду, заподіяну йому незаконним притягненням до кримінальної відповідальності», — сказано в рішенні суду. Також він постановив, що Волошин близько 53 місяців незаконно перебував під судом і слідством, з них 4 місяці і 20 днів — під арештом. Прокурор не раз просив на судових засіданнях визнати провину голови профспілки в здійсненні особливо тяжкого злочину й призначити покарання у вигляді позбавлення волі строком на 13 років. Однак обвинувачення на адресу Волошина не підтвердилися, і вирок про обмеження волі апеляційний суд скасував. Октябрський районний суд Полтави окремою постановою також стягнув моральну шкоду в інтересах 2 активісток профспілки «Солідарність» — Світлани Охріменко й Наталії Довбиш, які теж були арештовані й перебували під вартою. Зокрема, в інтересах Охріменко суд стягнув 300 тисяч гривень, Довбиш — 400 тисяч гривень моральної шкоди.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Про деякі обставини цієї справи розповів один із активістів профспілки «Солідарність» Микола Сітніков:

— У червні 2004 року Волошина досить брутально, з побиттям, затримали правоохоронці. Уже в СІЗО він неодноразово відчував тиск з боку засланих «качок», різноманітні пропозиції, погрози. Згодом слідчі говорили з ним відкрито. Наприклад, погрожували викрасти 15-річного сина (що згодом і зробили), розправитись з ним, або підкинути наркотики, кинуті дружині в камеру до «бомжів» та гвалтівників і т. п., у випадку, якщо Волошин відмовиться підписати заздалегідь підготовлені протоколи допитів. А згодом йому навіть запропонували ... покінчити життя самогубством. Мовляв, смерть усе спише...

Саме тоді керівник профспілки зрозумів, що слідство зайшло в глухий кут, з фальшуванням обвинувачення не вдається і тому треба триматись до кінця. Суд з першого судового засідання побачив, що складу злочину немає, звільнив підсудних-профактивістів з-під варти, рік тривав судовий процес. Згодом кримінальну справу суд направив на додаткове розслідування. Понад чотири роки слідча група (більше 10 чоловік) під наглядом семи прокурорів «трудилися», щоб доказати абсурдне обвинувачення в торгівлі людьми, шахрайстві тощо керівниками об'єднання громадян, яке займається захистом соціально-економічних, трудових прав. А наприкінці минулого року старший слідчий відділу з особливо важливих справ

змушений був винести постанову про закриття кримінальної справи за відсутністю складу злочину та повну реабілітацію обвинувачених. Активісти Полтавської профспілки «Солідарність» чотири з половиною роки знаходились під судом та слідством, краді слідчі, відклавши розслідування вбивств, згвалтувань намагались довести участь їх в злочині, якого вони не скоювали. Права невинних громадян порушувались тривалий час: майже п'ять місяців В. Волошин, Н. Довбиш та С. Охріменко перебували під вартою, тридцять шість місяців — під підпискою про невиїзд, їх майно було тривалий час під арештом. Саме протиправні дії правоохоронців, прокуратури призвели до того, що 55-річна Наталія Довбиш захворіла і нині вона інвалід другої групи, стан її дуже тяжкий. Однак за знущанням над профактивістами лише кілька посадових осіб силових структур отримали дисциплінарні стягнення.

Як бачимо, у цій історії крапку ще не поставлено. Тим паче, що в апеляційних інстанціях навіть сума морального відшкодування не раз переглядалася і «з'їхала» для Волошина до 200 тисяч, та й сама «процедура» виплати цієї суми затримується... Однак, як кажуть, не в грошах справа. Волошин на власному прикладі довів, що «справедливість є, і за неї треба боротися». І тоді, зрештою, восторжествує й закон. Шкода лише, що в нашій країні за це обов'язково треба боротися...

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтавська область.

У столиці активізувалися кишенькові злодії

ЯК НЕ СТАТИ ЖЕРТВОЮ

Особливо відчувають це на собі пасажир маршруток та іншого громадського транспорту. Кияни, виходячи на зупинках, виявляють зникнення грошей та мобільних телефонів.

Нещодавно кореспондент «Голосу України» став очевидцем такої крадіжки. Молода дівчина сіла у переповнену маршрутку на Харківському шосе близько 8.00 ранку. Стояла біля водія. На зупинці «Привокзальна» в передні двері втиснулися двоє молодиків кавказької зовнішності. Стояли позаду студентки, передавали водієві гроші, які пасажирі сплачували за проїзд. Проїхали хвилини п'ять, потім гукнули йому, що сіли не в ту маршрутку, попросили відійти від дверей.

— Мене пограбували. Зник гаманець, — несподівано крикнула дівчина, коли маршрутка їхала вже в районі Ленінградської площі.

Пасажирі почали розглядати підлогу. Однак одна літня жінка сказала, що це марна справа. Адже, найпевніше, викрали гаманець оті двоє молодиків.

— Один із них постійно клав руки на твою сумку, — сказала вона.

Студентка декілька разів перевірила сумочку. Ледь не плакала від хвилювання. Розповіла пасажирам, що грошей у гаманці було небагато — гривень 200. Однак найбільше шкода студентського квитка та перепустки в гуртожиток. У маршрутку аж до кінцевої

зупинки обговорювали крадіжку. Дехто просто благав дівчину відразу звернутися до правоохоронців.

— Я тільки витрачу на це час. Гаманця собі я вже не поверну. Сама винна, треба бути обережною, — заспокоювала себе дівчина.

На жаль, такі крадіжки в столиці непоодинокі. За даними міліції, у 2009 році за такі злочини було затримано приблизно 900 осіб. А загалом по Києву скоєно 2253 кишенькові крадіжки. Невтішна статистика і цьогогоріч. Тільки за перших три місяці затримано 80 осіб.

За словами співробітника департаменту зв'язків із громадськістю МВС України Геннадія Карп'юка, головні труднощі під час затримання кишенькових злодіїв полягають у тому, що недостатньо просто спіймати їх, обов'язково має бути речовий доказ.

— Необхідно зловити «щипача» на місці злочину, вилучити в нього предмет, який він украв, взяти пояснення у потерпілого, задокументувати. А в міському транспорті це все зробити нелегко, особливо в години пік. Буває, що правоохоронці ловлять злодіїв, а речового доказу не знахо-

Фотоетюд Юрія ТИВОНЧУКА.

дять. У метро вони кидають гаманці чи телефони на рейки, і це дуже складно відстежити, — розповідає Г. Карп'юк.

А для тих, хто не бажає потрапляти у подібні ситуації, доречними будуть кілька порад правоохоронців щодо того, як запобігти кишеньковим крадіжкам.

У громадському транспорті сумку найкраще тримати перед собою, щоб її було видно зусібіч. Слід пам'ятати, що найбільше крадіжок вчиняється під час посадки у транспорт. Злодії зазвичай заходять останніми і нерідко встигають витягти гаманець та зістрибнути з підніжки перед зачиненням дверей. Сідаючи у переповнену маршрутку, необхідно заздалегідь приготувати гроші за

проїзд, а не витягати їх на очах усіх пасажирів із гаманця. Як правило, кишенькові злодії діють групою з двох-трьох осіб. Один з них при посадці у транспорт штучно створює штовхання й «вибиває» гаманець чи мобільку з кишені. Через мить викрадене передається напарникові, який спорожнює гаманець і викидає його на підлогу маршрутки, щоб позбутися речових доказів.

Якщо ж ви стали жертвою кишенькових крадігів — негайно повідомте до міліції за телефоном 102, який працює цілодобово. Пам'ятайте, щочасне повідомлення допоможе оперативно затримати зловмисників.

Олександр ПЕКНИЙ.

СЛУЖБА 102

► ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

Пиво 3... наркотиками

В Івано-Франківську останнім часом виявлено дев'ять випадків реалізації наркотиків. Як повідомив начальник міського відділу міліції Валентин Данилюк, одним із місць збуту синтетичних наркотиків став літній пивний майданчик на Вічевому Майдані. Наразі, за його словами, міліція здійснює перевірки. «Якщо це дійсно була точка збуту, — каже заступник міського голови з економічних питань Ярослав Яцишин, — то будемо виносити питання на засідання міськвиконкому і пропонуватимемо її демонтувати».

Проблема так званих пивних майданчиків в Івано-Франківську заявила про себе і з іншого боку. Це стосується тих пивних павільйонів, які перевищили норми дозволеної земельної площі. Від початку літа чиновники виявили 16 підприємств, які порушили умови Договору про розташування літніх майданчиків.

Дарина НАЗАРЧУК.

► ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ

Збирали гроші для поїздки на море

Сім грабєжів протягом однієї години скоїла група з п'яти хлопців, віком 16—18 років у прикордонному місті Могилів-Подільський на Вінниччині. Як пояснили затримані, перехожих грабували, щоб зібрати гроші для поїздки на море.

— Протягом останнього часу до райвідділу міліції почали надходити заяви про те, що на вулицях міста група осіб скоює напади на підлітків, — каже перший заступник начальника Могилів-Подільського райвідділу міліції Віталій Курчик. — Нападників цікавили мобільні телефони, ювелірні прикраси та гроші. Відбирали речі із застосуванням фізичної сили. Працювали в нічні години.

За підозрою у скоєнні цих злочинів затримали чотирьох місцевих жителів та жителя сусідньої Молдови. Порушено кримінальну справу за статтею Кримінального кодексу «Грабіж», що передбачає позбавлення волі на строк від чотирьох до шести років.

Віктор СКРИПНИК.

► КИЇВ

У столиці виявлено два підпільні цехи, що поширювали «піратські» DVD-диски

Інспекторами Держдепартаменту інтелектуальної власності разом зі співробітниками Служби безпеки України були виявлені два підпільні цехи, що незаконно поширювали на території країни контрафактну аудіовізуальну продукцію. Зловмисники орендували в Києві приміщення, де зберігали DVD-диски для подальшого їхнього збуту. Як з'ясувалося, товар поставляли в Україну з Російської Федерації. Хто займався незаконним бізнесом, як довго і який реальний збиток завдано державі, нині з'ясовують правоохоронні органи. За цим фактом вирішується питання про порушення кримінальної справи. Усього вилучено 35 тисяч контрафактних зразків аудіовізуальних творів, що становить майже один мільйон гривень матеріальних збитків.

«З початку року (п'ять місяців) державними інспекторами з питань інтелектуальної власності було проведено 265 перевірок», — прокоментував ситуацію начальник управління контролю з використання об'єктів права інтелектуальної власності Сергій Нікулеско. «Перевіряли комп'ютерні клуби, розповсюджувачів дисків для лазерних систем зчитування та інші суб'єкти, які використовують в господарській діяльності об'єкти інтелектуальної власності. У підсумку було складено й передано до суду 161 протокол про адміністративне правопорушення, вилучено 259 тис. 209 зразків контрафактної продукції на загальну суму 4 млн. 554 тис. 935 гривень».

Марина КОТЕНКО, прес-служба Державного департаменту інтелектуальної власності.

Волошин на власному прикладі довів, що «справедливість є, і за неї треба боротися»

Олімпійський і чемпіон світу з боксу Василь ЛОМАЧЕНКО став почесним громадянином Білгорода-Дністровського. Видатний спортсмен — студент Південноукраїнського державного педагогічного університету імені Ушинського (Одеса). Його тренує батько, Анатолій Миколайович.

Газзаєв задоволений

Футбол. Австрія. Контрольний матч. «Динамо» (Україна, Київ) — «Рубін» (Росія, Казань). 2:0. Голи: Михалик, 60, Хачериді, 72.

«Динамо»: Бойко, Попов (Несмачний, 36), Хачериді, Алмейда (Михалик, 46), Силва, Вукоевич (Гармаш, 46), Єременко (Маграо, 46), Ярмоленко (Калитвинцев, 46), Шевченко (Бертольйо, 46), Гусев (Теміле, 43), Зозуля (Мілевський, 46).

«Рубін»: Рижиков, Калешин, Навас, Баляйкін (Антонюк, 33), Нобоа, Семак, Орехов, Пашулін, Бистров, Текке (Салуквадзе, 33), Бухаров.

Михалик забив, скориставшись передачею Калитвинцева. Хачериді поціливі зі штрафного.

— В обох таймах ми показали змістовну гру, — сказав після зустрічі наставник динамівців **Валерій Газзаєв**. — До перерви мали перевагу у контролі над м'ячем, небезпечних ситуацій біля воріт, але не було реалізації моментів. Єдиний мінус, при стандартних положеннях біля наших воріт двічі втрачали гравців суперника. Але загалом, вважаю, грали непогано, — **цитую тренера офіційний сайт ФК «Динамо» (Київ)**.

За словами Валерія Георгійовича, у контрольних матчах не так важливий результат, як зміст гри. «Другий тайм наша команда провела краще, ніж перший, гра була швидшою. Я дуже задоволений діями кожного футболіста, сьогодні всім дав час показати себе. Кожен із хлопців залишив дуже приємне враження. А перемога у контрольних матчах таки додає позитивних емоцій у підготовчій роботі», — сказав тренер.

***

Контрольний матч. «Зоря» (Україна, Луганськ) — «Банік» (Чехія, Острава). 1:1. У луганців м'яча забив Полянський. Суперник відповів на 90-й хвилині. «Зоря»: Мартишук, Семененко (Мілько, 46), Єзерський (Гордієнко, 41), Микицей, Каменюка, Чайковський, Вішенець, Полянський, Сілюк (Білий, 46), Лазарович, Касьян (Джихані, 46).

«Будівельник» викинув білий прапор

Хокей. Київський «Будівельник» не братиме участі у розіграші КХЛ у сезоні-2010/11. Про це офіційно оголосили на пресконференції позавчора в Києві. За словами президента клубу Богдана Гулямова, причиною відмови стала відсутність арені.

«У цьому сезоні «Будівельник» не зіграє у КХЛ. Основною причиною такого рішення є відсутність залу. Ми розглядали арену у «Терміналі» в Броварах як запасний варіант на перші два тижні. Місяць тому Фонд держмайна відмовив нам у реконструкції Палацу спорту. Держава сама проведе реконструкцію. А цей процес може затягнутися».

Водночас пан Гулямов запевнив, що «Будівельник» не залишає хокей і стартуватиме у КХЛ наступного сезону. «Маємо домовленість із КХЛ, якщо «Будівельник» матиме відповідну арену, то братиме участь у чемпіонаті ліги сезону-2011/12».

Трон уже вільний

Футбол. Припинення європейських грандів триває так помітно, що аж луна йде. Якщо змогли зібратися з духом англійці та німці, схоже, забули про те, що вони неначебно великі, зуміли заскочити на підніжку «потяга» до плей-оф, то італійці майже весь ігровий час так і не допетрали, що більше в цьому чемпіонаті світу вони не гратимуть. А коли отямилися, було вже пізно. Тренер «блакитної ескадри» Марчелло Ліппі всю провину за поразку від словаків узяв на себе. «Беру всю відповідальність на себе. Якщо гравці виходять на такий важливий матч зі страхом і тремтінням у ногах, неможливо добитися потрібного результату. Отже, тренер не готував команду так, як слід».

Згадаємо також французів, котрі дістали по повній програмі за свій снобізм, зрештою, були декласовані. Італійцям потрібно було просто не програти скромним словакам. Але, як з'ясувалося, добре підготовленим — сміливим і організованим.

Утім, і словацька команда представляє Європу і не має жодного стосунку до великого південноамериканського прориву. Але саме збірна Словаччини, для якої нинішнє потрапляння на світовий турнір стало першим за всю її історію, позбавила турнір ще одного «важковаговика». Чемпіон склав свої повноваження слідом за віце-чемпіоном (Францією). Влада, як кажуть, змінюється. Чемпіонський трон порожній — це вже факт.

Досить привабливий вигляд на тлі отого європейського занепаду (нагадаємо, що, окрім італійців і французів, з дистанції зійшли також данці, словенці, греки, серби) має збірна Нідерландів, котра забезпечила собі вихід з групи ще після двох турів. До неї претензій майже жодних. Стабільна, збалансована команда з яскра-

во вираженням лідером, півоборонцем міланського «Інтера» Веслі Снейдером, котра здатна ще додати у грі й претендувати на найвищі місця.

Діями підопічних у цілому задоволений і тренер «помаранчевих» **Берт ван Марвейк**.

Хоча висловив і деякі зауваження. «Дозвольте мені зізнатися, що сьогодні я не на сто відсотків задоволений своєю командою. Звичайно, я радий її перемозі, але другий тайм ми провели не дуже добре, —

сказав він. — У попередніх двох матчах ми краще контролювали перебіг подій. А тепер тільки за рахунку 1:1 ми почали грати».

А тим часом представники Південної Америки продовжують свою упевнену ходу, і після звітного ігрового дня з першого рядка до стадії плей-оф упевнений крок зробив Парагвай. Зрозуміло, в якому настрої перебував його тренер **Герардо Мартіно**.

— Не приховую, що дуже задоволений фактом нашого виходу з групи. Хоча мені не сподобалось, як моя команда грала у першому таймі. Але після перерви мої хлопці виправилися. Вони намагалися агресивно атакувати. Проте віддамо належне суперникові, котрий старався грамотою оборонятися.

Не залишимо без уваги безумовний успіх японців, які завдяки зусиллям свого лідера Кейсуке Гонди (виступає за московський ЦСКА) і його зіграної компанії вийшли до 1/8 фіналу.

— Я пишаюся своїми футболістами, — заявив після перемоги над данцями наставник японців **Такесі Окада**. — Вони грали хоробро і спокійно. У моєї ко-

манди є сила, якої немає в інших збірних: ці 23 гравці об'єднані разом, ніби каркас. Ми щоразу прагнемо довести, що футбол — командний спорт. Вважаю, що нам до снаги вийти і до чвертьфіналу...

На знімках: як не тримали словака Роберта Віттека італійські оборонці Джорджіо К'елліні та Фабіо Каннаваро, а він все одно забив; хто радіє, хто засмучений.

Фото з сайту Sports. yahoo. com.

Табло чемпіонату

ПАР. ЧС-2010. Груповий раунд. 3-й тур. 24 червня.

Група Е. Камерун — Нідерланди. 1:2. Кейптаун. Стадіон «Грін Пойнт». 63 093 глядачі. Голи: Ето'О, 65 (п) — ван Персі, 36, Гюнтелар, 83.

Данія — Японія. 1:3. Рюстенбург. «Роял Бафокен». 27 967 глядачів. Голи: То-массон, 81 — Гонда, 17, Ендо, 30, Окадакі, 87.

	В	Н	П	М	О
1. Нідерланди	3	0	0	5—1	9
2. Японія	2	0	1	4—2	6
3. Данія	1	0	2	3—6	3
4. Камерун	0	0	3	2—5	0

Група F. Словаччина — Італія. 3:2. Йоганнесбург. «Елліс Парк». 53 412 глядачів. Голи: Віттек, 25, 73, Копунек, 89 — Ді Натале, 81, Квальярелла, 90+2.

Парагвай — Нова Зеландія. 0:0. Полокване. «Пітер Мокала». 34 850 глядачів.

	В	Н	П	М	О
1. Парагвай	1	2	0	3—1	5
2. Словаччина	1	1	1	4—5	4
3. Нова Зеландія	0	3	0	2—2	3
4. Італія	0	2	1	4—5	2

У 1/8 зустрічаються:

Нідерланди — Словаччина (28 червня), Парагвай — Японія (29 червня).

Підтвердили власним прикладом

Стало доброю традицією щороку, напередодні Дня державного службовця, проводити спартакіаду. Цього разу керівники облдержадміністрації і обласної ради, районів, начальники та представники управлінь, інших структурних підрозділів та служб Закарпатської області зібралися на стадіоні села Пийтерфолво Виноградівського району, аби проявити себе у різних видах спорту.

— Облдержадміністрація та обласна рада визначили пріоритет — здоровий спосіб життя, — сказав голова облдержадміністрації Олександр Ледида, вітаючи учасників змагань. — Максимальна увага буде приділена відбудові та зведенню

спортмайданчиків, відповідних закладів по всій області.

Цікаво, що того дня на стадіон вийшли майже 600 держслужбовців, поділених на 22 команди. Грали у футбол, волейбол, настільний теніс, швидкість і силу мали змогу

проявити у легкій атлетиці, перетягуванні каната, спритність — у шахах та шашках, повідомили «Голосу України» в пресслужбі ОДА. Приміром, збірна обласної державної адміністрації з футболу перемогла команду райдержадміністрації із рахунком 1:0.

«Гра та її результат були чесними, — наголосив спортивний оглядач Степан Селменський. — Ніхто не піддавався, незважаючи на посади, не здавав позицій. Але збірна обласної державної адміністрації була краще підготовлена як технічно, так і фізично, тож

справедливо і чесно перемогла... Спартакіада повністю підтвердила своє призначення, зокрема, масовістю. Влада не лише задекларувала пріоритет здорового способу життя, а й підтвердила це власним прикладом. Головне — це участь, а не перемога.

Так, у командному заліку перше місце посіла збірна обласної державної адміністрації, друге — Перечинського, а третє — Міжгірського району. Олександр Ледида вручив нагороди переможцям.

Василь НИТКА.
Закарпатська область.

Господарський суд Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) ухвалою від 13.04.2010 року порушив справу № 17/80-Б-10 про банкрутство приватного підприємства «Судоремстрой», р/р 26001048032101 в АТ «Сведбанк», м. Херсон, МФО 300164, код ЄДРПОУ 34073820, адреса — 73000, м. Херсон, вул. Чорноморська, 27, кв. 115.
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Глуховського Олексія Юрійовича (ліцензія серії АВ № 397244 від 19.08.2008 р.), адреса: 73000, м. Херсон, вул. Московська, 54.
Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області від 22.06.2010 р. по справі № Б24/172-10 ТОВ «Інвельта Плюс» (ЄДРПОУ 36840482, м. Дніпропетровськ, вул. Серова, б.10) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.
Ліквідатором призначено Чернілевську Ірину Володимирівну, т. 340950, поштова адреса: м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, б. 32.
Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Донецької обл. (83048, м. Донецьк, вул. Артема-157) від 16.06.2010 р. справа № 42/35 Б визнано банкрутом Колективне підприємство «Україна», Донецька обл., м. Костянтинівка, вул. Інтернаціональна, буд. 310, ЄДРПОУ 30544341, МФО 334550, р/р 26006301550495 в філії відділення «Промінвестбанка» м. Костянтинівки Донецької обл., та відкрито ліквідаційну процедуру, ліквідатором призначено арбітражного керуючого Поліщука Олександра Борисовича (83045, м. Донецьк, вул. Воровського, буд. 5, кв. 1), ліцензія АВ № 176082 від 24.06.2005 р.
Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Луганської області (91016, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, № 3а) від 12.03.10 р. по справі № 22/156 визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Союзхімпром», м. Рубіжне Луганської області, код ЄДРПОУ 30948802, юр. адреса: м. Рубіжне Луганської обл., вул. Леніна, буд. № 4, р/р № 26002565676281 в ЛОФ АКБ «Укрсоцбанк», МФО 304018 та відкрита ліквідаційна процедура.
Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Льовіна А. П., ліцензія АВ № 158472 від 07.12.06, 93010, м. Рубіжне Луганської обл., вул. Менделєєва, буд. № 59/35.

Ухвалою Господарського суду Рівненської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) від 16 червня 2010 року порушено справу № 9/9 про банкрутство підприємця Косовського Руслана Васильовича (адреса: 35372, Рівненська обл., Рівненський р-н, с. Бармаки, вул. Мирна, 16, ідент. номер 2816720457) та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.
Розпорядник майна арбітражний керуючий Котюк П. В. (ліцензія серія АВ № 499177 від 27.01.2010 р., адреса: 33000, м. Рівне, вул. Золотівська, 22А). Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів.

Оголошується проведення аукціону з продажу активів ТОВ «Вендичанський цукровий завод», а саме: будівлі та споруди, які знаходяться за адресою: Вінницька обл., Могилів-Подільський р-н, смт. Вендичани, вул. Поплавського, 3 та вул. Леніна, 2. Майно продається одним лотом. Початкова ціна продажу 8100000 грн. без урахування ПДВ. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни продажу та реєстраційний внесок 17 грн. вносяться на р/р 26000012819145 в Укрексімбанку м. Києва, МФО 322313, код ЄДРПОУ 31025727, одержувач ДГУ «Агентство з питань банкрутства». Для участі в аукціоні необхідно надати письмово заяву організатору аукціону ДГУ «Агентство з питань банкрутства» за адресою: м. Київ, вул. П. Любченка, 15. Кінцевий термін прийняття заяв — 12.07.10. Аукціон відбудеться 15.07.10 об 11.00 за адресою: м. Київ, вул. П. Любченка, 15. З інформацією про склад та технічну характеристику майна можна ознайомитись у організатора аукціону, тел.: +380504172272, або у ліквідатора за тел. (0432) 35-30-58. Переможець аукціону укладає договір купівлі-продажу майна з ТОВ «Вендичанський цукровий завод».

ТОВ "УТБ "Соціум" повідомляє про проведення цільового аукціону з продажу майна, яке перебуває в податковій заставі і знаходиться на балансі власника ДП "Краківський спиртовий завод"
Об'єкт продажу: нежитлова будівля (корівник) заг. пл. 784,3 м², що знах. за адресою: Чернігівська обл., Коропський р-н, с. Крички, вул. Шевченка, 19. Початкова вартість складає 438846,00 грн. з урах. ПДВ.
Гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової ціни продажу та реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону у розмірі 17 грн. перераховується на р/р 2600523254 ТОВ "УТБ "Соціум", БВ ВАТ "Райффайзен Банк АВАЛБ", м. Київ, МФО 380805, код ЄДРПОУ 32946461.
Аукціон відбудеться 27 липня 2010р. об 11 год. за адресою: м. Чернігів, пр-т Миру, 68, конференц-зал. Прийом заявок закінчується 23 липня 2010р. о 17 год., за адресою: м. Чернігів, пр-т Миру, 68, оф.1207. З порядком оформлення участі в аукціоні звертатись за телефоном (0462) 661-064. Ознайомитись з об'єктом можна за місцем його розташування. Додаткова інформація на сайті www.socium-dnet.cn.ua

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області від 22.06.2010 р. по справі № Б24/172-11 ТОВ «Техно-оптторг-трейд Плюс» (ЄДРПОУ 36840977, м. Дніпропетровськ, вул. Серова, б. 10) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.
Ліквідатором призначено Чернілевську Ірину Володимирівну, т. 340950, поштова адреса: м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, б. 32.
Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Тернопільської області постановою від 15.06.2010 року у справі № 11/Б-1251 постановив: Товариство з обмеженою відповідальністю «Збараж-цукор» (47400, Тернопільська область, Збаразький район, м. Збараж, майдан Кармелюка, 1. Код ЄДРПОУ 31273491) визнати банкрутом і відкрити ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Колісника Андрія Олеговича, ліцензія Міністерства економіки та з питань Європейської інтеграції серія АВ 470323 від 17.03.2010 р., проживає: 79017, м. Львів, вул. Тарнавського, 1046, кв. 54, тел. 8 (067) 353-25-09.

Господарський суд Тернопільської області постановою від 15.06.2010 року у справі № 11/Б-1253 постановив: Товариство з обмеженою відповідальністю «Боршів-цукор» (48701, Тернопільська область, Боршівський район, м. Боршів, вул. В. Великого, 1. Код ЄДРПОУ 31877790) визнати банкрутом і відкрити ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Колісника Андрія Олеговича, ліцензія Міністерства економіки та з питань Європейської інтеграції серія АВ 470323 від 17.03.2010 р., проживає: 79017, м. Львів, вул. Тарнавського, 1046, кв. 54, тел. 8 (067) 353-25-09.

В оголошенні про продаж на аукціоні права оренди на земельну ділянку, надрукованого в газеті "Голос України" № 97 (4847) від 29 травня 2010 року, слід читати:
«Аукціон буде проведений "08" липня 2010 року...»

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) від 17.06.2010 р. по справі № Б38/114-10 ПП «ВКФ «Ост Юкрейн Метал Груп» (м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Перемоги, буд. 38, кв. 7; код ЄДРПОУ 34734119, ІПН 304277420374; Св-во № 100121857, МФО 307231, р/р 260011487101 в АТ «Фінанси та Кредит» в м. Дніпропетровськ) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено Рак Ігоря Степановича (ідентифікаційний код 2759522150, обл. Дніпропетровська, с. Башмачка, вул. Кірова, буд. № 56, кв. № 2). Заяви кредиторів з вимогами до боржника приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення.

Ухвалою Господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) від 18 травня 2010 р. порушено справу № 44/287Б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Олівія» (04050, м. Київ, вул. Глибочицька, 16, р/р 26004286654001 в КРУ КБ «Приват Банк», м. Київ, МФО 321842, код ЄДРПОУ 31731874) та введено процедуру розпорядження майном.
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Максимова Андрія Анатолійовича (01030, м. Київ, а/с № 85) ліцензія серія АВ № 176226 від 14.09.2005 р.
Заяви кредиторів до боржника приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Повідомляємо усіх зацікавлених осіб: ухвалою господарського суду Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, Держпром, 8 під'їзд) від 16.06.2010 року по справі № Б-39/70-10 порушено провадження про банкрутство фізичної особи-підприємця Сомофатової Валентини Матвіївни, код 1481214789; адреса реєстрації: 62700, Харківська обл., Харківський район, селище Циркуни, МЖК "Інтернаціоналіст", буд. 39, кв. 63.

Господарським судом Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) Ухвалою від 31.01.2008 року порушено справу № 14/44/08 про банкрутство Акціонерного товариства відкритого типу «Гілея» (55204, Миколаївська область, м. Первомайськ, бульвар Миру, 4, код ЄДРПОУ 00372173 р/р 2600401301521 «Укрпромбанк» м. Київ, МФО 321228). Ухвалою Господарського суду Миколаївської області від 23.06.2010 р. по справі № 14/44/08 щодо Акціонерного товариства відкритого типу «Гілея» введено процедуру розпорядження майном, розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Захарченко Ірину Вікторівну (54052, м. Миколаїв, пр. Октябрський, 325/4, кв. 53, ліцензія АВ 081053 від 19.05.2006 р.). Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

«ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «УКРАЇНСЬКИЙ ШЛЯХ»
(ЄДРПОУ 32271804), адреса: 65005, м. Одеса, вул. Бабеля, 24, повідомляє про своє припинення.
Ліквідатор Салагорник Анатолій Володимирович, адреса ліквідатора: 65005, м. Одеса, вул. Бабеля, 24.
Вимоги кредиторів приймаються за адресою ліквідатора протягом двох місяців з дня друкування цього повідомлення.

Господарський суд Тернопільської області постановою від 15.06.2010 року у справі №11/Б-1250 постановив: Товариство з обмеженою відповідальністю «Бучач-цукор» (48401, Тернопільська область, Бучацький район, м. Бучач, вул. П. Тичини, 3. Код ЄДРПОУ 31274406) визнати банкрутом і відкрити ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Колісника Андрія Олеговича, ліцензія Міністерства економіки та з питань Європейської інтеграції серія АВ 470323 від 17.03.2010 р., проживає: 79017, м. Львів, вул. Тарнавського, 1046, кв. 54, тел. 8 (067) 353-25-09.

Господарський суд Тернопільської області постановою від 15.06.2010 року у справі №11/Б-1247 постановив: Товариство з обмеженою відповідальністю «Козова-цукор» (47600, Тернопільська область, Козівський район, смт. Козова, вул. Заводська, 1. Код ЄДРПОУ 31104342) визнати банкрутом і відкрити ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Колісника Андрія Олеговича, ліцензія Міністерства економіки та з питань Європейської інтеграції серія АВ 470323 від 17.03.2010 р., проживає: 79017, м. Львів, вул. Тарнавського, 1046, кв. 54, тел. 8 (067) 353-25-09.

Господарський суд Тернопільської області постановою від 15.06.2010 року у справі №11/Б-1252 постановив: Товариство з обмеженою відповідальністю «Ланівці-цукор» (47400, Тернопільська область, Лановецький район, смт. Ланівці, вул. Вишнівецька, 35. Код ЄДРПОУ 31092217) визнати банкрутом і відкрити ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Колісника Андрія Олеговича, ліцензія Міністерства економіки та з питань Європейської інтеграції серія АВ 470323 від 17.03.2010 р., проживає: 79017, м. Львів, вул. Тарнавського, 1046, кв. 54, тел. 8 (067) 353-25-09.

Ухвалою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 27.04.10 р. по справі № 5/746 порушено справу про банкрутство Приватного підприємства «Тераміс», м. Сніжне (адреса: 86500, Донецька обл., м. Сніжне, вул. Гагаріна, буд. 28, кв. 48, код ЄДРПОУ 33008834, р/р 26003301571065 філія «Відділення ПІБ» в м. Сніжному Донецької області, МФО 334237). 27.04.10 р. введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Давиденко Олексія Івановича, ліцензія серія АВ № 470363 (адреса: 86200, Донецька обл., м. Шахтарськ, вул. Леніна, буд. 24, кв. 118, ідентифікаційний код 2681206212).
Приймаються заяви кредиторів протягом місяця з дня надання оголошення за адресою: 86200, Донецька обл., м. Шахтарськ, вул. Леніна, буд. 41.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) від 14.06.2010 р. по справі № Б29/135-10 товариство з обмеженою відповідальністю «Завод імені Кірова» (49008, м. Дніпропетровськ, вулиця Набережна Заводська, 9, код ЄДРПОУ 33308830), визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура, ліквідатором призначено арбітражного керуючого Шевченка Віталія Євгеновича, ліцензія від 11.11.2009 р. АВ № 498968 (52551, Дніпропетровська область, Синельниківський район, с. Воронове, вулиця Комсомольська, 42)
Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: 52551, Дніпропетровська область, Синельниківський район, с. Воронове, вулиця Комсомольська, 42.

Постановою господарського суду Закарпатської області (88000, м. Ужгород, вул. Коцюбинського, 2-а) від 17.06.2010 р. по справі № 6/99 визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Золотий Ріг» (юридична адреса: 89600, Закарпатська область, м. Мукачеве, вул. Ярослава Мудрого, 17, код ЄДРПОУ 25546562, п/р 2600814549 у ВАТ СКБ «Дністер» м. Львова, МФО 325569) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором ТзОВ «Золотий Ріг» призначено арбітражного керуючого Воронцова Юрія Михайловича, (адреса: 79068, м. Львів, вул. Піскова, 21/4, ліцензія серія АВ № 271760 від 27.03.2006 р.). Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів від дня публікації.

Ухвалою Господарського суду Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) від 27 квітня 2010 року порушено провадження у справі № 23/31 про банкрутство ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ПАЛЬМІР» (36022, м. Полтава, пров. Ломаний, буд. 38А, кв. 32, код ЄДРПОУ 33090646).
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Васіна Євгена Євгеновича (ліцензія АВ № 271528 від 15.11.2005 р., адреса: 36004, м. Полтава, проспект Вавілова, буд. 5, кв. 11).
Претензії кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються протягом 30 (тридцяти) календарних днів з дня опублікування даного оголошення.

15 липня 2010 року о 15.00 в торговому залі ТБ «Вінницька товарна універсальна біржа», що розташована за адресою: м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 23, відбудуться біржові торги (аукціон) по продажу цілісного майнового комплексу підприємства — банкрута СТОВ «НИВА» (РП «Агромаш»), загальною вартістю 3 100 000 (Три мільйони сто тисяч) грн. без ПДВ.
ЦМК у складі нерухомого майна загальною площею: 12,0 тис м² на загальну суму 2,0 млн. грн. та технологічного обладнання на загальну суму 1,1 млн. грн., розташованих на земельній ділянці площею 8,4 га, яка знаходиться в постійному користуванні.
Місцезнаходження підприємства: 24032, Вінницька область, Могилів-Подільський район, смт. Вендичани, вул. 50-річчя Жовтня, 21.
Учасникам торгів для їх реєстрації необхідно до 12 липня 2010 року подати письмову заяву та перерахувати гарантійний внесок в розмірі 10 відсотків від вартості майнового комплексу на ліквідаційний рахунок підприємства: код ЄДРПОУ 32643676, р/р 26006055301148 у ВФ ПАТ КБ «ПриватБанк», м. Вінниця, МФО: 302689.
Ознайомитись з об'єктом можна в робочі дні з 10.00 до 16.00.
За довідками звертатися:
за тел./факс (0432) 35-30-58.

У вихідні на більшій частині України очікується мінлива хмарність, короткочасні грози, у західних і південних областях — місцями рясні зливи, в окремих районах град. Вітер південно-східний, 5—10 м/с. Нічна температура на переважній частині території становитиме 14—19, на узбережжі морів до 22. Удень термометри покажуть 21—26 тепла. У західних областях уночі синоптики прогнозують 8—13, удень 18—23 тепла, у Карпатах уночі 5—10, удень 8—13 тепла. У східній частині країни вночі очікується 17—22, удень 28—33 тепла. На Київщині буде мінлива хмарність, уночі переважно без опадів, а вдень — короткочасні дощі й грози.

■ **1720.** У Санкт-Петербурзі почала працювати перша в Росії цукрова фабрика. ■ **1915.** Народилась Елеонора Томм, українська співачка (меццо-сопрано). Солостка Київської опери в 1948-73 рр. ■ **1925.** Прем'єра фільму Чарлі Чапліна «Золота лихоманка» — однієї з найкращих картин в історії кіно. ■ **1940.** Радянський Союз надіслав Румунії ноту з ультимативною вимогою повернути Бессарабію та Північну Буковину. ■ **1945.** У Сан-Франциско (США) 26 держав підписали Статут Організації Об'єднаних Націй. ■ **1976.** Помер Василь Касіян, художник-графік, Шевченківський лауреат.

КАРИКАТУРИСТ ПРОДОВЖУЄ ТЕМУ

1

Сувора правда

Чим менше пива,
тим більше людей
губить горілка...

Фото Юрія ПЕРЕБАБВА.

2

Мал. Михайла САЧКА.

7 МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ
ВОВНИ

Новини
гастрономії

Сила жінки — у шампанському.

На захист
журналістів

Наші журналісти не продажні, вони голодні!

Основи розуміння

Навіть найрозумніша людина не завше розуміє — яка вона все-таки дурна!

Векторна
демократія

Свободи слова не стало менше, просто вона трохи змінила свій вектор.

На радість
публіці

Коли політикам набридає переливати з пустого в порожнє, вони починають переливати з порожнього в пусте.

Демприказка

Знав би прикуп — ходив би в депутатах!

Будівельні
таємниці

Скажіть мені — хто у вас виступає замовником будівництва, і я скажу — що ви будете.

На ринку —
як на ринку

Особливо жваво йде торгівля демократичними цінностями.

Олександр ПЕРЛЮК.

ТЕЗИ Й АНТИТЕЗИ

- Завжди будуть багаті й бідні — не всі вміють добре красити й шахраювати.
- Відсидиш — і вийдеш у люди.
- Дурням Європа не потрібна — вони здатні вчитися і на своїх помилках.
- Немає нічого благороднішого: учити чиновників не брати хабарів, а народ — не давати.
- Розчарування в політиці — це коли не вдалося ошукати не тільки «противну» сторону, а й соратників.
- Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.
- Чим би народні депутати не тішилися, аби лиш народ не плакав.
- Цензура — та само тонзура, тільки ізсередини тімені.
- Не так страшні нав'язливі ідеї, як те, що їх нав'язують іншим.

Борис РЕВЧУН.

Холмс на пенсії

У скверику, що неподалік студентського містечка, чимчикував кульгавий, але доволі впевнений і незламний пенсіонер. Усі паркові лави, які він оминав коло за колом, були заповнені студентами, переважно дівчатами, які весело й безтурботно цвірінкали, поливаючи пивко і покурюючи тоненькі й довгі дамські сигарети. Нечисленні літні відвідувачі парку навмисно не дослуховувалися до отого щбету, щоб не отруювати свою застарілу свідомість тим, що чемні люди зазвичай називають ненормативною лексикою. Жвавий пенсіонер зупинився біля двох дівчат, які зосереджено розмовляли, обіклавшись конспектами й підручниками вперемішку з пляшками недопитого пива.

— Перепрошую, дівчата, — приязно звернувся до них пенсіонер, — але я дозволю собі звернутися до вас з одним коротеньким запитаннячком, скоріше, навіть з висновком: ви — не студентки!

— Отакої! — засміялася білявка. — Звідки це такий сміливий висновок?

— Все просто, — пояснив пенсіонер, — останнім часом я перечитую свої улюблені «Записки Шерлока Холмса» й намагаюся, при нагоді, користатися методом дедукції, притаманним знаменитому сищику.

— Ну, то й що? — здивовано мовила брюнетка.

— Річ у тім, — продовжував детектив-аматор, — що я вже кільканадцять разів прохожу повз вас, і мимоволі слухаючи звуки, що долітають до мене, змушений дійти висновку, що ви видали свою непричетність до студентства: адже жодного разу — і це нечувано для цього парку! — не те що не ла-

ялися брутально, але навіть не матюкнулися. Тож пиво, куріння й підручники вам не допомогли, вас викрито, ви — не студентки!

— Ну, блін, це вже ваше шикарний прикол, мужчина, — zaregotала білявка, — але даруйте, мушу закинути, що навіть Шерлок Холмс на пенсії — все-таки пенсіонер. Помиляєтеся, шановний, студентки ми! А те враження, що ми справили на вас, то є сила перетворення. Адже вчимося ми в Інституті культури і саме зубарили перед іспитом сонети Шекспіра. Приходьте завтра, Холмсе, поговоримо після іспиту по-людськи, попростому. І прихопіть з собою разом з пивом отого дружбана вашого — Ватсона.

— Елементарно, Ватсоне! — подумки промовив він і додав словами улюбленої поп-зірки: «Ще не вмерла Україна, якщо ми гуляєм так!»

Юрій БОЛЬШАК.

ДОШКА ПОШАНИ

Влада від бога,
аллаха і будди

Василь Ядуха, голова Хмельницької облдержадміністрації:

— Ця влада — від бога. А тому потрібно вбік відкинути політичні вподобання і працювати на її авторитет.

Від чергового:

— Ви забули лише поцікавитися думкою самого бога. А він, подякують, уже сказав: на біса мені такий авторитет?

Хімічать

Арсеній Яценюк, народний депутат «НУ—НС» (про владу):

— Тільки багато хто із цих людей погано вчили фізику, вони не знають, що чим твердіше матеріал, тим він крихкіший. Чим монолітнішою буде влада, чим твердіший метал, він обов'язково рано чи пізно лусне.

Від чергового:

— Не вчили фізику, тому що влада, як нинішня, так і попередня, просто хіміки...

Роздвоєння
особистості

Кирило Куликов, народний депутат «НУ—НС»:

— Якщо ви хочете запитати про мою

тушку, то моя тушка в коаліцію не піде. Тому що мізки куди подіти?

Від чергового:

— У вас очевидно конфлікт інтересів — мізки хочуть у коаліцію, а тушка пручається.

Працювати на воза

Давид Жванія, народний депутат «НУ—НС» (з пояснення, чому він пішов у коаліцію):

— Для кожного є вибір: або залишатися п'ятим колесом до опозиційного воза, який нікуди не йде... або робити сміливий, хоч і важкий крок уперед, і починати, нарешті, працювати на реформи...

Від чергового:

— Пане Жваніє, судячи з того, з якою

спритністю ви котилися від Юценка до Луценка, від Луценка до Януковича, ваш віз — порожній. У ньому, напевно, і повезуть усі наші реформи.

Живемо від сигналу
до сигналу

Микола Азаров, Прем'єр-міністр України:

— А це означає, друзі мої, що жити стало веселіше, жити стало краще. Наші люди почали більше купувати, і це радує. Це дуже чудовий сигнал для нас.

Від чергового:

— Ніхто і не сумнівався, що ваші люди почали більше купувати. Один тільки «Луганськтепловоз» чого коштує. А нам, справді, від цього «тепловоза» залишився один лише сигнал.

Мал. Миколи КАПУСТИ,
Володимира
ВАСЬКОВЦЕВА,
Василя
ФЛЬОРКА.

Чергував
по
«Куреню»
Віталій
СУДДЯ.

Наступний номер газети «Голос України» вийде 30 червня ц. р.